

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

πρώην γυμνασιάρχου

ΑΘΗΝΑΙΣ

Η

ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ΗΤΟΙ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΕΥΔΟΚΙΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

«Δρᾶμα ἰνδιαφέρον
καὶ διδακτικόν.»
Οἱ Ἑλλανοδίχαι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

1892

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΔΙΟΤΗΤΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΣΙΛΛΗΘΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ΑΞΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΥΓΟΥΛΟΥ

1893

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
πρώην γυμνασιάρχου

ΑΘΗΝΑΪΣ

ἢ

ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ἦτοί

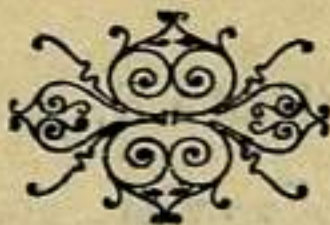
Ἡ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΕΥΔΟΚΙΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

«Δρᾶμα ἰνδιαφέρον
καὶ διδακτικόν.»
Οἱ Ἑλληνοδίδχαι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

1892

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΣ ἡ κατόπιν βασίλισσα Εὐδοκία.

ΕΥΝΑΠΙΟΣ, θεῖος αὐτῆς.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ, φίλη τῆς Ἀθηναίδος, κατοικοῦσα ἐν Βυ-
ζαντίῳ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, βασιλεύς.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ, ἀδελφὴ τοῦ Θεοδοσίου καὶ αὐγούστα.

ΔΙΑΓΓΕΛΕΥΣ τῆς Πουλχερίας.

ΑΤΤΙΚΟΣ, ἐπίσκοπος.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ
ΚΥΡΟΣ } φίλοι τοῦ Θεοδοσίου.

ΕΥΝΙΚΗ, μνηστὴ τοῦ Παυλίνου.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ, γελωτοποιός.

ΑΥΛΙΚΟΙ α', β', γ'.

ΘΕΡΑΠΩΝ τοῦ Παυλίνου.

ΠΡΑΙΤΩΡ.

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ.

ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ, ἐν οἷς ὁ Α'.

Ἡ σκηνὴ ἐν Βυζαντίῳ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε'.
αἰῶνος μ. Χριστόν.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΥΔΟΚΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Λόφος, ἐξ οὗ φαίνεται ἡ παραλία τοῦ Βοσπόρου καὶ ὁ Ἰππόδρομος).

ΕΥΝΑΠΙΟΣ καὶ ΑΘΗΝΑΪΣ

ΑΘΗΝ. Ἐνταῦθα στῆθι, θεϊέ μου, νὰ ρίψωμεν
ἐπὶ τῶν πέριξ βλέμμα καὶ θαυμάσωμεν
τὴν καλλονὴν τῶν λόφων, οὓς χρυσώνει νῦν
δενδρώνων πλήρεις καὶ ἀνακτόρων ἡ Ἥως.
Τῷ ὄντι θέαν τόσον μεγαλοπρεπῆ
δὲν ἔχουν αἱ Ἀθηναί, ἀν καὶ τὸ κομψὸν
αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν δὲν εὕρισκῃ τις.
Οἴμοι ! . . . τῷ ὄντι βλέπω ἢ μὲ ἀπατᾷ
μαγεία τις ; . . . ἐκεῖνο . . . ἀπαράλλακτον
τὸ τῆς Παλλάδος ἄγκλημα, τὸ καύχημα
τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου· ἴδε πῶς ἐκεῖ
εἰς τὸν χρυσὸν ἐπάνω, τὸν ἐλέφαντα,
τοῦ Φοίβου αἱ ἀκτῖνες παίζουσιν καὶ ἐκθαμβοῦν
τὸν ὀφθαλμόν ! ὦ ! ποῖον νῦν αἰσθάνομαι
ἄρρητον ἄλγος, ὅταν εἰς τὴν μνήμην μου
ἔρχετ' ἡ ὥρα, καθ' ἣν χεῖρες βάνυστοι
ἀπὸ τοῦ ἐδωλίου τὸ ἀπέσπασαν,
ἐνθα ὀκτὼ αἰῶνας ἐπροστάτευε
τὴν πόλιν, ὅπως μυκτηρίζωσιν αὐτὸ
λατρείας ἄλλης ὅπαδοι θρησκομανεῖς !

ΕΥΝΑΠ. ὦ ! ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι, ὅτ' εἰς τὴν πομπὴν
τὴν τῶν Παναθηναίων τὸ ἐνέδυσαν
πεντήκοντα παρθένοι πέπλον ποικιλτόν,
καὶ σὺ τρεῖς νύκτας ἄγρυπνος ἀπέμεινες,
ὅπως κεντήσης τὴν εἰκόνα τῆς Γοργοῦς.
Πλὴν τῶρα, φεῦ ! ὁποῖας μέλλουν κατ' αὐτοῦ
νὰ λέγουν βλασφημίας ! ΑΘΗΝ. Τὸ τρομάζουσι,
μοὶ λέγουν, ὅταν βλέπουν εἰς τὸ στήθος τοῦ
τοῦς ὄφεις τῆς Μεδούσης. ΕΥΝΑΠ. Τόσον θλιβεράς
ἔφησε, τέκνον, σκέψεις· ἃς κυττάζωμεν,
τίς θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς τ' ἀνάκτορον,
τὴν ἀδικίαν ὅπως τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ
ἐπανορθώσῃ ἀναξ φιλοδίκαιος.
'Αλλ' ἄκουσον· τὴν ὥραν εἶδες ὅτ' ἐγὼ
ιδιαιτέρως μ' ἄνθρωπον ὠμίλησα,
καλῶς ἐνδεδυμένον ; οὗτος μ' ἔλεγεν
εἰς τὴν αὐγούσταν μᾶλλον ὅτι θαῦρωμεν
καρδίαν συμπαθοῦσαν πρὸς τοῦς δυστυχεῖς.

(Προβαίνει ἡ Ἑλπινίκη).

ΑΘΗΝ. Κ' εἰς ταύτην θάχω θάρρος νὰ μιλήσω 'γώ ; . . .
ἀλλὰ τίς εἶνε αὕτη ; ἀσκαρδαμυκτεῖ
μὲ βλέπει κ' ὑποθέτω ὅτι πρόσωπον
μ' εἶνε γνωστόν... τῷ ὄντι πρὸ πολλῶν ἐτῶν. . .
πλὴν πάλιν, ΕΛΠ. Ξένη ! ποία ; μήπως σοφιστοῦ . . .
ΑΘΗΝ. Τοῦ Λεοντίου κόρη, ΕΛΠ. Ἡ Ἀθηναίς ; . . .
ΑΘΗΝ. Αὕτῃ ἐκείνη· σύ ! ἡ Ἑλπινίκη μή . . .
ΕΛΠ. Ἡ Ἑλπινίκη τοῦ Τιμάρχου ἐγγονή.
ΑΘΗΝ. Θυγάτηρ τῆς Τιμάνδρας ἐκ τοῦ Πειραιῶς ;
ὦ ! ποία τρισευδαίμων ὥρα, φίλη μου.

ΕΛΠ. Καὶ δι' ἐμὲ ὡσαύτως προσφιλὴς στιγμή,
καθ' ἣν σὲ βλέπω εἰς τοῦ Βύζαντος τὴν γῆν.
Πλὴν λέγε μοι, πῶς ἦλθες; ποῖος ἀγαθὸς
ἐδῶ σὲ φέρει δαίμων; ΑΘΗΝ. Ἔστω οἶωνός
ὁ λόγος οὗτος, φίλη. ΕΛΠ. Ναί, φιλτάτη μου.
Πλὴν λέγε μοι, οἱ φίλοι πῶς διάγουσιν
ἐκεῖ τὸν βίον; εἶνε πάντοτ' ἀφελεῖς;
εἰς τὰς εὐθύμους πανηγύρεις τρέχουσι
ἀρχαίου νὰ θαυμάσουν δρᾶμα ποιητοῦ,
τὰς χεῖράς των νὰ δώσουν εἰς χορὸν παιδρόν;
ΑΘΗΝ. Ἄχ! φίλη, ναί, μάς μένει μία σήμερον
παρηγορία μόνη, μὲ τοὺς ποιητὰς
καὶ φιλοσόφους οἴκοι νὰ σχολούμεθα.
Ἦ μήπως δὲν εἰξεύρεις ὅτι καὶ αὐτὸ
τᾶγαλμα τῆς Παλλάδος ἔφερχν ἐδῶ;
καθ' ἣν δ' ἡμέραν πρὶν τελοῦντες ἑορτὴν
τὸν ποικιλτὸν χιτῶνα ἐνεδύομεν
τὴν Ἀθηνᾶν, νῦν θλίψιν μόνον ἔχομεν·
οὐδ' ἐπιτρέπουν εἰς τὰ Διονύσια
ἀρχαίας τραγωδίας νὰ θαυμάζωμεν.
Ἄλλ' Ἐλπινίκη! ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, θαρρῶ,
σημεῖον φέρεις ἐκδηλοῦν, ὅτι καὶ σὺ
χριστιανὴ καλεῖσαι... δὲν μετανοεῖς;
ΕΛΠ. Μᾶλλον καυχῶμαι δι' αὐτό, Ἀθηναίς.
ΑΘΗΝ, Ἀλλὰ τὸν βίον τοῦτον τὸν εἰς προσευχὰς
ἀδικόπους, κᾶπως λίαν σκυθρωπὸν
πῶς ὑποφέρεις; ΕΥΝΑΠ. ὦ Ἀθηναίς, καὶ σύ,
ἂν ἤθελες μὲ πόθον τὰ μυστήρια
νὰ μυηθῇς . . . ΑΘΗΝ. Μὴ λέγῃς ταῦτα, φίλη μου,

τὸν Ὅμηρον νᾶφήσω καὶ τὸν Πλάτωνα,
εἰς Ἰουδαίων ὅπως μύθους ἀθυμῶ !

ΕΛΠ. Τοὺς Ἰουδαίους ὅχι, τὰ συνθήματα
ἡμῶν ἐὰν ἀκούσης . . . ΑΘΗΝ. Τὰ διωκτικὰ
τῶν φιλοσόφων λέγεις καὶ καλλιτεχνῶν ;

ΕΛΠ. Ἄχ ! φίλη μου, τί βλέπεις μόνον τοὺς σκληροὺς
τῶν μοναρχούντων νόμους ; ἀκουσον ἐμέ·
νομίζεις ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ

σαρκῶν καὶ αἱμάτων θύματα ; ΑΘΗΝ. Ψυχὴν ἀγνὴν

τὸ θεῖον μάλλον θέλει. ΕΛΠ. Πάντων τῶν θνητῶν

ἐγκάρδιον ἀγάπην. ΑΘΗΝ. Λέγετε δὲ σεῖς

τοιοῦτον ὅτι θρήσκευμα λατρεύετε ;

τότε πρὸς τί τοσοῦτον κατατρέχετε

τοὺς ἀλλοδόξους, ἢ μὴ δὲν ἠκούσαμεν

τὴν Ὑπατίαν ὅτι τὴν φιλόσοφον

ὥς κύνες λυσσαλέοι κατεσπάραξαν

οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ῥέστα φέροντες ;

ΕΛΠ. Ἄ ! σ' ἔχουσι ποτίση δηλητήριον·

ἂν ὁμῶς εἰς τὸν οἶκον ἔλθῃς τὸν ἐμόν,

καὶ ἴδῃς μὲ τί ἀγάπην φέρετ' εἰς ἐμέ

ὁ σύζυγός μου, ποίαν πατρικὴν στοργὴν

πρὸς ἅπαντας δεικνύει καὶ ἰλαρότητα,

θα εἴπῃς τῆς καρδίας νέον θρήσκευμα

ἢ πίστις εἶν' εἰς τὸν Χριστόν. ΕΥΝΑΠ. Ἀθηναίς !

εἶδες ὁποῖος ἀετὸς ἐπέταξεν

ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν σου καὶ εἰς τὰ δεξιὰ

τὴν πτῆσιν αἴφνης στρέψας πρὸς τὸν ἥλιον

τὰς πτέρυγας του ἀπλωσεν, ὥσεί σκιὰν

θέλων εἰς σὲ νὰ κάμῃ ; νάτος ! νά ! ΑΘΗΝ. Θεοί !

σημεῖον εἶνε τοῦτο ἀναμφίβολον.

ΕΥΝΑΠ. Σημεῖον ὅτι μέλλει ἡ Ἀθηναῖς
ἐν Βυζαντίῳ μέγιστον ἀξίωμα
νὰ λάβῃ· προαγγέλλει τοῦτ' ὁ βασιλεὺς
ὁ τῶν πτηνῶν· ὠραία συναπάντησις
ἦτον ἡ τῆς γλυκείας ταύτης φίλης σου·
αὐτῆς τὰ ἔχνη ἀκολούθησον· ἐμοῦ
δὲν ἔχεις πλέον χρεῖαν· χαῖρε, προσφιλῆς
τοῦ Λεοντίου κόρη!

(Φεύγει.)

ΕΛΠ. Πόσον ἀγαθὸς
ὁ γέρων οὗτος εἶνε! ΑΘΗΝ. Προσφιλέστατος
πατρώθεν θεῖος. ΕΛΠ. Ἀλλὰ λέγε, φίλη μου,
πρὸς τί ἐνταῦθα ἦλθες; λέγε, χρήσιμος
ἴσως σοῦ γείνω· εἰς τ' ἀνάκτορον πολλὴν
τιμὴν ὁ σύζυγός μου ἔχει κ' εὐνοίαν.

ΑΘΗΝ. Ἀχ! Ἐλπινίκη, δὲν ἠξεύρεις πρὸς ἐμὲ
πῶς ὁ πατὴρ ἐφέρθη, πῶς οἱ ἀδελφοί!

ΕΛΠ. Τί λέγεις; σὲ ἡγάπα μᾶλλον τῶν λοιπῶν
τέκνων του, κ' ἐνθυμοῦμαι πῶς ἐφρόντιζε
νὰ σ' εὖρῃ διδασκάλους τῆς γραμματικῆς
καὶ μουσικῆς ἀρίστους. ΑΘΗΝ. Τίς ἀρνεῖτ' αὐτό;
καμμία κόρη τὴν ἀνατροφὴν ἐμοῦ
δὲν ἔλαβε· καὶ ὅμως ὅτ' ἀπέθανεν,
ἡ διαθήκη πᾶσαν τὴν τε κινητὴν
κι' ἀκίνητον περιουσίαν ἄφινεν
εἰς τοὺς υἱοὺς του· εἰς ἐμὲ νομίσματα
χρυσᾶ εἶχεν ἀφήσει μόνον ἑκατόν.

ΕΛΠ. Ἀθηναῖς, τί λέγεις; ὥς τρισχίλια

τὰ κτήματά του ἔλεγον πῶς ἤξιζον.

ΑΘΗΝ. Δὲν λέγεις μᾶλλον ὥς δεκάκις χίλια ;
 ἀλλ' ἔλεγε, « τοσαῦτα προτερήματα
 ἔχ' ἢ θυγάτηρ ἢ ἐμή, ὥστ' ἀσφαλὴς
 ἢ τύχη της θὰ εἶνε· ἐνῶ τᾶρρενα,
 προόδους ἐλαχίστας ἐπιδείξαντα,
 χρημάτων ἔχουν χρεῖαν, ὅπως ζήσωσι. »

ΕΛΠ. Τί ιδιοτροπία ! πλὴν ἢ ἄδικος
 αὐτὴ θὰ πέσῃ διαθήκη βέβαια.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως ἀγαθὴ
 τοσοῦτον εἶνε, ὥστε δισταγμοὺς ἐγὼ
 οὐδόλως ἔχω, θὰ γενῇ προστάτης σου

ΑΘΗΝ. Ἄν τοῦτο κατορθώσω, τὸ μερίδιον
 ἶσον νὰ λάβω .. ΕΛΠ. Ὑπὲρ τὰ τρισχίλια
 χρυσᾶ θὰ ἔχῃς, φίλη μου, νομίσματα·
 καὶ τότε ἐδῶ νὰ μείνης, σύζυγον ναῦρῃς·
 εἰς τὰς Ἀθήνας τῶρα πλέον μαρασμὸς
 ἐπῆλθεν, ἤδη θάλλει τὸ Βυζάντιον·
 ὅποῖα βλέπεις ἔκτισαν ἀνάκτορα,
 τί θηριομαχίαι, ἵπποδρόμια !

ΑΘΗΝ. Ἄ ! θηριομαχίαι· δὲν μ' ἀρέσκουσι·
 εἰς τὰς Ἀθήναις μᾶλλον τὸν φιλόσοφον
 νὰ διαγάγω βίον, ὅπως πρίν, ποθῶ.

ΕΛΠ. Τώρα φιλοσοφίαν ἀσθενὴς γυνή !
 ὥραϊον ὅταν εὖρης σύζυγον, θᾶπῃς
 « καὶ νὰ πολεύσω θέλω θελκτικὴν ζωὴν »
 ὅχι κλεισμένη νὰ πομένης μόνη σου
 ἀδιακόπως πρὸς βιβλία κύπτουσα !
 Ἀλλὰ κατόπιν ταῦτα θέλομεν σκεφθῇ·

πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἴδῃς πρέπει παρευθὺς
τὴν ἄνασσαν . . . νομίζω... ναί, κατάλληλος
αὕτῃ ἡ ὥρα εἶνε· θὰ τὴν εὗρωμεν
εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, κι' ἀκρόασιν
ἐλπίζω νὰ μᾶς δώσῃ· θαυχαιστηθῇ
πολὺ ὅταν σὲ ἴδῃ· δὲν εἰξεύρω τί
μοῦ λέγει αὕτῃ ἡ ὥραίᾳ σου μορφῇ,
οἱ λόγοι σου, ὁ τρόπος καὶ ἡ στάσις σου,
θέλουν τὴν γοητεύσῃ· εὐεργετικὴ
εἰς πάσας εἶνε, ἀγαπᾷ τὰ γράμματα,
κ' ἴσως θὰ σὲ κρατήσῃ πρὸς ἐπίδειξιν,
πεπαιδευμένως ὅτι νέας ἐκτιμᾷ.
Μὲ θάρρος μόνον νὰ μιλήσῃς κύτταξε,
μηδόλως δειλιάσῃς· εἰς τὸ κάλλος σου
πολὺ θέλει προσθέσῃ τρόπος ἀνδρικός.

(Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Αἴθουσα τοῦ Ἀνακτόρου Ἡ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ κάθηται ἐπὶ θρόνον
χρυσοῦ, περὶ αὐτὴν δ' ἵστανται οἱ πρέσβεις τῆς Περσίας.)

ΠΟΥΛ. Μάλιστα, πρέσβεις τῆς Περσίας, εἶπατε
τοιούτον λόγον εἰς τὸν Κύριον ὑμῶν·
ὁ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ οὐδαμῶς
θέλει δεχθῇ συνθήκην, ἂν τὸ μέγιστον
τῆς Ἀρμενίας μέρος δὲν μᾶς δώσετε.
Πλὴν τούτου δὲ θὰ κάμετ' ὄρκον μέγιστον,
ὅτι δὲν θέλετ' ἐνοχλῇ τοὺς γείτονας
μὲ ληστρικὰς ἐπιδρομὰς ἢ ἄλλως πως.

Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Αὐγούστα τῶν Ῥωμαίων τόσον σεβαστή,
ἀφοῦ τῶν ὀπλων οὕτως ἀπεφάσισεν

- ἡ τύχη, πρέπει μέρος νὰ ποχωρισθῇ
 τῆς Ἀρμενίας ἐκ τοῦ κράτους τῶν Περσῶν·
 ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατόν ἐγγύησιν
 περὶ ληστῶν νὰ δώσῃ τις ; ΠΟΥΛ. Ὑπάγετε !
 ἀφοῦ νὰ δαμασθῶσιν ὑφ' ὑμῶν λησται
 νομίζετε δὲν εἶνε δυνατόν, ἡμεῖς
 ἐκεῖσε πάλιν λεγεῶνας πέμπομεν,
 μ' αἱματωμένην λόγχην τοὺς δαμάζομεν.
 Ο Α'. ΠΡΕΣ. Τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ἀδελφὴ
 δὲν ἔχομεν τοιαύτην προσταγὴν ἡμεῖς
 νὰ πέλωμεν ἐντεῦθεν ὅλως ἀπρακτοί.
 ΠΟΥΛ. Ὅταν ὁ μέγας βασιλεύς, ὡς λέγετε,
 δὲν ἔχῃ τόσῃν δύναμιν, ὑπέρτερος
 νὰ εἶνε τῶν κακούργων, πῶς θὰ ἔχωσιν
 οἱ Πέρσαι καὶ Ῥωμαῖοι σχέσεις φιλικάς ;
 Ο Α'. ΠΡΕΣ. Ἴσως τοξόται θαυρεθῶσι κ' εὐζωνοὶ
 ἀκοντισταὶ τοὺς φαύλους νὰ διώξωσι.
 ΠΟΥΛ. Ἄνευ τοῦ «ἴσως»· ἂν δ' ὑμεῖς νομίζετε
 ὅτ' εἰς μονάρχην εἶνε ἀξιοπρεπὲς
 μὲ δισταγμοὺς συνθήκας νὰ ὁμολογῇ,
 ὅμως οἱ τοῦ δικαίου θεμελιωταὶ
 κιβδήλους λόγους ἀποστρέφονται· λοιπὸν
 ἢ μέγαν ὄρκον κάμετε ἢ φύγετε·
 τὴν νέαν Ῥώμην θάσφαλίσωμεν ἡμεῖς.
 Ο Α'. ΠΡΕΣ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, ὅπως εἶπες
 ἄς γείνη· μέγαν ὄρκον κάμνομεν εὐθύς.
 ΠΟΥΛ. Προσμένετε με τότε εἰς τὸν θάλαμον,
 ὅστις πλησίον κεῖται εἰς τὰ δεξιὰ.
 (Οἱ Πρέσβεις ἐξέρχονται).

ΠΟΥΛ. Βεβαίως οὕτω τῆς Περσίας τὴν ὀφρὺν
 νὰ ῥίψωμεν μὲ λόγους ἔπρεπ' αὐστηρούς·
 ὅς μὴ νομίζῃ ὅτι τὸν φοβούμεθα,
 διότι μέγαν βασιλέα τὸν καλοῦν·
 τὴν τέχνην τῶν Ῥωμαίων τὴν πολεμικὴν
 οἱ βάρβαροι δὲν ἔχουν.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος.)

Πῶς, Χρυσάφιε;

ὁ βασιλεὺς ἀκόμη δὲν ἐξύπνησεν;

ΧΡΥΣ. Πῶς; ἐτοιμάζει τὴν φαρέτραν· τάχιστα
 εἰς θήραν κάπρων θὰ ἐξέλθῃ σήμερον.

ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ τὴν προσευχὴν τοῦ ἔκαμε;

ΧΡΥΣΑΦΙΟΣ Καὶ τρεῖς

ἀκόμη μετανοίας, ὡς τῷ λέγετε.

ΠΟΥΛ. Ἐχει καλῶς· τὸ πρῶτον πρᾶγμα βέβαια
 εἰς τὸν μονάρχην εἶνε ἡ εὐλάβεια.

Καὶ τί θὰ φάγῃ σήμερον παρήγγειλες;

ΧΡΥΣ. Δὲν ξέρω, πλὴν νομίζω πῶς . . . ὀψάρια..

ΠΟΥΛ. Ὀψάρια θὰ φάγῃ ἄναξ εὐσεβὴς
 εἰς τὴν νηστείαν τοῦ Αὐγούστου! τάχιστα
 εἰς τοὺς Ἑβραίους ταῦτα νὰ μοιράσῃ!·
 Χρυσάφιε! τοιαύτην ἐὰν εἴδῃσιν
 ἄλλην φορὰν μοῦ φέρῃς, εἰς τᾶνάκτορον
 δὲν μένεις πλέον, τοῦτο γίνωσκε καλῶς·
 ἡ προσταγὴ μου σπεῦσον νὰ ἐκτελεσθῇ.

ΧΡΥΣ. Λόγον μικρὸν νὰ εἶπω πρὶν θὰ δυνηθῶ;

ΠΟΥΛ. Τί θέλεις εἶπῃ; ἤδη ἐξωμάλυνα

ἐγὼ τὰ τῆς Περσίας πράγματα καλῶς.

ΧΡΥΣ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα! εἰς τὸ θρήσκευμα,

πιστεύω, πρέπει πρῶτον νὰ προσέχωμεν.

ΠΟΥΛ. Τίς περὶ τούτου ἀμφιβέλλει; λέγε μου,
ὁ πατριάρχης τί φρονεῖ Νεστόριος.

ΧΡΥΣ. Περὶ ἐκείνου κάτι ἤθελον νᾶπῶ,
διότι λέγουν ὅτ' εἰς τὴν δυσμένειαν...

ΠΟΥΛ. Νὰ τὸν ὑπερασπίσης μήπως θέλεις σύ;

ΧΡΥΣ. Ἐγώ; τὰς προσταγὰς σας μόνον ἐκτελῶ...
ὁ βασιλεὺς νομίζει... ΠΟΥΛ. Τί; ὁ βασιλεὺς

περὶ τοιαῦτα θάσχολῇται πράγματα;
ἐκεῖνος νὰ κυττάζῃ τὸ κυνήγιον
καὶ τὴν ζωγραφικὴν του, νὰ μὴ μεριμνᾷ
τί λέγουν θεολόγοι ματαιόσχολοι.

Ἀκοῦς ἐκεῖ! καὶ θέλει νᾶμαι μετ' αὐτοῦ
τὴν Θεοτόκον μὴ παρθένον λαιδορῶν,
τοῦ δὲ Χριστοῦ τὸ σῶμα λέγων γήϊνον;
Ἡ μήτηρ ὅταν τοῦ Χριστοῦ τὸ ὑψηλὸν
κι' οὐράνιον δὲν ἔχῃ, πᾶν ἰδανικὸν
ἐκ τῆς θρησκείας λείψῃ, ποίαν ἔξαρσιν
ἡμῶν θὰ ἔχῃ ἡ ψυχὴ πρὸς οὐρανοὺς;
ἐντὸς τοῦ βάθους τῆς καρδίας ἔγκειται
πρὸς τᾶν πόθος, τοῦτον δὲ καλλιεργῶν
ἐξευγενίζει τὸν λαὸν ὁ ἐννοῶν
πῶς τοῦτον πρέπει νὰ διδάσκῃ· λίαν δὲ
σχολάζων εἰς τοιαῦτα ὁ Νεστόριος,
μὲ τὴν ψυχράν του σκέψιν τὰ ποιητικὰ
κρημνίζων, ποῖον ἔγκλημα δὲν σκέπτεται
θὰ διαπράξῃ πᾶσαν αἴρων ποίησιν
ἐκ τοῦ λαοῦ; Τί εἶπεν ἐλησμόνησεν,
ὅτε τοῦ πατριάρχου τὸ ἀξίωμα

μ' εὐγνωμοσύνην παρ' ἡμῶν ἐδέχετο;
δὲν εἶπε, «δός μοι καθαρὰν αἵρετικῶν
τὴν γῆν, ὦ βασιλεῦ, καὶ θὰ σοῦ δώσω ἔγὼ
τὸν οὐρανόν; ναί, ῥῖψε τοὺς αἵρετικούς
κ' ἐγὼ τοὺς Πέρσας καταστρέφω μετὰ σοῦ!»

Τοιαῦτα εἶπε τότε, νῦν δὲ μάχεται
αἵρετικὸς νὰ γείνη, καὶ τὰ δόγματα
τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ λοιπῶν
πατέρων νὰ κυρώσῃ· ὅχι βέβαια!

εἶπέ του, ὡς ὁ Κάϊν θέλει πρότερον
φυγὰς πλανᾶσθαι, ὡς ποτὲ μαινόμενος
ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς ἐρημικὰ
θὰ διατρίβῃ δάση, ἔχων ὡς τροφὴν
τὸ χῶμα καὶ τὰ χόρτα, πρὶν τὴν θόδοξον
τῆς ἐκκλησίας συνταράξῃ πλήρωμα.

ΧΡΥΣ. Αἵρετικὸς ἐκεῖνος; οὐδ' ἐσκέφθ' αὐτό.

ΠΟΥΛ. Σιώπα, μὴ κρημνίσω πάραυτα καὶ σέ . . .

Χρυσάφιος (τρέμων).

Δὲν ἐννοῶ . . . ἐν θέλω. ΠΟΥΛ. Θέλε δ, τι ἔγω,
καὶ τότε θᾶσαι μέγας ὅπως εἶμαι ἔγω·
θὰ πέσης ἄλλως, τοῦτο γίνωσκε καλῶς·
ἢ Πουλχερία ἢ αὐγούστ' ἀντίρρησιν
παρ' ἄλλων, ὅχι, παντελῶς δὲν δέχεται.

ΧΡΥΣ. Λοιπόν; ΠΟΥΛ. Λοιπὸν ταχέως ὕπαγε κ' εἶπέ·

Νεστόριε! τοιαῦτα λέγ' ἡ ἀδελφὴ
τοῦ βασιλέως, μὴ νομίσης μ' εὐτελεῖς
θωπείας κολακεύων τὸν μονάρχην σου
ὅτι θὰ χύσης κρύφα δηλητήριο.
Σύνοδος θέλει συγκληθῇ κ' ἀνάθεμα

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου πίπτει φοβερόν,
ἂν ἐπιμείνης εἰς τοιαύτην αἵρεσιν.

(Ὁ Χρυτάφιος προσκυνεῖ καὶ φεύγει).

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶδες ! πατριάρχης ὅταν ἐγὼ ζῶ
τὴν Θεοτόκον μὴ παρθένον νὰ καλῇ !
ὅταν ἐγὼ καὶ δύο ἔτι ἀδελφαὶ
τὴν παρθενίαν ἔχωμεν ὡς καύχημα !
θὰ μάθουν ὅμως πρότερον νὰ φεύγωσι,
προτοῦ τοιαῦτα λέγωσι σατανικά . . .
Ἄλλὰ δὲν πταίουں οὗτοι· ἐν μειδίαμα
τοῦ ἀδελφοῦ μου, εὖνοιά της ἀφελῆς
θρασεῖς ἐκείνους καθιστᾷ· τὸν χαλινὸν
τοῦ βασιλέως πρέπει νὰ ἐλκύσω ἔγω.
Πρωτότοκος θυγάτηρ, ἔχουσα πολὺ
παιδείαν ἀνωτέραν, ὑπὸ τοῦ παιδὸς
νὰ ἐπιτρέπω θάναγκάζωμ' ἄτοπα ;
ἐκεῖνος ἄχρι τοῦδε ἔκαμνε καλὰ
εἰς τὴν καλλιγραφίαν καὶ τὰ τόξα του
μὲ πόθον νὰ σχολῇται· τὰ πολιτικὰ
καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας εἶν' ὑπόθεσις
τῆς ὑψηλὸν ἐχούσης πνεῦμα ἐκ Θεοῦ.
Ἄλλὰ . . . καλῶς ἐσκέφθην, ὅσον ἄγαμος
θὰ εἶνε, θέλει στρέφη πάντοτε τὸν νοῦν
περὶ τινὰ σπουδαῖα· πρέπει σύζυγον
ὠραίαν νὰ τῷ εὕρω· θέλει λησμονῇ
εἰς ὑμεναίου ἐντροφήσας θέλγητρα
τοιαύτας ἀσχολίας.

(Εἰσέρχεται Διαγγελεύς).

Τὴν διαταγὴν

τοῦ ἀρχιοινοχόου θέλ' ἡ σύζυγος
ὅπως εἰσέλθῃ. ΠΟΥΛ. Νάλθῃ.

(Ὁ Διαγγελεὺς ἐξέρχεται).

Μὲ εὐχαριστεῖ,
διότι πάντοτ' εἶνε ζωηρά, παιδρά.
ἄθυμον δὲ τὰ πρὶν λεχθέντα μ' ἔκαμον.

(Εἰσέρχεται ἡ Ἑλπινίκη μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος).

ΠΟΥΛ. Καλῶς τὴν Ἑλπινίκτην! ἦλθες ἀληθῶς
εἰς ὥραν ἀρμοδίαν· ἡμην ἄθυμος
ἐκ τῶν ἀσχολιῶν μου. ΕΛΠ. Νὰ φαιδρύνω ἔγω,
ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, τὴν Κυρίαν μου
ἦλθον μὲ κόρην Ἀθηναίαν εὐγενῇ.

ΠΟΥΛ. Ὠραῖα! καὶ μ' ἀρέσουν αἱ νεάνιδες
τῶν Ἀθηνῶν παραπολύ. ΕΛΠ. Ἀθηναῖς,
σπεῦσον νὰ προσκυνήσῃς τὴν κυρίαρχον
τοῦ κράτους τῶν Ῥωμαίων.

(Ἡ Ἀθηναῖς κλίνει ὀλίγον τὴν κεφαλὴν).

ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ σήμερον
νὰ λέγῃς μᾶλλον τῶν Ἑλλήνων· μὴ ἐδῶ
δὲν ὀμιλοῦμεν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν;
Ἄχ! ἐὰν ἦτο δυνατὸν τὴν καθαρὰν
νὰ ὀμιλῶσι πάντες, τὴν τῶν Ἀθηνῶν! . .
Δὲν εἶνε τοῦτο ἀληθές, νεᾶνίς μου,
τοῦ Πλάτωνος τὴν γλῶσσαν ὅτι ὀμιλοῦν
καὶ σήμερον ἀκόμ' οἱ συμπολιταί σου;
ΑΘΗΝ. Εἰς τὰς σχολὰς τῶν φιλοσόφων πάντοτε
τοῦ Πλάτωνος τὴν θείαν γλῶσσαν ὀμιλοῦν.

ΠΟΥΛ. Ἰδὲ μὲ ποῖον εἰς τὰς παρειὰς γλυκὺ
ἐρύθυμα τὸν λόγον εἶπε τὸν σεμνόν!

ὦ Ἐλπινίκη ! ποῖον μ' ἔχεις θησαυρὸν
ἀπροσδοκῆτως φέρη μέγαν σήμερον.

Ποίας οἰκογενείας εἶνε ; βέβαια
πολλὴν σπουδὴν θὰ ἔχη. ΕΛΠ. Εἶνε σοφιστοῦ
θυγάτηρ. ΠΟΥΛ. Τίνος ; τῶνομά του λέγε μου.

ΕΛΠ. Τοῦ Λεοντίου. ΠΟΥΛ. Ὅν ἐδιορίσαμεν
πρὸ πέντ' ἐτῶν τὸν πρῶτον τῶν σοφιστικῶν
ἐκεῖ νὰ ἔχη θρόνων. ΕΛΠ. Ναί, Κυρία μου,
ἀλλ' ὀρφανὴ νῦν εἶνε, κι' ὁ πατὴρ αὐτῆς
οὐδὲν ὡς προῖκα τῇ κατέλιπε. ΠΟΥΛ. Πλὴν πῶς
ἐκεῖνος ἦτον, ὡς μοῦ λέγουν, εὖπορος.

ΑΘΗΝ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, ἴδ' ! ἀντίγραφον
τῆς διαθήκης ἔχω· ἀναγνώσατε
ἐνθα ποιεῖται λόγον καὶ περὶ ἐμοῦ.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (ἀναγινώσκουσα).

« Εἰς δὲ τὴν μόνην κόρην μου νομίσματα
ἀφίνω μόνον ἑκατόν, καὶ βέβαιος
εἶμαι πῶς θέλει τύχην εὖρη' ἐπίζηλον·
τοσοῦτον κάλλος ἔχει κ' εἰς τὴν μουσικὴν
καὶ τὴν φιλοσοφίαν τόσῃν πρόοδον
ἐπέδειξεν, ὅποιαν τῶν ἀνδρῶν οὐδεὶς. »

ΠΟΥΛ. Ἄλλ' εἶνε τοῦτο, Ἐλπινίκη, δυνατὸν
τὴν σήμερον ἢ πόλις ἢ πρωτεύουσα
εἰς τῶν γραμμάτων τὴν σπουδὴν ὡς πάντοτε
εἶν' αἱ Ἀθηναί, κ' εἶνε λέγεις πιστευτὸν
ὅτι τὴν κόρην ταύτην δὲν ὑπερτερεῖ
εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἄλλος ; ΕΛΠ. Κύτταξε,
αὐγούστα μου, τὸ κάλλος τῆς νεάνιδος !
ὅτ' ἤμην ἐν Ἀθήναις συμμαθήτρια

ὦραία τόσον ἄλλη δὲν ἐλέγετο,
οὐδὲ τοσοῦτον προοδεύουσα. ΠΟΥΛ. Λοιπὸν
ὅπως τὸ κάλλος ἔχει, ἔχει τὴν ψυχὴν
μὲ σπάνια τῷ ὄντι προτερήματα.
"Ω ! τότε δὲν σ' ἀφίνω βέβαια ἐγὼ
ἐκ τῆς αὐλῆς νάναχωρήσης τάχιστα.

ΕΛΠ. Ἀθηναίς, νὰ μείνης ἀληθῶς ἐδῶ,
τοῦ βασιλέως τὸ προσταττ' ἢ ἀδελφῇ.

ΠΟΥΛ. Ἐγὼ δὲν τὸ προσταττω, τὸ προσταττοῦσι
τὰ προτερήματά της· ναί, μοῦ φαίνεται
ὅτι τὴν κόρην ταύτην ἂν πλησίον μου
ἔχω, θὰ ἔχω βάλσαμον γλυκύτατον,
παρηγορίαν εἰς μερίμνας συνεχεῖς.
Εἰπέ μου, κόρη, ἀληθῶς τὸν Πλάτωνα
ἀναγινώσκεις ; ἐντροφεῖς εἰς τὴν σεμνὴν
τοῦ Σοφοκλέους γλῶσσαν καὶ μετάρσιος
εἰς τοῦ Πινδάρου ἀνυψοῦσαι τὰς στροφάς ;

ΑΘΗΝ. Τὸν Πλάτωνα πρὸ πάντων ὁ ἐμὸς πατὴρ
νάναγινώσκω μὲ προέτρεπε συχνά.

Κόσμος ἐκεῖ πρὸ ὀφθαλμῶν ἰδανικὸς
παρίσταται τὸ κάλλος τὸ τῆς ἀρετῆς
τοσοῦτον ἀναπτύσσων τελειότατα,
ὥστ' ἐμποιεῖ δεινὸν εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν
ἀγάπην πρὸς τὸ θεῖον. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως οἱ πολλοί,
φιλτάτη μου, τὸν κόσμον τοῦτον δὲν νοοῦν.

ΑΘΗΝ. Πῶς οἱ πολλοί, παιδείας ὅλως ἄγευστοι,
ιδέας τόσον θὰ νοήσουν ὑψηλάς ;
ὑπάρχει τέχνη προσιτὸν καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς
ἀνθρώπους καθιστῶσα πᾶν τὸ ὑψηλόν.

ΠΟΥΛ. Γινώσκεις σὺ τοιαύτην τέχνην, κόρη μου ;

ΑΘΗΝ. Ἐκείνην ἣτις ἁρμονίαν σύνθημα

ἔχει, τοὺς τόνους συνενοῦσα τοὺς γλυκεῖς.

ΠΟΥΛ. Τὴν μουσικὴν θὰ μ' εἴπῃς ; ΑΘΗΝ. Ναί, τὴν
ἣτις τὸν κόσμον ὄντως εὖκοσμον ποιεῖ. [μουσικὴν

Ἐναρμονίως ψάλλει εἰς τὴν κορυφὴν
τῶν δένδρων κεκρυμμένη ἀηδῶν τερπνὴ,
ἀλλὰ κ' ἐναρμονίως τὴν ὁδὸν αὐτοῦ
ὁ ἥλιος βαδίζει, οὐδ' ἐβράδυνε

ποτὲ λεπτὸν τῆς ὥρας ἐκ τῆς τακτικῆς
πορείας ἢ Σελήνη. ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ

δὲν εἶνε ταῦτα ἔργα ; ΑΘΗΝ. Τίς ἀρνεῖτ' αὐτό ;

ΠΟΥΛ. Κι' ὁμως . . . εἰπέ μοι, Ἐλπινίνη, τὸν Θεὸν
τὸν ἀληθῆ γινώσκει ; ΕΛΠ. Εἶνε . . . ἐθνικῇ.

ΠΟΥΛ. Οἴ μοι ! τί κρίμα· λέγε, λέγε κόρη μου,
διότι δὲν εἰξεύρω τίς θεία φωνὴ
μοῦ λέγει, ἀπὸ σοῦ δὲν πρέπει νὰ ποστῶ,
εἰπέ μοι δὲν πιστεύει ξόανα θεοὺς

τὸ πλῆθος ; ΑΘΗΝ. Ναί, τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡμεῖς καλῶς
γινώσκομεν ιδέας πῶς λατρεύομεν

καὶ πνεύματα. ΠΟΥΛ. Καὶ ποίαν σὺ θεότητα

ἐλάτρευσας ὡς τώρα... μὴ .. ΑΘΗΝ. Τὴν Ἄρτεμιν
τὴν σώφρονα παρθένον, τὰς παρθενικάς

ᾠσαύτως Μούσας. ΠΟΥΛ. Χαίρω, καὶ τὰ χεῖλη σου
μὲ χάριν τοῦτο οὐρανίαν ἐκδηλοῦν.

Πλὴν καὶ θρησκείαν ἔπρεπε νὰ εὑρετε
εἰς τὸν λαὸν ιδέας φιλοσοφικάς

καταληπτάς ποιοῦσαν. ΑΘΗΝ. Οἱ ἀμύητοι

εἰς τῆς φιλοσοφίας τὰ μυστήρια

τοιαύτας δὲν νοοῦν ιδέας ὑψηλάς.

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως ἐγὼ θὰ σ' εὕρω θρήσκευμα ποιοῦν ἀγαπητὰς ιδέας ὅλως ὑψηλάς.

ΑΘΗΝ. Δὲν τὸ πιστεύω νῆνε τοῦτο δυνατόν.

ΠΟΥΛ. Ἐὰν μ' ἀκούσης, θὰ πιστεύσης. ΑΘ. Λέγε μου, κ' ἐὰν μὲ πείσης, κήρυξ τοῦ θρησκεύματος αὐτοῦ θὰ γείνω μέγαν ζῆλον ἔχουσα.

ΠΟΥΛ. Τότ' ἀκουσόν μου· τί νομίζεις φοβεροὺς πολέμους καὶ τοσαύτας ἄλλας συμφορὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους φέρει; ΑΘΗΝ. Φθόνος κ' ἔριδες, τί ἄλλο. ΠΟΥΛ. Ταύτας ἐξερρίζωσ' ἐντελῶς μία φωνὴ μεγάλη οὕτω λέγουσα· «ἀλλήλους ἀγαπᾶτε, τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κι' αὐτοὺς εὐεργετεῖτε, χεῖρα τείνατε πρὸς τοὺς πτωχοὺς οἱ πλοῦτον μέγαν ἔχοντες· ἀφήσατε τοὺς δούλους νῆν' ἐλεύθεροι· μίαν γυναῖκα νῆχη μόνον ὁ ἀῆρ πεφιλημένην πρέπει. ΑΘΗΝ. Οἱ φιλόσοφοι ἂν βασιλεύσουν, εἰπ' ὁ Πλάτων, ἅπαντα θὰ γείνουν ταῦτα. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως μεγκλήτερος ὁπόσον εἶν' ἐκεῖνος, ὅστις συγκινῶν τοῦ πλήθους τὴν καρδίαν, τὰ φρονήματα νὰ ἔχη ταῦτα λόγῳ κ' ἔργῳ ἔπεισε;

ΑΘΗΝ. Τίς εἶνε τόσον μέγας ἐπὶ γῆς θνητός;

ΠΟΥΛ. Θνητὸς δὲν ἦτον οὗτος, ἐκ τῶν οὐρανῶν κατήλθεν ὅπως σώσῃ τοὺς θνητοὺς ἡμᾶς· οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶν' ἐδίδαξ' ἀδελφοί, τὸ ὄνομά του λέγετ' ἴσως ἤκουσες,

Χριστός. ΑΘΗΝ. Ἑβραῖος; . . . φρίκην οἱ χριστιανοὶ

δι' ἄλλοκότων προξενούσι τελετῶν·
 παιδία λέγουν, ὦ θεοί ! πῶς σφάζουσι
 καὶ πίνουσι τὸ αἶμα. ΑΘΗΝ. "Ὁχι, μὴ μωρὰς
 πιστεύης φήμας τῶν τρεμόντων μὴ τυχόν
 τὰ εἶδωλα κρημνίσουν· θύματ' αἵματος
 οὐδέποτε προσφέρουν οἱ χριστιανοί·
 ἀφίνουν ταῦτα εἰς τοὺς λίθον ἄψυχον
 ἢ ξύλον προσκυνοῦντας ὡς θεόν· ἡμεῖς
 ἔργα καλὰ ποθοῦμεν καὶ ψυχὴν ἀγνήν·
 ὅχι τὴν κτίσιν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν κτίσαντα,
 ὅστις νὰ τρέμῃ κάμν' ἡ γῆ μ' ἐν βλέμμα του,
 λατρεύομεν. Τί λέγεις ; θέλεις προστεθῇ
 εἰς τὴν θρησκείαν τῆς ἀγάπης προσκυνῶν
 τὸν Κύριον τοῦ κόσμου, ἢ μὲ μάχαιραν
 εἰς χεῖρας, σπλάγχχνα θέλεις ἐρευνᾶ κτηνῶν,
 ὅπως προείπουν μέλλον, ὅπερ μόνος νοῦς
 ὑπέρτατος γινώσκει ; ΑΘΗΝ. Θάμβος μέγιστον
 καὶ ζάλη μὲ κατέχει· δόγματ' ἀληθῶς
 ἐὰν τοιαῦτ' ἐπαγγέλλετ' ὁ Χριστός . . .

ΕΛΠ. "Αν σὺ πρὸς τοῦτον ἔλθης ἢ μὲ ὑψηλὴν
 παιδείαν προικισμένη, θαυμαστότερα
 πολλὰ θάνακxαλύψης. ΠΟΥΛ. "Ελα μεθ' ἡμῶν·
 εἰς τὰδελφοῦ μου τὴν ζωὴν ὀρκίζομαι,
 ἀκόμη νέαν τόσον θελκτικὴν ἐγὼ
 δὲν εἶδα· θᾶχῃ μέλλον, οἶον δυνατὸν
 δὲν εἶνε νὰ πιστεύσῃ. ΑΘΗΝ. Πῶς μοῦ φαίνονται
 παράδοξα τὰ πάντα ! ἔλεγον προτοῦ
 βαρβάρων ὅτι τρόπους οἱ χριστιανοὶ
 συνήθως ἔχουν, κι' ὁμῶς ἀγαθότητα

εἰς ἐθνικοὺς τοσαύτην δὲν ἀπήντησα.

ΕΛΠ. Τί στέκεις καὶ διστάζεις ; κι' ὁ πατήρ αὐτὸς
ἀσπλάγχχνως τόσον σ' ἐγκατέλιπε, κ' ἰδοὺ
μεγάλην ἐδῶ βλέπεις αὐτοκράτειραν
νὰ προστατεύῃ νέαν ὅλως ἄγνωστον.
Εἰδωλολάτρις τοῦτο θῆκαμνε ποτέ ;

(Ἔρχεται κι' ὁ ἐπίσκοπος Ἀττικὸς).

ΠΟΥΛ. Ἴδου προβάίνει κι' ὁ ἐπίσκοπος ἡμῶν·
ἐκεῖνος θέλει σὲ μυήσει κάλλιον.

Ἐπίσκοπέ ! πῶς ταύτην ἐδῶ φαίνεσαι
τὴν ὥραν, ὅτε πλῆθος ἔρχεται πολὺ;
συνήθως κατ' ἰδίαν τὸ ἀπόγευμα
σὲ βλέπομεν. ΕΠΙΣΚ. Ὅποιαν ἤκουσα φωνήν,
αὐγούστα, δὲν εἰξεύρεις, ὅτε μυστικὴν
ἐτέλουν πρὶν θυσίαν· «σπεῦσον ὕπαγε,
ἐπίσκοπε, διότι σκεῦος ἐκλεκτόν,
τῆς ἐκκλησίας μέγα φθάνει στήριγμα.»
Κατόπιν φῶς ἐξείφνης μέγα ἔλαμψε,
καὶ πάλιν «τρέχε» κείνη μ' εἶπεν ἡ φωνή,
«πορεύθητι.» Μὲ σῶμα τρέμον πάραυτα
ὅπως μὲ βλέπεις ἤλθον· ἀλλὰ λέγε μου,
τίς ἡ νεῆνις αὕτη ; εἰς τὸ πρόσωπον
αὐτῆς γλυκεῖα, θεία χάρις ἀπανθεῖ.

ΠΟΥΛ. Δὲν ἔχει θείαν ἔτι χάριν, ἡ αἰδῶς
καὶ μόνη τὴν στολίζει ἡ παρθενική.
Ἄλλ' ἄν, ἐπίσκοπέ μου, ἔχεις τὴν πειθὴν
τὴν οὐρανίαν, ὥστε εἰς τὴν ἀληθῆ
νὰ ἐπιστρέψῃ πίστιν, ἄλλην βέβαια
ἡ οὐρανία δὲν ἐσήμανε φωνή

παιδείαν τόσην ἔχει, πνεῦμα ὑψηλόν !
ΑΤΤΙΚ. Ἐλπίζω δ' ὅτι κόρη τόσον εὐφυῆς
 ὑπὸ ἀκτῖνος θείας θέλει φωτισθῇ.
ΠΟΥΛ. Φιλοξενίαν ὥστε πρώτην κάμνομεν,
 Ἀθηναῖς μου, ταύτην, εἰς τὰ νάματα
 τῆς θείας δρόσου πρῶτον ὅπως ποτισθῇς·
 ὅπότεν δ' ἀναγγείλῃ ὁ ἐπίσκοπος
 ὅτι λουτρὸν ἐδέχθης πίστεως ἀγνῆς,
 θακούσης λόγον, ὅστις τὴν ἀνατολὴν
 καὶ δύσιν θὰ ἐκπλήξῃ. Θεῖον λέγεται
 ἡ Πουλχερία ὅτι πνεῦμα κέκτηται·
 ταχέως δὲ θὰ δείξῃ, ὅτι θησαυροὺς
 δὲν ἐκτιμᾷ καὶ δόξαν ὅλως πρόσκαιρον·
 τὸν νοῦν, τὸ κάλλος ὅπερ μόνος ὁ Θεὸς
 εἰς τοὺς θνητοὺς χαρίζει, ταῦτα στρέφουσι
 τὸ βλέμμα τῆς αὐγούτσας, ὅπως δι' αὐτῶν
 ὡς ἀδαμάντων κοσμηθῇ τοῦ ἀδελφοῦ
 τὸ σκῆπτρον, πρῶτον εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα.

ΜΕΡΟΣ Β'.

(Αἴθουσα τοῦ Ἀνακτόρου μετὰ δύο θρόνων χρυσῶν).

Ἀττικὸς εἰσερχόμενος μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος.

ΑΤΤ. Τοιαύτη, τέκνον, εἶνε ἡ θρησκεία μας,
 θρησκεία τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφικῆς
 ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων· δορυκτῆτορες,
 μ' αἰμόρραντον τὸ ξίφος, σπείροντες παντοῦ
 τὸν ὄλεθρον καὶ τρόμον, δόξαν μισητὴν

εἰς τοὺς λαοὺς ἀφίνου, τούτους θύματα
τῆς φιλαυτίας ἐαυτῶν προσφέροντες·
ὁ Ἰησοῦς θυσίαν ἔδωκεν ἐαυτόν,
ζητῶν νὰ κάμῃ τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς.
Δὲν θέλ' εἰς αἷμα μολυσμένας προσφοράς,
ἀγνὴν καρδίαν θέλει, πράξεις ἀγαθάς·
ὡς τὰ παιδία ἡμεροὶ καὶ ἀφελεῖς
οἱ ἄνθρωποι νὰ γείνουν. ΑΘΗΝ Ἐνθουσιασμοῦ
πληροῦται ἡ ψυχὴ μου· δὲν ἐπίστευον
τοσοῦτον ὅτι ἡμερὰ τὰ δόγματα
ὁμολογοῦσι τοῦ Χριστοῦ οἱ ὀπαδοί.

ΑΤΤΙΚ. Λοιπόν, ὦ τέκνον, πρέπει ν' ἔλθῃς μεθ' ἡμῶν.

ΑΘΗΝ. Θὰ ἔλθω, ναί, θὰ ἔλθω· πρὶν ἐνόμιζον

ἀδύνατον πῶς εἶνε νὰ ὑπάρξωσι
τοῦ Πλάτωνος ιδέαι εἰς τὴν γῆν ἐδῶ·
ἀλλ' ἤδη βλέπω πῶς κατέβη ὁ Θεὸς
τὸν ἄνθρωπον νὰ σώσῃ καὶ τὰς ὑψηλὰς
ιδέας εἰς καρδίας ἐνεφύτευσεν

ἀγνάς. ΑΤΤ. Ναί, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ
νομίζομεν ὁ Πλάτων ὅτι πρόδρομος
ὑπῆρξε τοῦ Χριστοῦ μας· δὲν ἐκτύπησεν
ὡς μικρὸν κ' ἐκεῖνος τὴν ἐκδίκησιν,
ἦν ὡς καθῆκον θεωροῦν οἱ ἐθνικοί;

ΑΘΗΝ. Τί πρέπει νῦν νὰ πράξω λέγ' ἐπίσκοπε,
ὅπως ἀξίᾳ γείνω θείου δόγματος;

ΑΤΤ. Θὰ βαπτισθῇς εἰς ὕδωρ ἅγιον, ἀρκεῖ
ν' ἀφήσῃς τῶν θυμάτων τὰ μολύσματα
τῶν ὕλικῶν, νὰ εἴπῃς εὐεργέτρια
θὰ εἶμαι πάντων, καὶ τῶν ἐναντίων μου.

ΑΘΗΝ. Καὶ τί νὰ πράξῃ κόρη δύνατ' ὀρφανὴ
εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάντας εὐεργετικόν;

ΑΤΤ. Πολλὰ νὰ πράξῃς ἔχῃς· θεῖον περὶ σοῦ
ἐδήλωσε σημεῖον, ὅτι τάχιστα

θα ὑψωθῇς τοσοῦτον, ὅσον ἄλλη τις

εἰσέτι δὲν ὑψώθη· τότε, κόρη μου,

ἀργὴ δὲν πρέπει νὰ κελύσῃς. ΑΘΗΝ. Τί λοιπὸν

θα πράξω; λέγε. ΑΤΤ. Ὅπως ὁ Χριστὸς ἡμῶν,

θα λάβῃς ὄξος καὶ ἔλαιον, καὶ ὅπου δειναὶ

πληγαὶ ἀνθρώπων βλαπνίσκουν ἀσθενεῖς,

μὲ ταῦτα θα παύῃς τὰς ὀδύνας των,

ἐνθα δ' ὑπὸ τοῦ ψύχους τρέμουσι γυμνοί,

θεομά θα τρέχῃς φέρουσα ἐνδύματα·

τῶν ὀρφανῶν προστάτριν θα σὲ καλοῦν·

καὶ εἰς τοὺς κλεισμένους ἔτι εἰς τὰς σκοτεινάς

εἰρητὰς μὲ μειδιῶντα χεῖλη πανταχοῦ

παρηγορίας θα προδίδῃς ἀγγελοῦ.

ΑΘΗΝ. Ὅποιās εἶπες πράξεις θείας ἀληθῶς!

τίς θα διστάσῃ, ὅταν ἔχῃ δύναμιν

αὐτὰς νὰ πράξῃ; μέγας ἐνθουσιασμός

ἐμὲ θα συνοδεύῃ, θα πιστρέφω δέ,

εἰς τὸ γραφεῖον ὅπως μόνη τὸ ἐμὸν

ἐκθέτω τάχως διὰ στίχων γλαφυρῶν.

Ἄλλ' ἢ ἀγούστια φθάνει, ὦ ἐπίσκοπε.

ΑΤΤ. Τοῦ βασιλέως ἀδελφὴ, μὲ θεῖον νοῦν

τὸ μέγα διοικοῦσα κράτος, ἔμπνευσis

ἦτο τῷ ὄντι ἐκ Θεοῦ· τῆς ἐκλογῆς

θα εἶνε σκεῦος ἡ νεᾶνις, ἣν προτοῦ

μετὰ τοσαύτης ζέσεως συνέστησας.

ΠΟΥΛ. Ἦδη λοιπὸν ἐπείσθη ὅτι ταπεινὴ
λατρεία τῶν εἰδώλων πρὸς τὰς ὑψηλὰς
ἡμῶν ιδέας οὐδαμῶς συγκρίνεται

ΑΤΤ. Τὸν νοῦν αὐτῆς τὸ θεῖον φῶς ἐφώτισε·
ἐν μένει μόνον ἔτι, τὰ μολύσματα
νὰ πλύνῃ τῶν θυμάτων μὲ τὸ βάπτισμα.

ΠΟΥΛ. Θὰ γείνη τοῦτο καὶ ἀνάδοχος ἐγὼ
τῆς κόρης ταύτης ὡς κληθῶ . . . Ἐπίσκοπε,
ἀκάνθας καὶ τριβόλους βλέπεις κάποτε
ἐντὸς τοῦ κράτους φουμένους; **ΕΠΙΣ.** Δύναται
ποτέ νὰ λείψῃ ἐκ τοῦ κόσμου τὸ κακόν;

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως τὸ θεῖον πέμπει δρέπανον συχνὰ
ἐξαφανίζον οὐρανόθεν τὸ κακόν,
ἀνθρώπους πέμπει μὲ τὸ πνεῦμα ὑπέρτερον
τοὺς πλανωμένους ἄγον εἰς εὐθύτητα,
λυχνίας πέμπει τοὺς ἐν σκότει βαίνοντας
καθοδηγούσας ἐνθα φῶς εἶν' εὐδχιμον.
Τοιοῦτον βλέπω πνεῦμα τῆς νεάνιδος
κοσμοῦν τὸ κάλλος τοῦτο τῆς γαλήνιον . . .
Πλὴν λέγε μου, πρῆνεν· τί τὸ πρῶτιστον
καθῆκον εἶνε βρασιλέως ἀληθοῦς;

ΑΘΗΝ. Νὰ λησμονήσῃ ἐαυτὸν παντάπασιν
τὸν βίον ἀναλίσκων, ὅπως εὐτυχεῖς
οἱ συμπολιταὶ εὐλογοῦν τὸν θρόνον του

ΠΟΥΛ. Δὲν ἔχεις νὰ προσθέσῃς ἄλλο τίποτε;

ΑΘΗΝ. Νὰ μὴν ἀποφασίζῃ ἕως ἀκριβοῦς
τὰ πάντα ἐξετάσῃ. **ΠΟΥΛ.** Μὲ ἀρκοῦν αὐτά.
Τί θέλεις τώρα παρ' ἐμοῦ; σ' ὀρκίζομαι,
θέλω σοῦ δώσῃ μέχρι τοῦ ἡμίσεος

τῆς βασιλείας. ΑΘΗΝ. Θέλω, ἄνασσα σεπτῇ,
δικαιοσύνην, μέτοχος τῶν θησαυρῶν
νὰ γείνω τοῦ πατρός μου. ΠΟΥΛ. "Αν εἰς σέ ἀρκῇ
δικαιοσύνη, τοῦτο δὲν εἶν' ἐπαρκὲς
εἰς τὴν εὐθύνην ἔχουσιν δεινὴν ἐμέ·
ὀφείλω ναῦρω στήλην, ἔνθ' ἀκλόνητον
θεμέλιον νὰ στήσω . . . Μεγαλόδωρον
τοσοῦτον θέλεις μ' εὖρη, ὥστε ναυλογῇς
τὸν φαινομένην ἀδικίαν πράξαντα.
'Εδῶ νὰ μείνης· εὐδοκίᾳ τοῦ Θεοῦ
ἐνταῦθα ἦλθες, κ' Εὐδοκίᾳ τῶνομα
τὸ σὸν θὰ εἶνε· τάχιστα, 'Επίσκοπε,
θέλεις νοήση δικτὶ θεῖα φωνή
σ' ἀπέστειλεν ἐνταῦθα. "Εμπνευσις Θεοῦ
ἐντὸς τοῦ στήθους φέρει τόσον δυνατὸν
παλμόν, ὥστε νομίζω ἀπὸ τῆς στιγμῆς
αὐτῆς ἡ ἱστορία τὴν μεταβολὴν
τοῦ κράτους τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὺς ἔπειτα
θέλει κηρύττει γενομένην ἰσχυράν.
"Οπισθεν τούτου τοῦ παραπετάσματος,
ἕως σᾶς ἴδω πάλιν, τώρα μείνατε.

(Ἡ Πουλχερία χάμνει νεῦμα χαιρετισμοῦ ὁ 'Επίσκοπος μετὰ τῆς
'Αθηναίδος ἀποχωροῦσιν ὀπισθεν τοῦ παραπετάσματος).

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶδον, ὅχι, ἀληθῶς νεάνιδα
μὲ πνεῦμα τόσον ὑψηλόν, μὲ καλλονὴν
ὁμοίαν· πρέπει ταύτην ἀνκμφίβολα
συμβίαν νὰ καλέσ' ὁ Θεοδόσιος.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

Εἰς ὦραν καλὴν ἦλθες, ὦ Χρυσάφιε·

τὰ παραγγέλματά μου ὁ Νεστόριος
 θὰ ἐκτελέσῃ ; ΧΡΥΣ. Ῥέπει πρὸς τὴν ἄβυσσον,
 αὐγούστα μου, ἐκείνην ἣτις ἔφαγεν
 αἰρετικοὺς τοσούτους· πλὴν πλειότερα
 περὶ αὐτοῦ δὲν λέγω· πᾶς ὁ ἔνοχος
 εὕρισκει τιμωρίαν τὴν ἀρμόζουσαν.
 Ὑπόθεσιν νῦν ἔχω ἄλλην, ἄνασσα·
 θὰ ἤκουσες τίς ἦλθε χθὲς ἐπίσημος
 ὠραιοτάτην ἔχων κόρην. ΠΟΥΛ. Τίς αὐτός ;
 ΧΡΥΣ. Θρυλεῖται Κροῖσος νέος, λέγουν εἴκοσι
 ἀνάκτορά ᾗχει εἰς τὴν Ἀντιόχειαν·
 λαμπρότατον τὸ γένος εἶνε τοῦ ἀνδρός,
 τὸ δὲ εἰσόδημά του τὸ ἐτήσιον
 τὸ τρίτον φθάνει ὅσων τὸ βασίλειον
 κατ' ἔτος εἰσοδεύει. ΠΟΥΛ. Ἀλλ' εἶν' ἀληθές ;
 τὸ πρᾶγμα τοῦτο ; ΧΡΥΣ. Ἀληθέστατον·
 κληρονομίας λέγουν τρεῖς πῶς ἔλαβε
 προγόνων βαθυπλούτων. ΠΟΥΛ. Καὶ θὰ ἤθελε
 ἀξιώμα τι τῆς αὐλῆς. ΧΡΥΣ. Πλειότερον·
 ὠραιοτάτην ἔχει κόρην . . . ΠΟΥΛ. Ἐννοῶ·
 ἀλλ' ἡ παιδεία ταύτης εἶνε ἐπαρκής ;
 ΧΡΥΣ. Τὰς τῆς Ἀντιοχείας κόρας ξεύρομεν.
 ΠΟΥΛ. Ἢ! φίλε, ταῦτα μόνον, πλοῦτος ἄμετρος
 καὶ καλλονὴ σπανία, δὲν εἶν' ἱκανὰ
 βασίλισσαν νὰ εἴπουν τὴν νεάνιδα·
 ἢ μᾶλλον νὰ πατήσῃ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν
 τοῦ θρόνου δὲν θάφῃσω κόρη θησαυρὸν
 μὴ ἔχουσα παιδείας· τὸ ἐπίσημον
 γένος θὰ ἦτο πρὸς ἡμᾶς τὸ ζηλωτόν,

ἡ Δύσις ἂν παρεῖχε τὸ σοφὸν ὁμοῦ.

ΧΡΥΣ. Ἀλλ' ἂν σοφὴν νᾶ εὖρης κόρην ᾗθελες,
πρὸς τάς Ἀθήνας τότε ᾗθελες στραφῇ.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (καθ' ἐαυτήν).

Ὅποῖον εἶπε λόγον ! Τώρα πήγαινε,
ἄφοῦ φρονεῖς τοιαῦτα, Κροίσου κόρη δὲ
δὲν εἶν' ἀξία εἰς τὸν θρόνον νᾶναβῇ
τὸν μέγιστον τοῦ κόσμου, ἐὰν κόσμημα
δὲν ἔλαβε σοφίαν ἔξοχον· ἀλλὰ
σιώπα, νᾶ ! προδίδει καὶ ὁ βασιλεὺς

(Ὁ Χρυσάφιος φεύγει. εἰσέρχεται ὁ Θεοδόσιος, ὁ Παυλῖνος
καὶ ὁ Κύρος γελῶντες).

ΠΟΥΛ. Ὡς εὔπαρστης, ἀδελφέ μου φίλτατε!

ΘΕΟΔ. Καὶ διὰ τί δὲν λέγεις μᾶλλον «βασιλεῦ ;»

ΠΟΥΛ. Θὰ γείνης, νῦν δὲν εἶσσι. ΘΕΟΔ. Πῶς; δὲν ἤκουσες
ὅτ' εἰς τὴν μάχην τῶν Περσῶν ἐπρώτευσας;
Παυλινέ μου, δὲν εἶνε τοῦτο ἀληθές;

ΠΑΥΛ. Οὐδεὶς εὐστόχως τόσον ἐσημᾶδευε.

ΘΕΟΔ. Ἴδου λοιπόν· δὲν εἶν' αὐτὸ βασιλικὸν,
εἰς τοὺς πολέμους πρῶτον νᾶ μ' ἀποκαλοῦν;

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ πρῶτον, Θεοδόσιε·
τὸν βασιλέα μεγαλεῖον νᾶ κοσμή
ἄρμόζει. ΘΕΟΔ. Μεγαλεῖον, βεβαιότατα·
τὸ κάλλος δὲ δὲν ἔχει σύντροφον αὐτοῦ
τὸ μεγαλεῖον ; ΠΑΥΛ. Εἰς αὐτὸ ὑπερτερεῖς,
συμμάχητά μου, πάντων τῶν συγχρόνων σου.

ΚΥΡ. Τίς ἄλλος εἰς τὸ κράτος ὠρχιότεραι
τοῦ βασιλέως γράφει ; ΘΕΟΔ. Κ' ἡ ζωγραφικὴ
δὲν ἔχει τόσην φήμην ἢ βασιλική ;

ΠΟΥΛ. Ναί, φίλτατέ μου, ἀδελφέ, πλὴν ἤθελα
τὸ ἔνδυμά σου νὰ ἐφόρεις κάλλιον,
καὶ νὰ βεδίζης μὲ σεμνότητά· ποτὲ
εἰς τὰς ὁδοὺς τοσοῦτον νὰ μὴ μειδιᾷς·
τοῦ βασιλέως ἅπαντα παρατηροῦν,
τὸ βᾶδισμα, τὸ ἦθος ὡς καὶ ἂν αὐτοὺς
τοὺς ὄνυχας μὲ τέχνην κόπτη· ἐπειδὴ
νὰ εἶνε πρέπει εὐκοσμίας πρότυπον.

ΘΕΟΔ. ᾽Α! ξεύρεις, Κῦρε, διατὶ ἡ ἀδελφή
μὲ ἐπιπλήττει; ἐπειδὴ μὲ γέλωτα
εἰσήλθομεν ἐνταῦθα πρίν. ΠΟΥΛ. Καὶ γέλωτα
εἰς τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους μόλις πρέποντα.

ΘΕΟΔ. ᾽Αν, ἀδελφή μου, ἔβλεπες ὅ,τι ἡμεῖς,
ὁμοίαν θᾶχες τὴν φαιδρότητα. ΠΟΥΛ. Ποτὲ
εἰς τὴν ὁδὸν δὲν εἶνε πρέπον νὰ γελαῖ
ὁ ἡγεμών. ΘΕΟΔ. Παυλῖνε, θέλεις νὰ τὸ ᾽πῶ;

ΚΥΡ. ᾽Ε! τώρα θὰ τὸν κάμης πάλιν κόκκινος
νὰ γείνη· κύτταξέ τον πῶς ἐντράπηκε!

ΘΕΟΔ. Μπᾶ! θὰ τὸ ᾽πῶ, δὲν βλάπτει πόσον σ' ἀγαπῶ
ἡ ἀδελφή μου ξεύρει· συνεπαίζομεν
ὡς παῖδες, καὶ κατόπιν λόγος εἰς ψυχρὸς
δὲν ἔχει μᾶς χωρίση· Πουλχερία μου,
ὁ νέος εἰς τὸ δίκτυ, φαίνεται, ἔπασσε
τοῦ ἔρωτος. ΠΟΥΛ. ᾽Ε! εἶνε τοῦτο φυσικόν·
εἴαν ἡ νέα εἶνε φρόνιμος, καλή . . .

ΘΕΟΔ. Ὁραιοτάτη εἶνε, ἀναντίρρητον.

ΠΟΥΛ. Νὰ ἔχη καὶ παιδείαν πρέπ' ἀνάλογον.

ΚΥΡ. Καὶ τοῦτο, λέγουν, ἔχει τὸ προτέρημα.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ δὲν τὸν κυττάζει, ἂν κι' ὁ φίλτατος

Παυλῖνος εἶχεν ἀγωνίαν, ᾗθελεν
ἐν βλέμματι τῆς νᾶ λάβῃ· ἄλλως ἄϋπνος
ὅλην τὴν νύκτα δι' αὐτὸ θὰ ἔμενε.

ΠΟΥΛ. Πῶς ; τόσον ἔχει πόθον, Θεοδόσιε ;
σὺ τόσον, ξεύρω, ἀγαπᾷς τὸν φίλον σου·
τῶν θησαυρῶν σου δὲ θὰ ἔκαμνες καλὰ
εἰς τὰ τοιαῦτα νὰ μὴν εἶσαι φειδωλός·
δὸς ἐν τῶν ἀνγκιόρων, ὅπως εὐτυχῇ
ἀγάγῃ νύμφην ὁ Παυλῖνος εἰς αὐτό.

ΘΕΟΔ. Ἐν μόνον λέγεις ; δύο, τρία, τέσσαρα·
ἄρκεϊ ὁ κόμβος νὰ λυθῇ, τὸ πρόσκομμα,
ὅπερ τὸν κάμνει νὰ μὴ θέλῃ νᾶπῃ «ναί».

ΠΟΥΛ. Πῶς ; μὴ πως γένους εἶνε λίαν εὐτελοῦς ;

ΚΥΡ. Τίς εἶπε τοῦτο, ; εἶν' ἐκ τῶν ἐπιφανῶν
τοῦ Βυζαντίου οἴκων ΘΕΟΔ. Ἔ ! τί νὰ γενῇ ;
αἰτία εἶναι, βλέπεις, ἀδιόρθωτος.

ΠΟΥΛ. Χριστέ μου ! τίς αἰτία ; μήπως Ἑλληνίς
εἰδωλολάτρίς εἶνε ; ΠΑΥΛ. Τοῦτο δυστυχῶς.

ΠΟΥΛ. Παυλῖνε ἀδελφέ μου, μὴ βαρυθυμῇς·
τοσοῦτον ἔχω δεξιὸν ἐπίσκοπον,
καὶ θὰ ποστείλω τοῦτον. . . ΘΕΟΔ. Ναί, ἀλλὰ ῥητῶς
ἐκείνη λέγει, εἶν' ἀδύνατον αὐτό,
χριστιανὴ νὰ γείνη.

(Φαίνεται ὁ Χρυσάφιος ἐρχόμενος μὲ ἔγγραφα. Θεοδόσιος
πρὸς τὸν Χρυσάφειον).

Τώρα, ἀγαπητέ,
τὴν ὥραν ταύτην ἦλθες ; ΧΡΥΣ. Κατεπείγοντα,
ὦ βασιλεῦ, εἶνε πολὺ· δὲν δύναται
τὸ κράτος ἄνευ τούτων νὰ διοικηθῇ.

ΘΕΟΔ. Ἔλα νὰ ὑπογράψω, δός μοι τάχιστα
τὸν κάλαμον . . .

(Ὑπογράφει).

Νὰπέλθης τώρα πκρευθὺς.

(Ὁ Χρυσάφιος κάμνει ὑπόκλισιν καὶ ἀπέρχεται).

ΠΟΥΛ. Τῷ ὄντι, ἀδελφέ μου, κατ' ἤθελα
κ' ἐγὼ νὰ μ' ὑπογράψης. ΘΕΟΔ. Ἀστεΐζεσαι,
αὐγούστα μου φιλτάτη· χίλια εὐθὺς
δὲν ὑπογράφω ἔγγραφα πρὸς χάριν σου;

ΠΟΥΛ. Τώρα δὲ μυριάδας! τοῦτο μόνον, ἐν
μίαν ὥραίαν κόρην ἀπεστέρησεν
κληρονομίαν ὁ πατήρ της ἄδικα.

ΘΕΟΔ. Φέρε νὰ ὑπογράψω.

(Ὑπογράφει)

ΚΥΡ. Ἄν εἶν' εὐμορφος,

θα εὖρη τύχην κ' ἄνευ τῆς προικός. ΠΟΥΛ. Καλά!

ἔχεις ὑπογραμμένα· νῦν ἀνάγνωθι

τὸ ἔγγραφον τί λέγει. ΘΕΟΔ. Δὲν βαρύνεσαι!

ἡ ἀδελφή μου δὲν εἰξεύρω συνετὴ

ὅποσον εἶνε κ' εὐφυής; ΠΟΥΛ. Ἀνάγνωθι

πρὸς χάριν μου, ἀφοῦ τοσοῦτον μ' ἀγαπᾷς.

ΘΕΟΔ. Ἄς ἀναγνώσω· φίλε μου, Παυλινέ μου,
λυποῦμαι νὰ σὲ βλέπω τόσον ἄθυμον.

ΠΟΥΛ. Ἀνάγνωθι, θα ἴδῃς τι περίεργον.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἀναγινώσκει).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

Συμφώνως μετὰ τῆς Συγκλήτου ἀπεφασίσαμεν, καὶ διατάττομεν·

Ἐπειδὴ Θεοδόσιος ὁ Β', ὁ καλλιγράφος ἐπικαλούμενος,
δὲν ἐκτελεῖ ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά του ὡς ἡγεμὼν, ἀλλ'

εἰς ἀσκόπους μόνον περιδιαβάσεις καὶ ζωγραφίας ἀσχολεῖται, τὸ τοιοῦτον δὲ εἶνε ἔγκλημα καθοσιώσεως κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν νομοθεσίαν, καταδικάζομεν αὐτὸν εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον.

Εἰς τὸν πρσίτωρ τῆς πόλεως ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος δικτάγματος.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (τρέμων).

ΘΕΟΔ. Τί, ἀδελφὴ μου ; τεῖν' αὐτὸ ποῦ μοῦκαμες ; τὸν ἀδελφόν σου νὰ φονεύσης ἤθελες ;

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (γελοῶσα).

Ἐγώ ; σὺ ἔχεις ὑπογράψῃ, φίλτατε.

ΘΕΟΔ. «Φίλτατε» λέγεις, ὅταν δηλητήριοι μοῦ δίδεις ὡς κακοῦργος ναῦρω θάνατον ;

ΠΟΥΛ. Ἡ σὴ μελάνη ἔχει δηλητήριοι.

ΘΕΟΔ. Ἄλλος κανεῖς ὡς τώρα δὲν ἔκαμ' αὐτό, σὺ μόνη, μήτηρ κι' ἀδελφὴ, τὸ ἔκαμες.

ΠΟΥΛ. Ὡραῖα ! μοῦ ἀρέσκει οὗτος ὁ θυμός.

ΘΕΟΔ. Σ' ἀρέσκει, κι' ἂν ὁ πρσίτωρ ὡς ἀλήθειαν ἐλάμβανε τὸ πρᾶγμα ; ΠΟΥΛ. Ἦτο μὲ ἀπλῆ, μὴ ἀνησύχει, ἀστεϊότης. ΘΕΟΔ. Ὅχι', αὐτὰ καθόλου τὰ ἀστεῖα δὲν μ' ἀρέσκουσι.

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως ποσάκις, ἀδελφέ μου φίλτατε, μὲ τὴν ὑπογραφὴν σου τὴν ἀπρόσεκτον ὅχι' ἓνα μόνον, ἀλλὰ οἰκογένειαν ὁλόκληρον ἢ πόλιν δὲν κατέστρεψας, ἢ κ' ἐπαρχίαν ὅλην ; τί, μήπως θαρρεῖς ὅτ' εἶνε πάλιν δυνατὸν ἀμάρτημα νὰ διορθώσης, ἀπαῖς ἀπερίσκεπτα πρᾶχθέν ; δὲν τὸ ἀκούεις, εἰς στιγμὴν θυμοῦ

τὸν πᾶππον πῶς εὐρόντες τὸν ἡμέτερον,
 εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐθανάτωσαν
 μυρίους ῥαδιοῦργοι μοχθηρᾶς ψυχῆς;
 τὴν μνήμην του δ' ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον
 τᾶπαίσιον ἐκεῖνο κηλιδοῦ συμβάν !
 ἀλλ' ὑπογράφεις τόσον ἐπιπόλαια,
 χωρὶς καὶ νᾶναγνώσης, ὅ,τι αὐλικὸς
 ἔγγραφον προσαγάγη, μηδὲ σκέπτεσαι
 ποίαν εὐθύνην φέρεις ! Ὅταν ἔπειτα
 ἱστορικοὶ θὰ γράφουν ποίας συμφορᾶς
 τὸ κράτος τῶν Ῥωμαίων ἔπαθ' ἐπὶ σοῦ,
 κανεῖς αἰτίαν εἰς ἀγνώστους αὐλικούς
 δὲν θάναφέρῃ, ἀλλὰ σέ, τὸ ἥθος σου,
 τὸ βιάδισμά σου, τὰς μελέτας σου, τὸ πᾶν
 θὰ ἐξετάσουν, κι' ἀναθέματα πολλὰ
 οἱ ἀναγνώσται τούτων θέλουν ἐκφωνῇ,
 ἂν εὖρωσι πῶς κούφως τὴν κυβέρνησιν
 διεύθυνες· διότι ναὶ μὲν πράττουσιν
 ὑπάλληλοι τὰ πάντα, πλὴν ὁ βυσιλεὺς
 ὡς εἰς κιθάραν θὰ ἐντείνῃ τὰς χορδὰς,
 ἐξ ἧς ἡ ἁρμονία θᾶνε πρέπουσα.
 Τί; σιωπᾶς; εἶπέ μου, ἔχω ἄδικον
 νὰ σ' ἐπιπλήττω; θέλω τὸ κακὸν ἐγὼ
 τὸ ἰδικόν σου; τοῦτο μᾶλλον θέλουσι
 οἱ κόλακες οἱ τόσον σὲ ναρκώνοντες,
 ὥστε δὲν θέλεις οὐδὲ καὶ τί γίνεται
 νὰ μάθῃς, καὶ νομίζεις ὅτι ἄριστα
 τὰ πάντα κυβερνῶνται, ἐνῶ ἔπρεπε
 τὸ σὸν νὰ ᾔτον ὄμμα ἄγρυπνον παντοῦ !

ΘΕΟΔ. Συγγνώμην, ἀδελφή μου! δὲν ἐπίστευα
ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο τόσον ἄτοπον.

ΠΟΥΛ. Καὶ πῶς; δὲν ἐνθυμεῖται «μέμνησ' ἀπιστεῖν»
ὅτ' εἶχες ἀναγνώτη ἔτι παῖς, ἀλλὰ
χωρὶς καὶ νᾶξετάσης, συγκατάθεσιν
εἰς ὃ, τι σ' εἴπουν δίδεις; ΘΕΟΔ. Πλὴν τὸν λόγον μου
σοῦ δίδω, ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑπογραφὴν
οὐδέποτε θὰ θέσω, ἂν πρωτήτερα
τὸ πᾶν δὲν ἀναγνώσω μετὰ προσοχῆς·
τινὰ τῷ ὄντι τόσον γράφοντ' ἄσχημα!

ΠΟΥΛ. Τὸ ἄσχημον ἐν εἶνε μόνον, τᾷτοπον.

Κ' ἐν ἄλλο θέλω νὰ σοῦ εἴπω σήμερον·
αἱ περιδιαβάσεις αὗται αἱ συχναὶ
ἀνὰ τὴν πόλιν, τόσον ἀφελεῖς, πολὺ
δὲν μοῦ ἀρέσκουν· ἴσως ἰδιώτης τις
ἄγαμος νέος εὔρη τοὺς ἐπεικεῖς
τοὺς συγχωροῦντας ἄσκοπον περίπχτον
εἰς μειδιῶντας νεανίας· πλὴν πολὺ
ὁ ἡγεμὼν θὰ χάσῃ, ὅστις συνεχῶς
ἀθώους οὕτω κάμνει ἔρωτας. ΘΕΟΔ. Ἐγὼ
δὲν ἔχω, ἀδελφή μου, ἔρωτα. ΠΟΥΛ. Ναί, πλὴν
ὁ φίλος ἔχει, ὁ συμμαθητῆς ὁ σός.

ΘΕΟΔ. Ἐκεῖνος, δὲν ἀρνοῦμαι. ΠΟΥΛ. Τὸν δὲ φίλον σου
ὁπότεν συνοδεύῃς, λέγεις ἄρά γε
ὀλίγον δὲν μετέχεις σὺ τοῦ πταίσματος;
Παυλῖνε, μὴ τοσοῦτον γίνεσ' ἐρυθρός·
κ' ἐγώ, τὸ ξεύρεις, παρομοίως σ' ἀγαπῶ
καθὼς καὶ ὁ ἀδελφός μου, ἀλλὰ φίλτατε,
καθῆκον ἔχω τὴν ἀλήθειαν νᾶπῶ.

ΚΥΡ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, ἂν μ' ἐπέτρεπες,
εἶχον κ' ἐγὼ νὰ εἶπω πρότασιν τινα.

ΠΟΥΛ. Νὰ εἶπης,, ἀγαπῶμεν ὅμοια καὶ σέ.

ΚΥΡ. Νὰ νυμφευθῇ καὶρὸς δὲν εἶν' ὁ βασιλεύς;
ἡ πόλις ὅλη, ὅπου πάγω καὶ σταθῶ,
νὰ λέγῃ' ἀκούω, εἶνε φιλοκίνδυνος
ὁ ἄναξ, πρὸς τοὺς Πέρσας, εἰς κυνήγια
συχνὰ πηγαίνει· πρέπει καὶν διάδοχον
νὰ ἔχῃ, τίς εἰξεύρει ;.. ΠΟΥΛ. Ἔχουν δίκαιον,
καὶ τότε μέλλει νὰποβῇ σεμνότερος.

ΠΑΥΛ. Ναί, φίλτατ' ἄναξ, τοῦτο πρέπει νὰ γενῇ

ΘΕΟΔ. Τότ' εὔρετέ μου ἀπὸ γένους ἐκλεκτοῦ
νύμφην, παιδείας κι' ἀγωγῆς βασιλικῆς,
κι' ἀντίρρησιν δὲν ἔχω. ΠΟΥΛ. Τὸ βασιλικὸν
εἰξεύρεις ποῦτον εἶνε, Θεοδόσιε ;
ὄχι τὸ γένος, τοῦτο νόησον καλῶς·
διότ' ἀφότου ιδιωταὶ κι' ἄρχοντες,
ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, πλούσιοι πτωχοί,
εἰς μίαν τάξιν ἴσοι ἐκηρύχθησαν
ὑπὸ τοῦ θεανθρώπου, ἔπεσε χαμαὶ
πᾶς τοὺς ἀνθρώπους διαιρῶν μέγας φραγμός.

ΘΕΟΔ. Καὶ πῶς ; ἐκ γένους ταπεινοῦ θὰ νυμφευθῶ ;

ΠΟΥΛ. Θὰ νυμφευθῇς ἐκ γένους, ὅπερ κόσμημα
παιδείαν ἔχει κι' ἀρετήν, τὸ κάλλος δὲ
τοῦ σώματος ψυχὴν θὰ κρύπτ' ἀγγελικὴν.

ΘΕΟΔ. Ἐὰν τοιχύτῃ μέλλῃ κόρη νὰυρεθῇ . . .

ΠΟΥΛ. Ἀκουσον, ἀδελφέ μου· ἔδωκε' ὁ Θεὸς
ἰσχὺν εἰς τοῦ: Ῥωμαίους· ἐξουσίασαν
τὸν κόσμον ὅλον μὲ τὴν λόγχην, ἔθηκαν

τελειοτάτους νόμους, κι' οὕτω στερεὸν
τῆς πολιτείας ἔβχλον θεμέλιον·
ἀλλ' ἂν παιδεῖαν θέλῃς φιλοσοφικὴν
καὶ κάλλος ἰδεῶδες, ἀναμφίβολα
εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦτο θέλει ζητηθῆ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιος εἶδον ἀληθῶς νεάνιδας
εἰς τὰς Ἀθήνας διατρίβων πέρυσι !
ὅπως ἐδῶ δὲν ἔχουν πολυτέλειαν,
φροντίζουν μόνον νὰ ἐνδύωνται κομψῶς . . .
ἀλλ' ὅταν ὁμιλῶσιν, ἤθελες εἰπῇ
μέλι πῶς ῥέει ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν.

ΚΥΡ. Διότι πᾶσαι μουσικὴν γνωρίζουσι.

ΠΑΥΛ. Κ' εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἔχουν ἔρωτα.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε, ἀδελφὴ μου, ἐθνικαί ;

ΠΟΥΛ. Ἡ θύραθεν σοφία ὅταν ἐνωθῇ
μὲ τοῦ Χριστοῦ τὰ δόγματα, τὸ τέλειον
δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ ζητήσῃς ἀλλαχοῦ.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ τελείαν τόσον κόρην δύνασαι

ἐδῶ νὰ μ' εὕρῃς μίαν ; ΠΟΥΛ. Ὑποσχέθητι
πρῶτον πῶς ταύτην θέλεις εἰς τὸν θρόνον σου
συμπάρεδρον καθίστη. ΘΕΟΔ. Ναί, βασίλισσα
Ῥωμαίων αὕτη παρομοίως θὰ κληθῇ.

ΠΟΥΛ. Τότε . . μακρὰν δὲν εἶνε· ὅπισθεν αὐτῆς
τῆς θύρας μένει, τὸ δὲ παραπέτασμα
τοιοῦτον εἶνε, ὥστ' εὐκόλως δύνασθε
καλῶς νὰ τὴν ἰδῇτε· θὰ ὑπάγω ἡγὼ
ἐκεῖ νὰρχίσω λόγον μετ' αὐτῆς μακρόν·
σεῖς δ' ἐν ἀνέσει ταύτην βλέπετε καλῶς·
κι' ὁπότεν σοῦ ἀρέσκη, Θεοδόσιε,

τὸν πόδα πλήττεις ζωηρῶς, καὶ πάραυτα
ἐγὼ θὰ ἔλθω μετ' ἐκείνης. ΘΕΟΔ. Ὑπαγε,
διότι ἔχω περιέργειαν πολλήν.

(Ἡ Πουλχερία αἶρουσα πλαγίως τὸ παραπέτασμα εἰσέρχεται εἰς
τὸν θάλαμον, ἐν ᾧ εἶνε ἡ Ἀθηναΐς).

ΠΑΥΛ. Ἄν τόσον εἶν' ὠραία, βασιλεῦ, στιγμὴν
νὰ μὴ βραδύνης, ἔλα, νὰ τὴν ! κύτταξε !

ΘΕΟΔ. Πῶς ; σὺ εὐθύς τὴν εἶδες ; ΠΑΥΛ. Κάλλιστα, ἐδῶ
τὸν ὀφθαλμόν σου φέρε καὶ θὰ τὴν ἰδῇς.

Ἄ ! ποίους ἔχει χαρακτῆρας ! τί λεπτούς !
ποίους βοστρύχους εἰς τὴν κόμην τὴν ξανθήν !
ὁποῖον χρῶμα ὡς χιῶν λευκότατον !

ΚΥΡ. Τὴν χάριν τῆς δὲν βλέπεις, τὴν κομψὴν αὐτῆς
ἐνδυμασίαν ; ΠΑΥΛ. Πρόσθες τὴν σεμνότητα,
τὸ μεγαλεῖον, μετ' οὗ κάθηται. ΚΥΡ. Ὀφθαλμοὺς
μεγάλους ἔχει στάζοντας γλυκύτητα !

ΠΑΥΛ. Τὴν συμμετρίαν, ἀναξ, ἴδε τῆς ῥινός.

ΘΕΟΔ. Ὅντως ὠραία κόρη. ΠΑΥΛ. Εἶνε ἄγγελος,
ναί, μὴ διστάζης παντελῶς, ὦ βασιλεῦ,
ἀφοῦ παιδείαν ἔχει τόσην καὶ ἀρετήν.

ΘΕΟΔ. Τί λέγετε ; νὰ πλήξω ἡγὼ τὸν πόδα μου.

ΠΑΥΛ. Εὐθύς ! πῶς ὅχι ; πάντοτε δὲν ἔλεγες
ὅτι τοιαύτην σύζυγον θὰ ἤθελες,
ὠραίαν, σεμνοτάτην, χάριν ἔχουσαν ;

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ κ' ἡ ἀδελφή μου νῆνε σύμφωνος ;

ΠΑΥΛ. Ἐκείνη τώρα πρώτη ταύτην πρότεινε.

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν ἄς γείνη τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα.

ἀλλὰ σταθῆτε, φίλοι ! μήπως ὁ λαός ; . . .

ΚΥΡ. Κ' ἐκεῖνος θέλει εὐχαριστηθῇ πολὺ,

διότ' ἡ νέα νήκει εἰς τὴν τάξιν του.

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν οἱ φίλοι, ὁ λαὸς κ' ἡ ἀδελφή,
μὲ συμβουλεύουν πάντες, ἅν καὶ μυστικὸς
παλμὸς μοῦ φέρει, δὲν εἰξεύρω . . . δισταγμὸν.

ΠΑΥΛ. Ἐμπρός, ὦ ἀναξ! εἰς τοιχύτας πάντοτε
στιγμὰς μεγάλας καί τις ἔρχεται παλμὸς·
ἀλλ' ἐὰν τῶρα θέλης ὄχι' εἰπῇ, ποτὲ
δὲν θαῦρης νύμφην τόσον ἀρεστὴν εἰς σέ.

ΘΕΟΔ. Ἴδου λοιπὸν τὸν πόδα πλήττω, κ' εὐτυχῆς
εἶθε νὰ εἶν' ἡ ὥρα, αὕτη, φίλοι μου
(Κτυπᾷ μὲ τὸν πόδα).

ΚΥΡ. Εὐδαιμονίαν εἶθε φέρῃ διαρκῆ.

ΠΑΥΛ. Ἀξίους εἶθε βασιλόπαιδας νὰ δῇς.

(Εἰσέρχεται ἡ Πουλχερία μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος, ἣν καλεῖ νῦν Εὐδοκίαν.)

ΠΟΥΛ. ὦ τῶν Ῥωμαίων βασιλεῦ, καθῆκόν σου
πολλάκις μ' εἶπες θεωρεῖς τὸ πρῶτιστον
νὰ προστατεύῃς τὴν παιδείαν καὶ ἀρετὴν,
ὅπου τὴν εὖρης· ὅθεν θάρρος ἔλαβον
νὰ σοῦ συστήσω κόρην, ἣν παράδοξος
ἀφῆκε διαθήκη ἔρημον, πτωχήν.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποῖον κάλλος! εἶμι ὅλως ἔκθαμβος.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποία χάρις! ποῖον βάδισμα σεμνόν!

ΠΟΥΛ. Τί λέγεις, ἀδελφέ μου; ΘΕΟΔ. Οὕτως ἐντολὴν
ὑστάτην ἔχω τοῦ πατρός, ἀπανταχοῦ,
ἀθώην ὅπου ἀδικοῦσιν ἀρετὴν,
προστάτης νὰ προβάινω. ΠΟΥΛ. Ὡστε, κόρη μου,
ταχέως θέλει τᾶδικον θεραπευθῇ.

ἀλλ' ὁ κριτῆς νὰ μάθῃ θέλει παρὰ σοῦ,
ἥτις τοσαύτην ἔχεις ὑψηλὴν σπουδὴν,
τὴν χάριν πῶς νὰνταποδώσῃς δύνασαι.

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ, δὲν ἔχω πλοῦτον, ἀμοιβὴν
νὰ δώσω τῆς γενναίας ταύτης πράξεως·
οὐδ' ἔχεις χρεῖαν δόξης ὁ καθήμενος
ἐπὶ τοῦ πρώτου πάντων θρόνου σήμερον.
Ἄν ὅμως χάριν νὰ προσθέσῃς ἤθελες
εἰς τὸ σὸν σκῆπτρον, ἣν πρῆθένοι ἀφελεῖς
παρέχουσιν, αἱ Μοῦσαι, δύνامي καὶ ἐγὼ
εἰς στίχους νὰ ἐντείνω τὸ κατόρθωμα,
ὅπερ τοὺς Πέρσας τιμωρῶν διέπραξας.

ΠΟΥΛ. Ὁραῖον δῶρον, κόρη μου, προσέφερες,
ὅπερ παρ' ἄλλης μάτην ἤθελε ζητῆ
ὁ ἀδελφός μου· καὶ ὅμως οὕτω πρόσκαιρον
ἀξίαν μόνον θάχῃ· ὁ ἐγκωμιστής.
Ἡμεῖς ἐνταῦθα διαρκῶς νὰ σ' ἔχωμεν
ποθοῦμεν, τῆς ἀγίας πίστεως ἡμῶν
τὰ θαύματα, τοὺς ἄθλους καὶ τὰ δόγματα
νὰ περιβάλλῃς μὲ τὴν γλῶσσιν τὴν λαμπράν,
μὲ τοῦ Ὀμήρου τὸν ῥυθμόν. ΕΥΔΟΚ. Ἄλλ' ἔνθα τις
τὸ πρῶτον τοῦ ἡλίου φῶς ἀπήλαυσε,
ἔνθα τὰς ἀίρας τῶν ὁρέων συνεχῶς
χρυσώνουν αἱ ἀκτῖνες, νέφη μελανὰ
σπανίως τοὺς ἀστέρας κάμνουν ἀφανεῖς,
ἐκεῖ συνήθως ἔχουν ἐνδικίτημα
αἱ Μοῦσαι. ΠΟΥΛ. Καὶ ὅμως τίς δὲν θέλει μαγευθῇ
ἐκ τοῦ Βοσπόρου; οὗτος ἀπὸ φρικωδῶν
ὀρθῶν ἀρχίζων βράχων, ῥεῖθρον ἔπειτα

ὥς ποταμὸς προχέει λίχιν ἥπιον
ἐν μέσῳ κήπων κι' ἀνακτόρων, πόλιν δὲ
χρυσὴν τῷ ὄντι αἱ ἀκτῖνες καθιστοῦν
τοῦ δύοντος ἡλίου. Ἄλλως δὲ καὶ φῶς
ἕτερον εἶδες εἰς τοῦ Βύζαντος ἐδῶ
τὴν πόλιν, κόρη, φῶς αἰθρῶν, ἐντὸς
σκορπίζων τῆς καρδίας βίου μέλλοντος
παρήγορον ἐλπίδα, τοῦ παρόντος δὲ
εὐδαιμονίαν κ' ἥσυχον συνείδησιν·
καθῆκον δ' ἔχεις τὴν μελίρρυτον αὐτὴν
νᾶσκήσης γλῶσσαν, τὴν ἀγάπην τῶν θνητῶν
κηρύττουσα, καὶ ταύτην μὲ τὸ ἴδιον
παράδειγμα κυροῦσα. ΕΥΔΟΚ. Ἔργον ταπεινῆς
δὲν εἶνε τοῦτο ἰδιώτιδος. ΠΟΥΛ. Ἄλλὰ
Θεὸς ὑπάρχει δίδων εἰς τοὺς ἀσθενεῖς
ἰσχὺν μεγάλην· οὗτος μὲ τὸ βλέμμα του
τὰ κύματα πρᾶναι, ὅταν μὲ φρικτὴν
πηδῶσι λύσσαν ὑπεράνω τῶν ἰστών.
Οὗτος εἰς σὲ θὰ δώσῃ τὸν δακτύλιον,
δι' οὗ ἐτθῆτα θὰ φορέσης πορφυρᾶν,
ἀνάσσης δὲ θὰ λάβῃς σκῆπτρον, διοικοῦν
ἀνθρώπων μυριάδας. Δὲν εἶν' ἀληθές
ὅ,τ' εἶπον τώρα, ἀδελφέ μου φίλτατε ;
ΘΕΟΔ. Πῶς ἀληθές δὲν εἶνε, ὅταν σεβαστὴ
τοῦ βασιλέως τᾶν χγγέλλη ἀδελφή ;
ΠΟΥΛ. Πῶς ἴστασαι μὲ θάμβος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
δὲν ἐπεγείρεις, ἵνα ἴδῃς μέγιστον
τίνα σοῦ δίδει ὁ Χριστὸς μας σύζυγον ;
Ἐκεῖνος ὅστις νᾶναστήσῃ τὸ νεκρὸν

ὕφ' ἀμαρτίας γένος ἦλθε τῶν θνητῶν,
ἐκεῖνος ὅστις ἐπεκλήθη βασιλεύς,
στέφανον ὅταν ἔφερεν ἀκάνθινον,
οὗτος καὶ κόρην ἀπεκάλεσεν ἀπλῆν
βασίλισσαν τοῦ κόσμου. Δὸς τὴν χειρὰ σου,
δὸς εἰς τῆς οἰκουμένης τὸν κυρίαρχον,
καὶ γίνου κήρυξ εὐγλωττος θρησκευμχτος,
ὑπερ τὴν βασιλείαν σ' ἔχει τοῦρανοῦ
χαρίση καὶ τοῦ κόσμου θρόνον ἐκλαμπρον.

(Τῇ δεικνύει τὸν δεξιὸν θρόνον).

Κάθισ' ἐκεῖ, ναί, κόρη κάθισ' εὐγενής,
νὰ εὐλογήσης τοῦ πατρός σου τὴν ὀρθὴν
κρίσιν· τὸν πλοῦτον οὗτος ἐθεώρησε
κατώτερον τοσοῦτον πνεύματος σοφοῦ,
ὥστ' εἰς τοὺς ἄλλους τοῦτον ὅλον ἔδωκεν·
εἰς τὴν ὑστάτην δ' ὥραν, ὅτ' οἱ ἄθρωποι
ψυχῆς αὐτοῦ ἔχουν βζυδέρκειν.
προέβλεπε τὸ μέλλον τῶλβιώτχτον,
ὑπερ τὴν σὴν παιδείαν περιέμενε.

ὦ βασιλεῦ ! ἰδοὺ σοῦ δίδω θησαυρὸν
τῆς εὐφυΐας, ὅστις ἔνδοξον τὴν σὴν
θα κάμῃ βασιλείαν. Εἴθε τὸν δεσμὸν
αὐτὸν ὁ φθόνος νὰ μὴ βλάβῃ, τὸν ἰὸν
προχέων τῆς κακίας, εἴθ' ὁ οὐρανὸς
καρπὸν νὰ δώσῃ εὐτεχνίας ἀγαθόν.

ΕΥΔΟΚ. Μετὰ θύελλαν βλέπω μεγάλην
νὰ ναβαίνω βαθμίδας ὀλβίους·
ἡδονῆς τὴν ψυχὴν μου πληθώρα,
πλὴν καὶ ζάλη κατέχει τὸν νοῦν·

Ὡς ὁ ἄπειρος ὅτ' ὁδοιπόρος
εἰς ἀκρώρειαν φθίσκας κρημινώδη,
καθηδύνεται βλέπων τὰ περίξ,
ἀλλὰ τρέμει πκτῶν ὑψηλά.

ὦ ! συγγνώμην, ὦ πάτερ· τὸ στῆθος
εἰς τὴν σὴν ὑπεγόγγυζε μνήμην·
πᾶσα θέλει πνοή ἀπὸ τοῦδε
τὴν σοφίαν τὴν σὴν εὐλογεῖ.

ὦ Ἀθηναί, καυχῆθητι πάλιν
πῶς τοῦ κόσμου κυρίαρχος εἶσαι,
ἔχι σείουσα μ' αἶμα τὸ ξίφος,
τῆς παιδείας σκορπίζουσα φῶς.

(Πρὸς τὸν Θεοδότιον).

ὦ βασιλεῦ, δὲν εἶνε τοῦτο τῶν σοφῶν
ἐπίνοια, τὸ βλέπουν ὅσοι ὀφθαλμοὺς
μὴ σκοτισμένους ὑπὸ πλάνης ἔχουσι,
τὸν κόσμον τοῦτον διευθύνουσι βουλαὶ
τοῦ θείου· κ' ἰδιώτης ἂν εἰς τὰ μικρὰ
δὲν βλέπῃ τοῦτο, πρόδηλον καθίσταται
εἰς τὰ συμβῆντα τῶν ἐθνῶν· πῶς δυνατὸν
θὰ ᾔητον ἄλλως κόρη πλεονέκτημα
μὴ ἔχουτ' ἄλλο ἢ σοφίαν, ὑψηλὰ
νὰ ἀναβῇ τοσοῦτον ; Κ' ἔχω μὲν ἐγὼ
καθῆκον πρῶτον τὴν σεπτὴν νὰ σέβωμαι
τοῦ βασιλέως ἀδελφὴν, τὴν τείναςσαν
ὥς ἄγγελος τὴν χεῖρα... ΠΟΥΛ. Τοῦ Θεοῦ βουλὴ
ὑπῆρξ' αὐτό· ἐκεῖνον εὐχαρίστησον.

ΕΥΔΟΚ. Ἐκεῖνον πρῶτον, ὅστις τὸ μηχανήμα
τοῦ κόσμου μ' ἐν τοῦ νεῦμα τόσον διοικεῖ

κοσμίως . . . πλὴν κατόπιν καὶ τὴν ἄπειρον
νεάνιδα πῶς πρέπει νὰ φερθῇ ἐδῶ,
ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων, ὁδηγήσατε.

ΠΟΥΛ. Ὁ Ὑψιστος κ' εἰς τοῦτο θὰ σὲ ὁδηγῇ·
ἀρκοῦσαν ἔχεις, ἀδελφή μου, σύνεσιν.

ΕΥΔΟΚ. Πρὸς τίνα μετὰ θάρρους νὰ ποτείνωμαι,
καὶ ποῖον νὰ ποφεύγω; μήπως ζαλισθῶ
φοβοῦμ' εἰς τόσον ὕψος αἴφνης φ' ἄσασα.

ΘΕΟΔ. Μὲ ποίχιν ὄντως γλῶσσαν λίαν συνετὴν
ὠμίλησας, φιλτάτη! ἔνδον τῆς αὐλῆς
καὶ σκόπελοι λαμβάνουν, ἐνθα δύναται
ἄπειρος ναύτης νὰ προσκόψῃ· πλὴν μακρὰν
δὲν εἶνε χρεῖα νὰ προβῇς, ὅπως καλῶς
τοῦ βασιλέως ἴδῃς τοὺς εἰλικρινεῖς,
τοὺς μόνους φίλους· πρῶτος ὁ συμμυθητής,
ἐκ παίδων φίλτατός μου φίλος εἶν' ἐδῶ.

Οὐδόλως διακρίνω τοῦτον ἀδελφοῦ·
τί λέγω; τὴν ἀγάπην κάποτε ἔριδες
τῶν ἀδελφῶν ψυχραίνουν, πλὴν ἡμᾶς ποτέ
ὡς τώρα λόγος δὲν ἐψύχρανε κανεῖς.

Ὡς τρέμει μήτηρ, τρέμω κάποτε κ' ἐγώ,
ἂν μ' εἴπουν, ὁ Παυλῖνος ἀδιάλειπτος
ὦν ἐκ τῆς κλίνης δὲν ἠγέρθη σήμερον.

Οὐδέποτε πηγαίνω εἰς κυνήγιον,
ἂν ὁ Παυλῖνος δὲν ἐξέλθῃ μετ' ἐμοῦ·
οὐδέποτε θὰ φέρουν σπάνιον καρπὸν,
ἢ θέλουν τέχνην ἐπιδείξῃ μάγειροι
εἰς γλύκισμά τι ἐκλεκτόν, ἂν ὁμοῦ
κι' ὁ φίλος δὲν μετάσχη τῆς ἡδύτητος.

Νὰ σ' εἶπω θέλεις κι' ἄλλο ; καὶ τὴν ἔνωσιν
αὐτὴν τὴν ἰδικήν σου δὲν θὰ ἔκαμνον,
ἂν ὁ Παυλῖνος δὲν προέτρεπε θερμῶς

ΕΥΔΟΚ. Καὶ τίς ἀγνώμων θέλει πρὸς αὐτὸν κληθῇ ;
ὥς φίλον, μᾶλλον ὥς πατέρα ποθητὸν
ὁμοίως θὰ τὸν ἔχη κ' ἢ βασίλισσα,
ἢ δὲ ζωὴ του θέλει κι' ἡ ὑγεία του
ἐπίσης μ' εἶναι προφιλεῖς, πολύτιμοι.

ΘΕΟΔ. Ὠραῖα ! τώρα ἐννοῶ πῶς ἔμπνευσας
τῷ ὄντι θεία ἦτο, ὅτι μετὰ σοῦ
τὸν βίον θὰ διάγω. Καὶ τὸν Κύρον δὲ
τῶν ὑπαλλήλων πάντων τὸν πιστότατον,
τὸν μετ' ἀόκνου ζήλου παρὰ τῷ λαῷ
τὴν δόξαν μου ναυξάνη ἔργον ἔχοντα,
νὰ σέ συστήσω βέλω. Τὸ Βυζάντιον
οὗτος μὲ τέχνην καθωράϊτε λαμπράν·
αὐτὸς καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἀπεστόμωσε
εἰς πέρας ἔργα φέρων λίαν θαυμαστά.
Νὰ λέγῃς καὶ πρὸς τοῦτον πάντα δύνασαι,
διότι φίλος εἶνε τῆς καρδίας μου
Πρὸς τοὺς λοιποὺς καλὰ θὰ κάμνης προσοχὴν
μεγάλην νὰ δεικνύῃς· εἰς τοὺς αὐλικοὺς
ῥαδιουργίαι σμικρολόγοι πάντοτε
δυσταρεσκείας φέρουν. Ὅθεν βλέπουσας,
ὅτι δὲν βλέπεις ὑποκρίνου κ᾿ ἔποτε,
καὶ δὲν ἀκούεις τί κρυφίως φλυαροῦν.

ΕΥΔΟΚ. Ἐλπίζω, τῇ συνάρσει τοῦ Θεοῦ, κι' αὐτὸν
τὸν σκόπελον νὰ κάμψω. ΠΟΥΛ. Ἄλλ', ὦ φίλτατε,
τί θέλεις τώρα ταῦτα, Θεοδόσιε ;

νὰ τελεσθῇ ταχέως πρέπ' ὁ γάμος σου,
ὅπως οἱ λόγοι λείψουν κ' οἱ ψιθυρισμοί.
Ὑπάγωμεν! τὸν λόγον ὅταν ἔδωκες,
ἡ Εὐδοκία σὺ καλεῖται σύζυγος.
πῶς δὲ θὰ γείνη' ὁ γάμος καὶ ἡ στέψις τῆς
ἀρμόζει κατ' ἰδίαν νὰ σκεφθῇς καλῶς,
καθότ' εἰς ταῦτ' ἀξίαν δίδουν οἱ πολλοί;
τοῦ δὲ λαοῦ νοῦν ἔχων ἡγεμῶν κανεῖς
τὴν γνώμην δὲν συμφέρει νὰ περιφρονῇ.

ΘΕΟΔ. Ὑπάγωμεν, ὦ φίλοι! πρὸς τὴν προσφιλῇ
δώσατε σύζυγόν μου χεῖρα, κ' εἵπατε
προστάτην νέον εἰς ὑμᾶς πέμπ' ὁ Θεός.

ΠΑΥΛ. Εἴθε κ' εἰς ἔτη νὰ διάγετε πολλὰ
εὐδαίμονες τοσοῦτον, ὅπως σήμερον.

ΚΥΡ. Δεχθῆτε καὶ τοῦ Κύρου τὰς θερμὰς εὐχάς.

(Δίδουσι τὰς δεξιὰς· ὁ βασιλεὺς μετα τῆς Πουλχερίας καὶ Εὐδοκίας
ἐξέρχονται δεξιὰ· ὁ Κύρος πρῶτος ἐξέρχεται ἀριστερά, ἐνῶ ὁ Παυλῖνος
μένει ὀλίγον ὀπίσω, τοῦτον δὲ δρᾷ τῇ ἐκ τῆς χειρὸς ὁ Κανθάρχης).

ΚΑΝΘ. Παυλῖνε, νὰ μὴ σπεύδῃς, κᾄτι θὰ σοῦ 'πῶ.

ΠΑΥ. Πλήν, φίλε μου, τὴν ὥραν ταύτην... ΚΑ. Βέβαια
τὴν ὥραν ταύτην· ποίαν ἄλλην δύναμαι
κατάλληλον νὰ εὔρω; ἐνθυμεῖσαι πῶς
πιστῶς πᾶν ὅ,τι ἄλλοτε μοῦ ζήτησες
ἔχω 'γὼ κάμῃ· τώρα, «πήγαίνε, Καθάρχη, 'κεῖ.»
αὔριον «ἔλα, φίλε, νὰ γελάσωμεν,
διότι 'ς ἀθυμίαν κᾄπως βρίσκομαι»
«τὸ τόξον», ἄλλην ὥραν, «ἄμε κύτταξε
ἐὰν καλὰ τεντώνῃ· θέλει' ὁ βασιλεὺς
κ' ἐγὼ νὰ πῇ πῶς εἶμαι ἐπιτήδειος» . . .

ΠΑΥΛ. Τῷ ὄντι, δὲν τᾶρνοῦμαι, ἰκανότητα

ἔχεις εἰς ταῦτα, καὶ μὲ κἀμνεις νὰ γελῶ,
ὅταν εἰς ἀθυμίαν πίπτω κἀποτε.

ΚΑΝΘΑΡ. Λοιπὸν κ' ἐμένα τώρα ἡ ἀράδα μου
ἦρθε μιὰ χάρι νὰ μοῦ κέμης. ΠΑΥΛ. Λέγε μου
τί θέλεις, καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν αὐτό,
μὴν ἀμφιβάλλης, δίχως ἄλλο θὰ γενῇ.

ΚΑΝΘΑΡ. Τί λέγεις ἐὰν εἶνε δυνατὸν αὐτό ;
"Ἄμ' ὅλη μέρα μὲ τὸ βκσιλέα σὺ
εἶσαι, καὶ τέτοια χάρι... ΠΑΥΛ. Ἀῖ ! παιδάκι μου,
καμμιά φορὰ περνοῦνε περισσότερο
τὰ λόγια κείνων ποῦ τὸν κολακεύουνε.

ΚΑΝΘΑΡ. Σώπκινε τώρα, κι' ὄρκον ἔκανε προχθὲς
ὁ βκσιλεὺς πῶς σ' ἀγαπᾷ καλήτερα
παρ' ἀδερφός του νᾶσουν· ἀκουσε νᾶδῆς
προχθὲς τί 'χε 'πωμένα· τοῦ χρειάζονται
δυσὶ ἀρχιοινοχόοι, ἓνας δὲν ἀρκεῖ.

ΠΑΥΛ. Πῶς ; σὺ τοιοῦτος συλλογίσθης νὰ γενῆς ;

ΚΑΝΘ. "Ἄμ, τί δά ! τάχα μ' εἶν' αὐτὸς καλήτερος
ὅπου κερνάει τώρα ; ΠΑΥΛ. Θελεις, φκίνετσι,
γιὰ νὰ γελάσω πάλι, χαχαχά ! ΚΑΝΘ. Τί λές ;
γιὰ νὰ γελάσης θέλω ; ΠΑΥΛ. "Ἄμ, βρὲ ἀδερφέ,
δὲν πᾶεις λίγο 'ς τὸν καθρέφτη νὰ ἰδῆς !

ΚΑΝΘ. 'Ορίστε ! λές πῶς εἶσαι ὠμορφότερος
ἢ ἀφεντικ σου ; ΠΑΥΛ. Δὲν εἰζεύρω τεῖμαι 'γώ,
μὰ μὲ αὐτὰ τὰ μοῦτρα, φίλε μου, ποτὲ
δὲν πκίρνουν νέο 'ς τὸ τραπέζι νὰ κερνᾷ.

ΚΑΝΘ. Τώρα θᾶπῆς πῶς εἶμαι ἀσχημόμουτρο !

ΠΑΥΛ. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις ἀπὸ τῆς πολλαῖς
ἀγάπαις ὅπου ἔχεις ; ΚΑΝΘ. "Ἐχω, μάλιστα,

πειότεραις ἀπὸ σένα καὶ τὸ ὠμορφο
ἐκεῖνο κοριτσάκι τάχα ποῦ θαρρεῖς
τρελλαίνεται γιὰ σένα, μάθε τ' ἀπὸ μέ,
εἶνε δικό μου σὲ λιγάκι. ΠΑΥΛ. Τί; κι' ἀντερραστή;

(Γελᾷ δυνατά).

ΚΑΝΘ. Αἶ! γιὰ τὴν Εὐνικούλα τὸ δοντάκι σου . . .

ΠΑΥΛ. Ἄρ. δὲν πηγαίνω νὰ πνιγῶ, σὰν θενᾷ πῶ
ἀντερραστή πῶς τέτοιον ἐφοβήθηκα;
Λοιπόν, ὦ φίλε, νά! μιὰ χάρι ποῦβρηκα
γιὰ νὰ σοῦ κἀμω, ἀπ' τὸ χέρι μου περνᾷ
σ' ἀφίνω τὴ Βνικούλα· ἂν κι' ὁμολογῶ
ὅτι σπουδαίως ταύτην ἐρωτεύομαι.

ΚΑΝΘ. Γιὰ τᾷλλο ποῦπα τίποτε δὲ θὰ γενῇ;

ΠΑΥΛ. Αἶ! βλάξ δὲν εἶμαι· σοῦπα, νέους θέλουνε
ὠραίους νὰ κερνοῦνε. ΚΑΝΘ. Αἶ! πάλι θᾷπῃς
πῶς εἶμ' ἀσχημομούρης. . . ΠΑΥΛ. Φίλε μου, τὸ λές
μονάχος.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (μὲ μεγάλην ἀγκυάκτην).

Τότε... ΠΑΥΛ. Τότε εἰς τὸ ἔργον μου
πηγαίνω... σὺ 'ς τὸν ἥλιο πήγαινε καλὰ
νὰ ξαπλωθῇς νὰ τρίβῃς τὴν κοιλίτσα σου,
καὶ νὰ προσμένῃς ὅτι θᾷχης γλήγορα
καὶ ὠμορφη γυναῖκα καὶ ἀξίωμα. (Φεύγει).

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (καθ' ἑαυτόν).

Τὸν εἶδες μὲ τί τρόπο μ' ἐπερίπχιζε;
ἄμ' 'γὼ τὸ νοιώθω· ποῦ τότε συμφέρ' αὐτὸν
τὴν ἀρχινοχοῖα γιὰ νὰ πάρω 'γώ;
ἢ Εὐνικούλα τότε δὲ γυρίζει πειὰ

νὰ τὸν ἰδῇ, ποῦ τῶρα φιλενάδα της
 μοῦ λέει· «ἀπ' τὸ νοῦ σου τοῦτο βγάλετο,
 γιὰτὶ ἐκείνη νέον ἄλλον ἀγαπᾷ,
 ποῦ σὰν αὐτὸν δὲν εἶνε ἄλλος ὡμορφος.»
 "Α ! ὅχι, ὅχι, δὲν θὰ φθάσῃ νὰ τὴν ἴδῃ
 ποτὲ 'ς τὴν ἀγκυλιά του... τρόπος θαύρεθῃ. . .
 ἐγὼ γνωρίζω τί θὰ κάμω... εὐκολα
 παίρνει· ποψίχ ὁ μικρός μας βασιλεύς·
 θὰ βάλω ψύλλους εἰς ταῦτιά του, θελᾷ πῶ
 πῶς τοῦτον ἀγαπάει ἡ γυναῖκα του,
 π' ἄκουσα τῶρα παίρνει.. κ' ἐτελείωσε
 τότ' ἡ δουλειά μου· σὰν εἰς τὴν αὐλὴν κοντὰ
 δὲν εἶνε, ξέρω πῶς δὲ γίνεται ποτὲ
 τῆς Εὐνικούλας ἄντρας· θελὰ γένω 'γώ.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Αἶθουσα τῶν ἀνακτόρων, ἔνθα εἶνε δύο θρόνοι).

Εὐδοκία, πέριξ δὲ αὐλικοί.

ΕΥΔΟΚΙΑ (πρὸς τὸν α.· αὐλικόν).

Εἰπέ μου, τὴν χρυσὴν στολὴν ἐτοίμασαν
 ἦν σ' εἶχον παραγγείλη; Ο ἄ. ΑΥΛ. Αὐριον εὐθύς
 θὰ εἶν' ἐτοίμη, μ' εἶπον, ἄνασσα σεπτή.

ΕΥΔΟΚ. Σεμνήν, εἰς μέσσην ἡλικίαν πρέπουσαν;

Ο ἄ. ΑΥΛ. Τοιαύτην, ἄνευ ποικιλμάτων ἐλαφρῶν.

ΕΥΔΟΚ. "Ω ! πόσον χάρω ὅτι ζῇ ἡ μήτηρ μου,
 τὴν τύχην μου νὰ μάθῃ τὴν ἀνέλπιστον.

Κρυφὴν ὁδὺν ἠν θῆχ' εἰς τὸ στῆθος μου,
 ἂν εἶχεν ἀποθάνῃ, πρὶν τὴν κόρην της
 βασίλισσαν νὰκούσῃ· μ' ἔλεγε συχνά·
 «ἐν μόνον, τέκνον, θέλω πρὶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 νὰ κλείσω, νὰ σὲ ἴδω ζῶσαν εὐτυχῇ
 μετ' ἐκλεκτοῦ συζύγου.» Νῦν ὑπὸ χαρᾶς
 θέλει σκιρτήσῃ· τοῦτο δὲ καὶ τὴν χερὰν
 διπλασιάζει τὴν ἐμήν. Ἴσως μικρὰν
 τῇ φέρει θλίψιν, ὅτι νῦν χριστιανὴν
 θέλουν μὲ λέγειν.... Ὡς οὕτως ἐθυσίζε
 μετ' εὐλαβείας εἰς τὴν Ἀρτεμιν συχνά,
 εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ παντοίως λέγουσα·
 πλὴν καὶ ποτ' ἀνεφώνει· «πόσον ἀγαθὸς
 εἶν' οὗτος ὅστις κατοικεῖ πλησίον μας,
 Χριστιανὸς ἐπίσκοπος! παράδειγμα
 τῆς σωφροσύνης εἶνε καὶ τῆς ἀρετῆς.»
 Θέλω τῇ γράψῃ τῶρα· οἱ χριστιανοὶ
 τοιοῦτοι πάντες εἶνε, μῆτερ' μετ' ἐμοῦ
 ἔλα νὰ ζήσης· τί χερά! ἡ μήτηρ μου
 πλησίον ἐὼν ἔλθῃ, μ' ἀγκυλλίῃσιν
 ἀνέκφραστον νὰ βλέπῃ πόσον ὑψηλὴν
 ἔλαβον θέσιν! Πρέπει καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς
 νὰ γράψω, νὰ τοὺς εἶπω πῶς τοὺς συγχωρῶ,
 ἂν λόγους μ' εἶπον ψυχροτάτους ἄλλοτε,
 δικαίως πρὸς ἐμὲ δὲν προσηνέχθησαν.
 Θέλω τοὺς πέμψῃ ἀρετὰ νομίσματα,
 τὴν ὕβριν ὅπως τὴν ἐμήν ἐκδικηθῶ,
 ὅτε πολλάκις μ' εἶπον· «μόνον ἐκατὸν
 νομίσματα θὰ λάβῃς»... Ο ἁ. ΑΥΛ. ὦ βασίλισσα,

νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω μ' ἐπροστάξατε,
 ὅπως γενναίαν συνδρομὴν εἰς λόγιον. . .
ΕΥΔ. Τὸν ποιητὴν τῷ ὄντι· εἶν' ἀληθινόν,
 οἱ στίχοι τοῦ πολὺ δὲν μοῦ ἀρέσκουσιν·
 ἀλλὰ τίς οἶδεν; ἴσως ἡ ἐμψύχωσις
 τοιοῦτου τῶν γρχυμμάτων ἐραστοῦ πολλοῦς
 παρakinήσῃ κι' ἄλλους, ἵνα κάμνωσι
 θυσίαν εἰς τὰς Μούσας. Φεῦ! πῶς ἡ πατρίς
 Ἀθῆναι μόνον ἔχει γνήσιον βωμὸν
 Μουσῶν, Χαρίτων· τὸ Βυζάντιον ἐδῶ
 ὅπλων ἀκούει κρότον καὶ δικαστικῶν
 ἐδρῶν πλήν ὧτα βύει πρὸς πᾶν ὑψηλόν,
 θερμῆνον τὴν καρδίαν... Ἐλητμόνησα·
 πλειότερον νὰ πέμψω πρέπει σήμερον
 εἰς τὸ γηροκομεῖον καὶ τοὺς ἀσθενεῖς...
 εἰς τὸ νοσοκομεῖον... νὰ ἐπισκεφθῶ
 ἀρμόζει τοῦτο μόνη· οὕτως ὁ Χριστὸς
 διέταξε, μᾶς λέγει· ὅτε φοβερός
 θέλει κριτῆς καθίστη, ἂν τοὺς ἀσθενεῖς
 θέλει ῥωτήσῃ ἐκεσκέφθημεν ποτέ...
 ὁ βασιλεὺς μοῦ λέγει ὅς τὸν ἱππόδρομον
 μαζὶ τοῦ νὰ πηγαίνω· πλήν δὲν δύναμαι,
 τὰς θηριομαχίας ἀποστρέφομαι
 καὶ τὰς ἀπειροκάλους τῶν πολλῶν κραυγὰς.
 Ἡ μουσικὴ μ' ἀρέσκει μόνον τῶν ψαλμῶν·
 ὦ! ἀνυψώνει ἀληθῶς τὸ αἶσθημα
 πρὸς τὸν Θεὸν τοσοῦτον, ὅσον ἄλλοτε
 δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ συνέβαιν' εἰς ἐμέ.
 Ἀλλὰ τίς εἶνε οὗτος ὅστις ἔρχεται

περίλυπος, ἀσθμίνων; ποίαν συμφορὰν
θαγγείλῃ νὰ ταραξῇ τὴν ἐμὴν χαρὰν;

(Εἰσέρχεται θεράπων τοῦ Παυλίνου).

Ο ΘΕΡ. ὦ ἀνασσά μου σεβαστή, ὁ βασιλεὺς
ποῦ εἶνε ; φέρω πρὸς αὐτὸν τὴν εἴδησιν
ὅτι βαρέως ὁ Παυλῖνος ἀσθενεῖ.

ΕΥΔΟΚ. Ὁ φίλτατος τῶν φίλων λέγεις ἀσθενεῖ
βαρέως ; ἀλλὰ τῶρα τοῦτο δυνατὸν
δὲν εἶνε νᾶλθ' ὁ βασιλεὺς, ἐπίσκεψιν
εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἔχει· πλὴν ἐγὼ
θέλω φροντίσῃ, ἐπειδὴ τὸν πρώτιστον
τῶν φίλων τοῦ συζύγου ἀδελφὸν ἐμὸν
νὰ θεωρῶ καθῆκον ἔχω μέγιστον.

(Πρὸς αὐλικούς)

Ὑπαγε νὰ καλέσῃς σὺ τὸν ἰατρόν·
εἰπέ του νὰ προσέξῃ, ὡς ὁ βασιλεὺς
αὐτὸς νὰ ᾔτο ἀσθενής τὴν σεβαστὴν
αὐγούστχιν νὰ ζητήσῃς τρέξε σὺ εὐθύς.
Τί δυστυχία ! τῶρα ὅτ' ὑπὸ χροῖς
ἐσκίρτων, νᾶλθῃ τόσον ἀγγελμα κακόν !

(Δύο αὐλικοὶ ἐξέρχονται).

Βεβαίως δὲν ἀρμόζει τοῦτο πάχυτα
ὁ βασιλεὺς νὰ μᾶθῃ, εἰς τᾶνάκτορον
καθὼς εἰσέλθῃ· ξεύρω, θέλει λυπηθῇ
πολύ, καὶ πρέπει κατὰ τρόπον ἥπιον
ἢ θλίψις νὰ εἰσδύσ' εἰς τὴν καρδίαν του.
Τόσην ἀγάπην ἔχει πρὸς αὐτόν ! καὶ ἐμὲ
αὐτὴν τοσοῦτον νᾶγαπᾷ θὰ ᾔθελον.
Ἀλλ' ἰδ' ἐκεῖνος ἔρχεται μὲ πρόσωπον

σημαῖνον θλιψιν ! τάχ' τί νὰ ἔπαθε ;
μήπως τυχὸν ὁ φίλος ὅτι ἀσθενεῖ
τῷ εἶπον ; δὲν πιστεύω νὰ ἐπ' ἡγέ τις
ἐκεῖ ν' ἀγγεῖλῃ ἀπισσίαν εἰδῆσιν.
Νὰ τὸν προὔπαντήσω πρέπει πάραυτα,
τὴν λύπην νὰ πραῦνω μὲ τοὺς λόγους μου.

(Καταβαίνει ἐκ τοῦ θρόνου καὶ τρέχει εἰς προὔπεντησίν του· ἐπανέρχεται δὲ ἔχουσιν τὸν βραχίονά της εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Θεοδοσίου).

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ καὶ κύριέ μου, σ' ἔθλιψαν
ὕπὲρ τὸ δέον σήμερον αἱ μέριμναι,
ὅσας παρέχει καθ' ἐκάστην τὸ εὐρὺ
βασίλειον. ΘΕΟΔ. Μὲ θλίβουν, Εὐδοκίᾳ μου,
ἀχαρισταὶ μᾶλλον μοχθηρῶν ἀνδρῶν.

ΕΥΔΟΚ. Ἀλλ' εἰς τὸν κόσμον θλιψιν ὅτι θ' ἄχωμεν
εἰπ' ὁ Χριστός μας, ν' ἄχωμεν ὑπομονήν.

ΘΕΟΔ. Ὑπομονήν μοῦ λέγεις ; ἀλλὰ νὰ τολμοῦν
ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐθεώρησα
ὡς ἀδελφούς, τὴν χεῖρα τείνας ὕψωσα
ἀπὸ μικρᾶς βαθμίδος εἰς ἀξίωμα,
ὁποῖον νὰ τενίσουν δὲν ἠδύναντο
προτοῦ, νὰ θέλουν, λέγω, νὰ ἐπικληθοῦν
καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως καθυπέρτεροι ;

ΕΥΔΟΚ. Ὅποῖον θράσος !.. ἀλλά, βασιλεῦ... αὐτὸ
διαβολὴ μὴν εἶνε ; ΘΕΟΔ. Πῶς διαβολή,
ἀφ' οὗ χθὲς ἦσαν ὡς ἑξακισχίλιοι
καὶ ἤκουσαν τοῦτο 'ς τὸν ἱππόδρομον ; ΕΥΔ. Πλὴν τίς,
τίς οὗτος εἶνε, ὅστις σὲ τὸν ἥλιον
τὸν ζῶντα, θέλει μ' ἦθος ἀλαζονικὸν
νὰ ταπεινώσῃ ; τόσον εὐεργετικὸς

τίς ἄναξ μέχρι τοῦδε θρόνον ἔλαβε ;
 τοὺς πάντας ὡς πατήρ θωπεύεις, ἀγαπᾷς·
 εἰς πάντας θέλεις νᾶσαι ἄρχων ἀγαθός·
 ἐμὲ αὐτήν, νὰ λέγω τοῦτ' ἐπίτρεπε,
 δὲν ἔχεις τόσον ἀνυψώση ! ζωηρὰν
 αἰσθανομαί τοσοῦτον εἰς τὸ στῆθος μου
 εὐγνωμοσύνην, ὥστε τὴν ζωὴν μου, τὴν ψυχὴν
 θᾶδιδον ὅπως μὴ σὺ λύπην αἰσθανθῇς.

ΘΕΟΔ. ὦ ἀγγελε τῷ ὄντι ! ὅστις ὑψηλὴν
 παιδεῖαν κεκτημένος ξεύρεις νὰ τιμᾷς
 ἐκείνους ὅσοι ἔχουν καλοκᾶγαθον
 καρδίαν· κρίμα κρίμα ὅτι πρότερον
 ἔτι δὲν σ' εἶχον σύντροφον εἰλικρινῆ,
 ὅπως τοὺς φίλους νὰ ἐκλέγω βοηθῇς·
 ἀλλ' εἰς πηλὸν νὰ πέσω κάποτε βαθὺν
 ἢ ἄπειρος νεότης μ' ὥθησε... Νᾶδῃς,
 φιλότατη μου, τί χθὲς συνέβη φοβερὸν·
 διότι σὺ, τὸ βλέπω, σκέπτεσαι καλὰ,
 ἥτις δὲν θέλεις νᾶς' εἰς τὸν ἱππόδρομον.
 Ἦσαν συνηθροισμένοι ἄπειροι ἐκεῖ,
 ὅταν εἰς βῆμα ὑψηλὸν ἀνέβῃ τις,
 καὶ εἶπεν οὕτω· «συμπολίται ! βλέπετε
 ὁποῖον μέγα ἔκαμε κατόρθωμα
 ὁ ἑπαρχος, ὁ Κῦρος ; εἰς ἐξήκοντα
 ἡμέρας μόνον τεῖχος ὠκωδόμησε
 πρὸς τὴν ξηράν, κρημνίσας τὸ σαθρὸν τὸ πρίν·
 τοιοῦτον ἄλλο δὲν ὑπάρχ' εἰς καλλονήν·
 ὁ Κωνσταντῖνος ἔκτισ', ἀνενέωσεν
 ὁ Κῦρος· τοῦτον πάντες εὐφημήσατε ! »

Εἶπε καὶ σύμπας ὁ λαὸς ἐκρότησε
τὰς χεῖρας, ὁ δὲ Κῦρος ἐπαυρόμενος
διὰ τοῦ πλήθους τοὺς ἐπείνους, ὑψηλὰ
ὥς ὁ ἀλέκτωρ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν
βυδίζων ἀλαζόπως, μὴ ἐνθυμηθεῖς
παντάπασι πῶς ἔχει κύριον ἐμέ,
καὶ τῶνομα νὰ εἴπῃ πρῶτον ὥφειλε
τοῦ βασιλέως, ὕστερον δὲ νὰ δεχθῇ
ἐπευφημίας τόσον κολακευτικάς,
ὁποίαις εἰς ἐμὲ δὲν ἔκαμν, λαμπρὸν
ὅποτε μέγαν θρίαμβον κατήγαγον,
τοὺς Πέρσας ἐν Ἀσίᾳ τρέψας εἰς φυγὴν.
ΕΥΔΟΚ. Περίεργον πῶς τοῦτ' ὁ Κῦρος ἔκαμε !
Ἐκεῖνος ἐκ τῶν πρώτων εἶνε φίλος σου.

ΘΕΟΔ. Ἐ ! φθόνος φθόνος, δὲν νοεῖς, φιλτάτῃ μου :

ΕΥΔΟΚ. Λέγεις νὰ εἶνε φθόνος ; ἀλλὰ ταπεινὸς
ἐκεῖνος τόσον εἶνε ! ΘΕΟΔ. Εὐδοκίᾳ μου,
εἰξεύρεις τί μοῦ εἶπε γέρων ἔμπειρος ;
« ποτὲ νὰ μὴ φοβῇσαι τοὺς φωνάζοντας
μακράν· ἐκεῖνοι μᾶλλον ἐπικίνδυνοι
εἰς τοὺς μονάρχας εἶνε, ὅσοι ταπεινὸν
τὸ ἦθος ἔχουν, πλησιάζουσι πολὺ
μὲ κολακείας. ΕΥΔΟΚ. Ἀλλὰ τοῦτο δύνανται
νὰ ἐλεγχθῇ. ΘΕΟΔ. Τί λέγεις ; εἷς κατώτερος,
ὅστις ἀφίνει χιλιάδες νὰ καλοῦν
αὐτὸν τοῦ Κωνσταντίνου ἴσον, δὲν νοεῖς
ὅτι νὰ γείνη αὐτοκράτωρ σκέπτεται ;
Καλὰ τὸ λέγ' ἡ Πουλχερία « πρόσεχε,
μὴ τόσον τὴν καρδίαν δίδης εὐκολα,

διότι πονηρίας ἔχουν καὶ ποτε
πολλοί, ὁποῖας οὐδὲ καὶ φαντάζεται.

Ἐπίστευον ὁ Κύρος, θν ὡς ἀδελφὸν
πολλάκις εἶχον ὁμοτράπεζον, ἐμὲ
να λησμονήσῃ τόπον; ἀνευφήμητον
να φήσῃ βασιλέα εὐεργέτην του;

ΕΥΔΟΚ. Τῷ ὄντι λάθος μέγα. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,
τί ἄλλο νέον εἶνε εἰς τ᾽ ἀνάκτορον;
ἂν καὶ διόλου πλέον δὲν φροντίζω ἔγω,
ἀφότου σ' ἔχω παμφιλτάτην σύζυγον.
διότι πάντα, ξεύρω, γίνονται καλῶς
πεποίθησιν εἰς τοῦτο ἔχ' ἀκλόνητον.

ΕΥΔ. Νέον οὐδέν... ἐν μόνον. ΘΕΟΔ. Ποῖον, φίλη μου;

ΕΥΔΟΚ. Ὀλίγον ὁ Παυλῖνος ἀδιάθετος. . . .

ΘΕΟΔ. Τί λέγεις; ὁ Παυλῖνος ἀδιάθετος;

ὁ φίλτατος τῶν φίλων! ΕΥΔΟΚ. Μὴν ἀνησυχῆς;
ἐγὼ ἔς τὸν ἱατρὸν ταχέως ἔστειλα,
καὶ εἰς τὴν αὐγούστην παρευθὺς ἐμήνυσα.
Τὰ πάντα θέλουν γείνη, ὡς ἂν σὺ αὐτὸς
ἦτο παρὼν ἐκεῖτε. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,
τί λέγεις; ὁ Παυλῖνος ὅταν ἄρρωστος
εἶνε, τὰ πάντα εἶνε μαῦρα πρὸς ἐμέ.

ΕΥΔΟΚ. Τὸν ἀγαπᾷς τοσοῦτον! ἔχεις δίκαιον.
νέος οὐδεὶς ἐνταῦθα καλοκᾶγαθος
ὅπως ἐκεῖνος εἶνε· τρόπους εὐγενεῖς
ἔχει, καὶ τόσον ἐξωτερικὸν τερπνόν,
μορφὴν ὡραιοτάτην, ὥστε ἄγγελος,
νομίζεις, εἶνε. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία, ναί,
ἄγγελος εἶνε ὁ Παυλῖνος, καὶ πρὸς σέ

ὕπόληψιν μεγάλην ἔχει, μ' ἔλεγε·
«δὲν θαῦρης νέαν ὅπως τὴν βασίλισσαν,
κι' ἂν τὴν ζητῆς εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον »

ΕΥΔΟΚ. Τόσον ἐκεῖνος ἔχει τὴν ψυχὴν καλὴν !
καὶ ἄθυμος κανεῖς ἂν εἶνε, μετ' αὐτοῦ
φαιδρὸς ταχέως γίνεται ὅταν προβῇ.

ΘΕΟΔ. Ἐκ παίδων ἦτον εὐθυμος, δὲν μ' ἄφινε
νὰ περιπέσω' εἰς λύπην. ΕΥΔΟΚ. Τόσον πάντοτε
ῥαῖος ὅπως τώρα ; ΘΕΟΔ. "Ε ! τὴν σήμερον
ὀλίγον κάπως μᾶλλον καλλωπίζεται,
διότι... ΕΥΔΟΚ. Τί συμβαίνει ; ΘΕΟΔ. Δὲν τὸ ἐννοεῖς ;
κάπου κρυφίως ἔχει ἔρωτα θερμόν.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις ; ἀλλ' ἀρμύζει εἰς τὴν θέσιν του ;

ΘΕΟΔ. Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον τὸ ἐμπόδιον·
εἰδωλολάτρες εἶνε... ΕΥΔΟΚ. Θεοδόσιε,
δὲν εἶνε τοῦτο μέγα κώλυμα, φρονῶ·
ὁμοίως μὴ δὲν ἤμην ἐθνικὴ καὶ ἐγώ ;

ΘΕΟΔ. Ἄλλ' εἶχες νοῦν, ταχέως κατενόησες
τὸ δόγμα πόσον εἶν' ἀνώτερον ἡμῶν·
ἐκείνη μᾶλλον θέλει περὶ τοῦ βωμοῦ
τοῦ Ἑρωτος νὰ στρέφῃ πόδα εἰς χορόν.

ΕΥΔΟΚ. Ἐγὼ ἂν τὴν γνωρίσω, θέλω τάχιστα
τὴν πείσῃ· νέος εἶνε τόσον εὐγενής,
καὶ τοῦ Νεκρίσου ἔτι ῥαχιδέτερος !

ΘΕΟΔ. Οὐχ ! ἄφης, Εὐδοκία, καὶ ἃς κάμουνε
ἐκεῖνοι ὅ,τι θέλουν. Δὲν εἰξεύρεις τί
νὰ σοῦ προσφέρω ἔχω· θέλεις ἐκπλαγῆ,
ὅταν τὸ δῶρον ἴδῃς καὶ τὴν κάλλοντὴν
αὐτοῦ θαυμάσης. ΕΥΔΟΚ. Ἄντζ, τῆς ἀγάπης σου,

προσθέτεις νέον δείγμα· εἶθ' ὁ Ὑψιστος
μικρὸς ἡμέρας νῦν σοῦ δίδῃ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἐξάγων ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ μήλον).

Κύτταξε

τί μήλον εἶνε τοῦτο ! λέγε μ', ἄλλοτε
χρυσὴν τοιχύτην εἶδες, πόσον μέγεθος,
γλυκύτητα τοσχύτην, ἀνθηρότητα ;
νομίζεις ἄλλου κόσμου πλάσμα ἐκλεκτὸν
τὸ μήλον εἶνε τοῦτο.

ΕΥΔΟΚΙΑ (λαμβάνει τὸ μήλον).

Βεβαίωτατα

τοιούτον μήλον ἀλλαχοῦ δὲν θύρεθ' ἦ.
Ἴσως ἐκόπη ἐκ τοῦ κήπου τῆς Ἑδέμ,
ἐν ὑπάρχει' ὁ κήπος ἔτι σήμερον,
τοιούτον εἶνε ὡς ἐκεῖνος ὁ καρπός,
ὃν ἔδωκεν ἡ Εὐα εἰς τὸν ἄνδρά της·
εἶθε δὲ μόνον ἀποτέλεσμα κακὸν
τοιούτον νῦν μὴ φέρῃ ΘΕΟΔ. Ἀλλ' εἰξέρεις τίς
μοῦ ἔχει τοῦτο δώση; ΕΥΔΟΚ. Θὰ τὸ ἔπεμψεν
ἔτις ὁ τῆς Περσίας μέγας βασιλεύς.

ΘΕΟΔ. Ὁργὴν ἐκεῖνος ἔχει σήμερον δεινήν·
τοιούτον δῶρον λέγεις θὰ μ' ἀπέστειλλε ;

ΕΥΔΟΚ. Ὁ τῆς Αἰγύπτου ἴσως ἑπαρχος. ΘΕΟΔ. Αὐτὸς
μοῦ πέμπει δῶρα, εἶν' ἀληθινόν, πολλά,
ώραῖα· πλὴν τοιούτον, ὅχι, πώποτε

ΕΥΔΟΣ. Ἴσως θὰ ἦλθε τότε ἐκ τῶν οὐρανῶν.

ΘΕΟΔ. Εἶθε, διότι πέμπει καὶ ὁ Σατανᾶς...

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ, εὐφήμει ! τέλος λέγε, τίς

σοῦ ἔδωκε τὸ μῆλον; τί περίεργος
 ἔγεινα δὲν εἰξεύρεις. ΘΕΟΔ. Εἷς, φιλτάτῃ μου,
 ἐπαίτης τὸν τοσοῦτον σπάνιον καρπὸν
 μοῦχει προσφέρει. ΕΥΔΟΚ. Πῶς; ἐπαίτης, βασιλεῦ;
 ΘΕΟΔ. Ἐπαίτης, Εὐδοκίε, ὅτε τὸν ναὸν
 μὲ βῆμα νὰ εἰσέλθω ἔβχινον βροχῶ,
 πλησίον μ' ἦλθε πῆρυν φέρων, «βασιλεῦ,»
 μοῦ λέγει, «παρ' ἐπαίτου δῶρον δέχθητι,
 ὅπερ παρ' ἄλλου πώποτε δὲν ἔλαβες.»
 Τὸ βλέμμα στρέφω καὶ τὸν βλέπω μειδιῶν,
 καὶ ἐκεῖνος μὲ κυττάζει, μοὶ προσφέρει δὲ
 τὸ μῆλον τοῦτο λέγων· «πρόσεξε καλὰ·
 ὡς βλέπεις, ἔχει κάλλος ἀνυπέρβλητον·
 ἀλλὰ μὴ φύγῃ ἐκ τῶν σῶν χειρῶν ποτέ·
 παρτίτιον μεγάλης μέλλει πράξεως
 νὰ γείνη· φύλαξέ το ὅσον δύνασαι.»
 Τοιαῦτα μ' εἶπε καὶ ἔγειν' ἄφικτος εὐθύς·
 εἰς μάτην πλείστοι τὸν ἐζήτησαν παντοῦ·
 κανεὶς αὐτὸν νὰ ἴδῃ δὲν κατώρθωσε·
 μ' ἀφῆκε δ' οὕτω, φίλῃ μου, περίφροντιν.
 ΕΥΔΟΚ. ὦ φίλτατέ μου, μὴ φροντίζῃς δι' αὐτὰ·
 ἐκ τῶν χειρῶν μου βέβαια κανεὶς αὐτὸ
 δὲν θέλει λάβῃ. . . Καὶ ἔπειτα νῦν τοῦ Χριστοῦ
 ἡ πίστις ταῦτα παντελῶς ἐξήλειψε,
 χρησμούς, σημεῖα σπλάγχχνων, οἰωνοὺς πτηνῶν.
 ΘΕΟΔ. Καὶ ὅμως τίς οἶδε; .. κάποτε καὶ ὁ Σχτανᾶς.
 ΕΥΔΟΚ. Ἐκείνου παντελῶς τὸ κράτος ἔπεσε·
 εἰς τῶν εἰδώλων δὲν κατῴκει τοὺς νχούς;
 ΘΕΟΔ. Ναί, πλὴν ὀργίλος ἐνεδρεύει... ΕΥΔΟΚ. Ὑπαγε

νὰ ἴδῃς, φίλτατέ μου, ὁ Παυλῖνος πῶς
πηγαίνει· τόσον εἶπες πῶς τὸν ἀγαπᾷς !

ΘΕΟΔ. Λέγεις καλὰ· νὰπάγω πρέπει παρευθὺς·
ἀλλ' ἐν τοσούτῳ σὺ μὴ λησμονῇς αὐτό ..

ΕΥΔΟΚ. Νὰ μὴ σὲ μέλῃ· ἀπὸ τῶν ἐμῶν χειρῶν
δὲν θὰ ἐξέλθῃ· τὸν Παυλῖνον ὕπαγε
νὰ ἴδῃς· δὲν εἰξεύρω, συμπλῶ πολὺ,
φοβοῦμαι. ΘΕΟΔ. Ναί, φιλότατη ἄνχστα, κ' ἐγώ.
(Ἐξέρχεται).

ΕΥΔΟΚ. Ἀστεῖον θῆνε τοῦτο .. πῶς, δὲν δύναμαι
νὰ ἐννοήσω, μῆλον εἰς προσέφερεν
ἐπαίτης· ἂν καὶ εἶνε ὠραιότατον,
δὲν εἶνε ψεῦμα· πλὴν τί βλάπτει ; διατὶ
νὰ μὴ φυλάξω τοῦτο εἰς τὰς χεῖράς μου;
(Εἰσέρχεται ὁ Κύρος μὲ τὸν Κανθάρχην ἡ Εὐδοκία θέλει νὰ φύγῃ).
Βασίλισσά μου, πῶς ; καὶ σεῖς μ' ἀφίνετε,
καὶ σεῖς ; ἀλλὰ τοσοῦτον τὴν καρδίαν μου
γνωρίζετε, μὲ πόσῃν ἀγαθότητῃ
τὸν βασιλέα ἔγω θερμοῦς προέτρεψα
νὰ λάβῃ κόρην Ἀθηναίαν σύζυγον.

ΕΥΔΟΚΙΑ (ἐπιστρέφουσα).

Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· πλὴν νομίζω δις κακὸς
εἶσαι, διότι φίλος ἦτο πρότερον,
νῦν δ' εἰς τὸν θρόνον ἀσεβής. ΚΥΡ. ὦ ! πρὸς Θεοῦ,
πρὶν καταδίκης ψῆφον ἐπιφέρετε,
ἀκούσατε· πῶς ἦτο τοῦτο δυνατὸν
τὸν ὄχλον νὰ κρατήσω, ὅτε θεατῆς
μαχῶν πρὸς τὰ θηρία, ξιφομαχιῶν,
ὡς ἄγριον θηρίον, ἐν παρφορᾷ

κραυγὰς ὁμοίως θηριώδεις ἔβαλλε ;
εἷς δ' εἶπε δημοκόπος· «ἀνενέωσεν
ὁ Κῦρος τεῖχος, Κωνσταντίνου κτίσαντος·»
κι' οἱ πάντες οὕτως ἀνεφώνουν· δοκιμὴν
ἔκαμα τότε «ζήτω καὶ ὁ βασιλεὺς»
νὰ εἶπω τρίς· πλὴν μάτην· ἡ παραφορὰ
ἐδέσποζε. ΚΑΝΘ. Ὅμοίως δὲν ἐφώναξα
«καὶ ὁ Κανθάρχης ζήτω ;» ποῖος μ' ἄκουσε ;

ΕΥΔΟΚ. Μὲ κάμνεις νὰ γελάσω. Ἀλλά, φίλε μου,
ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην δι' αὐτὸ
ὠργίσθη. ΚΥΡ. Τίς εἰξεύρει τί διχβολὰς
ἐπῆγαν κ' εἶπαν ὑπὸ φθόνου ! ΕΥΔ. Κύτταξε
νὰ τὸν ἐξιλεώσης. ΚΥΡ. Οἴμοι ! φοβερὰν
ποινὴν, ἀκούω, ἐτοιμάζουν πρὸς ἐμέ.
Βασίλισσά μου, πρώτη 'ς ἀγαθότητα,
σῶσόν με σῶσον ; πίπτω εἰς τοὺς πόδας σου,
διότι λέγουν ὅτι φυγαδεύομαι.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις ! ἀλλὰ εἶνε τοῦτο βέβαιον ;

ΚΥΡ. Φεῖ ! πῶς σπχνίως ψεύδη ἐξελέγχονται
σπαρέντες λόγοι· ὅταν ὁμιλήσης σύ,
ὦ ἄνασσά μου, ὅταν εἶπης· «παντελῶς
ἐπίτηδες τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ δὲν ἔγεινε»...

ΕΥΔΟΚ. Θὰ προσπαθῇσω μετὰ ζήλου, ἐπειδὴ
καὶ σὺ μὲ ζῆλον ἄλλοτε μ' ἐπήνεσες.

Τὸν βασιλέα πόσον δὲν μετέβαλον

οἱ ῥαδιοῦργοι ! περὶ σοῦ τόσον καλὴν

ιδέαν εἶχεν· ὡς νὰ σ' εἶχεν ἀδελφόν,

τόσον σ' ἠγάπα. ΚΥΡ. Κι' ὁμως, ἄχ ! βασίλισσα,

ἀπὸ σοῦ μόνον σωτηρίαν προσδοκῶ.

ΕΥΔΟΚ. Νὰ μὴ σέ μέλῃ· θὰ τοῦ εἶπω, δυνατὸν
δὲν εἶνε νὰ μὴν εἴται λίαν εὐλαβῆς
πρὸς ἄνακτα καὶ μέγαν εὐεργέτην σου·

ΚΥΡ. Καὶ πότε τοῦτο δὲν ἀπέδειξα σαφῶς ;
καὶ τὴν ζωὴν μου ἔχω βάλ' εἰς κίνδυνον,
ὁ βασιλεὺς ὅποτε μὲ ἀκόντιον
κάπρον εἰς ὄρος ἐκυνήγει' ἀπόκρημνον.

ΚΑΝΘ. Τόσαις φοραῖς κ' ἐγὼ ξυλικίς δὲν ἔφαγα,
σὰν τότε λένε καλλιγρᾶφο καὶ γελοῦν ;
κ' ἐγὼ τοὺς λέω νὰ χαθοῦν, ποῦ βάζουνε
τὴ μούρη τους οἱ τέτιοι μὲ τὸ βασιλεία !

ΕΥΔΟΚ. Τώρα σὺ πλέον, Κύρε, νὰ μὴ τὸν ἰδῇς,
διότι σ' εἶπα, ἔχει φοβεράν ὀργήν,
κ' ἐγὼ γνωρίζω τί θὰ κάμω, πῶς θὰ πῶ.

ΚΥΡ. Βασίλισσά μου, σ' εἶμ' εὐγνώμων...

(Προβαίνει ὁ θεράπων τοῦ Παυλίνου).

ΕΥΔ Ἀλλὰ τίς

προβαίνει ;... ναί... θεράπων τοῦ Παυλίνου μας.

(Πρὸς τὸν θεράποντα).

Εἰπέ μου, λέγε, πῶς ὁ κύριος ὁ σὸς
εὐρίσκεται ; τί κάμνει ; τί ὁ ἱατρὸς
φρονεῖ ; ΘΕΡ. Παρῆλθ' ἡ ζάλη τώρα ἡ πολλή,
κ' ἐκάθισεν ὀλίγον, κᾶπως ὀμιλεῖ
ὁ ἱατρὸς ὀλίγα νὰ τοῦ δώσωμεν
βραστὰ μᾶς εἶπε μῆλα μὲ ἀνθόνερον.

ΚΥΡ. Βασίλισσά μου, νά ! τί ὠραιότατον
εἰς χεῖρας ἔχεις μῆλον ; ἂν τὸ ἔστελλες,
δὲν ἀμφιβάλλω τὸ καλήτερον εὐθὺς
ἱατρικὸν θὰ ᾔτο. ΕΥΔ. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς . . .

ΚΥΡ. Ὁ βασιλεύς ! ἐκεῖνος θαύχαριστηθῇ,
διότι τὸν Πχυλῖνον τόσον συμπαθεῖς.

*Ε ! ἂν ἐκεῖνος ὑγιῆς εὐρίσκετο,
ἐγὼ κανένα δὲν θὰ εἶχον κίνδυνον.

ΕΥΔ. Ἐκ τῶν χειρῶν μου νὰ μὴν ἔλθῃ τρεῖς φορὰς

παρήγγειλε. ΚΥΡ. Βεβαίως νὰ μὴ ψύσωσι

τοιούτον μῆλον ξέναι χεῖρες· ἀλλ' ἐγὼ

γνωρίζω τὸν Πχυλῖνον πόσον ἀγαπᾷ·

ἔσως τοσοῦτον σὲ αὐτὴν δὲν ἀγαπᾷ,

κι' ἂν μάλιστα πῶς τὸ μῆλον τοῦτο ἔγεινεν

παρτίτιον ὁ φίλος νὰ θεραπευθῇ,

βεβαία νὰσαι, μᾶλλον θὰ σὲ ἀγαπᾷ.

*Εκ παίδων ἔσως τρεῖς δὲν ἐχωρίσθησαν

ἡμέρας ἄχρι τοῦδε. ΚΑΝΘ. Τί χάραις νὰδῆς

θὰ κάμῃ ὁ Πχυλῖνος, ὅταν τοῦ εἰπῶ

ἀπ' τὸ χεράκι στάλθῃ τῆς βασίλισσας !

ΕΥΔΟΚ. Δὲν ξεύρω... θέλω νὰ τὸ στείλω, πλὴν χρησμός,

μοῦ ἔλεγε, προεῖπε. ΚΥΡ. Τώρα δὲ χρησμός !....

ἄκουσ' ἐμένα, ξεύρω τὴν καρδίαν του

τὸ μῆλον τοῦτο θᾶν' αἰτίαν κ' εἰς ἐμὲ

συγχώρησιν νὰ δώτῃ. ΕΥΔ. Λέγεις ; ΚΥΡ. Βέβαιος

εἰμι, διόλου μὴ διστάζης, ἄνασσα.

Πέρυσιν ὁ Παυλῖνος μ' ἕνα λόγον του

ἔσωσε δέκα ἄθώπους, οὓς οἱ αὐλικοὶ

εἰς θάνατον νὰ πέμψουν ἡτοιμάζοντο.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις, Κύρε ! εἶν' ἀληθινὸν αὐτό ;

ΚΑΝΘ. Μπᾶ ! γὰρ τοὺς εἶδεν τότε μὲ τὰ μάτια μου

ὅπου ξομολογοῦνταν νὰ ποθάνουνε.

ΕΥΔΟΚ. Μεγάλῃς ποτὲ τοῦτο μέλλει πράξεως

παράϊτιον νὰ γείνη, εἶπ' ὁ ἐνδεὴς
ἐπαίτης, ὅστις τοῦτο τοῦ ἐχάρισε.

ΚΥΡ. Ἐπαίτης λέγεις τοῦ ἐχάρισεν αὐτὸ
τὸ μῆλον; τότε βέβαια τῶν οὐρανῶν
ἄγγελος θὰ κατέβη, ὅπως σώσ' ἐμέ,
εἶνε ἀμφιβολία; μᾶς τὸ λέγουσιν
οἱ μοναχοὶ πολλάκις, ὅτι γίνονται
οἱ ἄγγελοι ἐπαῖται, τὴν ψυχὴν ἡμῶν
νὰ ἴδουν, πρὸς τοὺς ἄλλους ἂν εἶν' εὖσπλαγχνος.

ΚΑΝΘ. Δὸς το, βασίλισσά μου, δῶσέ μου το 'μέ,
κ' ἐγὼ τὸ πάω.

(Καθ' ἐαυτήν).

Θαύματα θὰ κάμω 'γὼ
μ' αὐτὸ τὸ μῆλο· ἐννοιά σου, Παυλῖνέ μου.

ΕΥΔ. Τί λέγεις, Κῦρε; νὰ τὸ δώσω; ΚΥΡ. Δῶσέ το,
βασίλισσά μου, σῶσον ἓνα δυστυχῆ.

ΕΥΔΟΚ. Θέλω τὸ δώση, ἂν καὶ δὲν γνωρίζω τί
μοῦ λέγει, δὲν θὰ εἶνε τοῦτο πρὸς καλόν.

ΚΑΝΘ. Δὲ θᾶνε λέεις σὲ καλὴ, ποῦ θέλουνε
τὸν Κῦρό μας νὰ διώξουν, γιὰ νὰ φέρουνε,
ποιὸς ξέρει; πάλι κάποιον χοντροβάνδαλο,
μὲ τὸ καμτσίκι, νὰ μᾶς κάμῃ τότε μᾶς
τοὺς Ἑλληνας σὰν βώδια. ΕΥΔΟΚ. Εἶν' ἀληθινόν,
Κῦρε, πῶς ἦσαν ἄλλοτ' ἐδῶ Βάνδαλοι;

ΚΥΡ. Βεβαίως, καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν
νὰ ἐξορίσουν προσεπάθουν ἄπαυστα

ΕΥΔ. Τὸ μῆλον τότε λάβε· αἴ βασίλισσα,
Παυλῖνε, σοὶ τὸ πέμπει, λέγε, κ' εὐχεται
ταχέως ὑγιῇ νὰ σ' ἴδῃ καθὼς πρίν.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (λαμβάνων τὸ μῆλον).

Εὐθύς, εὐθύς πηγαίνω. (Φεύγει). ΕΥΔ. Μεῖνε δ' ἡσυχός
σύ, Κύρε· θὰ μιλήσω εἰς τὸν ἄνακτα,
καὶ ἐλπίζω, θέλεις τύχη συγχωρήσεως.

ΚΥΡ. Ὁ ὕψιστος τὴν χάριν ταύτην, ἄνασσα,
καὶ σ' ἀποδώσῃ.

(Φεύγουν ὁ Κύρος δεξιὰ καὶ ἡ Βασίλισσα ἀριστερά).

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (ἐπιστρέφον καὶ βλέπων τὴν βασίλισσαν φεύγουσαν).

ΚΑΝΘ. Βέβαια δὲν δύνασαι
καὶ φανταθῆς τὸ μῆλον τοῦτο δύναμιν
ὁποῖαν ἔχει· σήμερον ἐκ τῆς αὐλῆς
φεύγει· ὁ Παυλῖνος δι' αὐτό, λαμβάνει δὲ
ὁ ἄτχημος Κανθάρχης εὐνοίαν πολλήν

ΜΕΡΟΣ Δ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Θάλαμος τοῦ Παυλίνου οὗτος κοίτεται ἐπὶ κλίνης).

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (ἐγειρόμενος καὶ καθίζων ἐπὶ τῆς κλίνης).

Ἄχ! ἐκοιμήθην· καὶ πῶς τώρα βρίσκομαι
καλλήτερα· ὁ ὕπνος μὲ ὠφέλησε.

ΘΕΡΑΠΩΝ (εἰσερχόμενος).

ὦ κύριέ μου, μίαν ὥραν ἴσταται
νεῦνίς τις ὠραία, καὶ τὴν ἄδειαν
ὅπως σὰς ἴδῃ μετ' ἐπιμονῆς ζητεῖ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιον εἰς τὴν στήθην νόησεν παλμόν

νεῦνίς τις ὥραία ! πῶς δὲν μ' ἔλεγες
τοσαύτην ὥραν, ἀλλ' εἰς τὸν προθάλαμον
ἀφῆκες νὰ προσμένῃ ; νῆλθῃ παρευθύς.

ΘΕΡ. Τοιαύτην δὲν ἐδώκατε διαταγὴν
νὰ μὴν σῆς ἐξυπνίσουν ;

(Φεύγει).

ΠΑΥΛ. Ποῖος ἄγγελος
μοῦ στέλλει τὴν Εὐνίκην ! κείνη βέβαια,
τίς ἄλλῃ τόσῃν τόλμῃν θὰ ἐλάμβανε
νὰ ἔλθῃ τὸν νοσοῦντα νὰ ἐπισκεφθῇ,
ἐὰν τὸ στήθος ἔρως δὲν ἐφλόγιζε ;

ΕΥΝΙΚΗ (εἰσερχομένη).

Παυλῖνέ μου, πῶς ἔχεις ; ἄχ ! ποίαν χαρὰν
αἰσθάνομαι· σὲ βλέπω, δὲν εἶν' ἀληθές ;
καλήτερα, καὶ μ' εἶπον φεῦ ! πῶς ἀσθενεῖς
βαρέως· ἄχ ! εἰπέ μου, πῶς αἰσθάνεσαι
τὸν ἐχυτόν σου ; ΠΑΥΛ. Τώρα, τὴν Εὐνίκην μου
ὁπότεν βλέπω, μ' ἐρωτᾷς ! αἰσθάνομαι
τὸν ἐχυτόν μου ὑγιαίνοντ' ἐντελῶς.

ΕΥΝΙΚ. Παυλῖνέ μου, εἰπέ το πάλιν, μ' ἔλεγον
φεῦ, τί κακοῦργοι ! παντελῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς
πῶς δὲν ἀνοίγεις. ΠΑΥΛ. Εἶχον φοβεράν
κεφαλαλγίαν ἀληθῶς, Εὐνίκη μου·
σὺ πῶς διάγεις ; σ' ἐπιπλήττει πάντοτε
ἡ μήτηρ ὅτι ἀγαπᾷς χριστιανόν ;

ΕΥΝ. Τοιαῦτα μὴ ἐρώτα σήμερον, εἰπέ
τί θέλεις νὰ σοῦ βράσω ; θέλω μόνη μου
ἐπιτηδεῖα εἶμαι ξεύρεις εἰς αὐτά.

ΠΑΥΛ. Εὐνίκη μου, νεκρὸς ἔν ἡμῃν, ἤθελες

μὲ τόσον ζῆλον μ' ἀναστήσῃ· τίποτε,
φιλότατῃ μου, δὲν θέλω, ἀλλὰ κάθισε,
κάθισε νὰ σὲ βλέπω, τὶ εὐτύχημα
ἦτο νὰ λάβω ταύτην τὴν ἀσθένειαν,
ὅπως πλησίον σ' ἴδω ! ποίαν ἔκαμες,
τὸ ἐννοῶ, θυσίαν· βέβαια σκληρὰ
θὰ σ' ἐπιπλήξῃ ἡ μήτηρ, ἂν θὰ μάθῃ αὐτό,
ἐδῶ πῶς ἦλθες. ΕΥΝ. Κ' ἔφυγον λίαν πρωτὶ,
διότι, ὦ Θεέ μου, ποῖον τρομερὸν
ὄνειρον εἶδον περὶ σοῦ τὴν νύκτ' αὐτὴν !
γίγαντες δύο φοβεροὶ ἀνύψωνον
πελέκεις νὰ σὲ σφάξουν. ΠΑΥΛ. Ἐκινδύνευστα,
Εὐνίκη μου, τῷ ὄντι· δύο τρεῖς φορὰς
δακρυῶν τῶμα εἶδον τοῦ θεράποντος.

ΕΥΝΙΚ. Ἀχ ! μὴ τὸ λέγῃς, γίνου πλέον ὑγιής,
νὰ διαβαίνῃς κάποτ' ἐκ τοῦ οἴκου μου
μὲ τὸ κομψόν σου βῆμα, κ' ἡ καρδίᾳ μου
ἐκ τῆς χαρᾶς νὰ λέγῃ, εἰς τὸν Ὀλυμπον
μὲ τοὺς θεοὺς πῶς εἶμαι. ΠΑΥΛ. Πλὴν τὴν χεῖρά σου
καλλήτερον δὲν ἦτο νὰ μοῦ ἔδιδες;
ἀναστενάζεις ! σιωπᾶς ! δμίλησον·
ὁ ἰατρὸς μοῦ εἶπεν, ὅτι τάχιστα
θὰ γείνω πάλιν ὑγιής· μ' ἐπιμονὴν
πρὸς τί τοσαύτην θέλεις πάντοτ' ἐθνικὴ
νὰ μένης ; δὲν κυττάζεις ; κ' ἡ βασίλισσα
εἰδωλολάτριν ἦτον ὡς ἐχθρὴς, πλὴν φῶς
τῆς ἀληθείας ἦλθ' εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῆς.

ΕΥΝΙΚ. Παυλινέ μου, τὸ βλέπω· πλεῖστοι σήμερον
ἐπείσθησαν θεοὶ πῶς δὲν εἶν' ἀληθεῖς

τὰ εἶδωλά μας· ἀλλ' ἡ μήτηρ δυνατὸν
δὲν εἶνε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ πεισθῇ.
Μούσας, μοῦ λέγει, Χάριτας δὲν ἔχουσιν
οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ. ΠΑΥΛ. Πλὴν ἔχομεν,
Εὐνίκη μου, ἐν ἄλλο, τὸ ὁποῖον σεῖς
δὲν ἔχετε καθόλου, τὴν ἰσότητά
κι' ἀγάπην πάντων δύνامي νὰ σ' ἀγαπῶ
καὶ νὰ σ' ἀναβιβάσω εἰς τὴν τάξιν μου·
βασίλισσα νὰ γείνη δύνατ' ἀφελῆς
θυγάτηρ τῶν γραμματέων· δὲν γνωρίζομεν
ἡμεῖς τὰς δικιρέσεις, δοῦλος, κύριος,
ἄρχων καὶ ἰδιώτης πρὸς ἡμᾶς εἶν' ἓν.

ΕΥΝΙΚ. Πόσον τῷ ὄντι τοῦτο εἶνε θαυμαστόν !

ΠΑΥΛ. Εὐνίκη μου, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ δόγμα μας·

θὰ σὲ βαπτίσῃ τότε ἡ βασίλισσα.

Ποία χαρὰ ! ὁπόταν εἰς τὴν κεφαλὴν

θὰ φέρωμεν στεφάνους καὶ θὰ δώτωμεν

ὄρκον ἀλλήλοισι νὰ ἀγαπώμεθα θερμῶς

οἱ δύο· δὲν ὀφείλω, γίνωσκε καλῶς,

Χριστιανὸς ἂν εἴμαι, μηδὲ βλέμματα

νὰ ῥίψω 'ς ἄλλην· ἂν δὲ διχγὰγ' ἀγνός,

ἀθάνατον θὰ ἔχω εἰς τὸν οὐρανὸν

τὸν στέφανον τοῦ γάμου· κι' ὅμως ἐθνικὸς

κι' ἄλλας γυναικας φίλας νὰ ἔχη δύναται.

ΕΥΝΙΚ. ὦ ! διὰ τοῦτο τόσον βλέπομεν πιστοὺς

εἰς τὰς συζύγους τοὺς χριστιανούς. ΠΑΥΛ. Λοιπόν,

Εὐνίκη μου, πρὸς τί διστάζεις ; τάχιστα

χριστιανὴ νὰ γείνης. ΕΥΝΙΚ. ὦ ! ἡ μήτηρ μου

δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο· δύναμι ποτὲ

νὰ παρακούσω λέγεις τὴν μητέρα μου ;

ΠΑΥΛ. Κ' ἐκείνη θέλει γείνη, ὅταν μετ' ἐμοῦ
σὲ βλέπη ζῶσαν εὐτυχῇ κ' ἐνάρετον.

Καὶ τέλος πάντων κράτει τοῦτο μυστικόν,
κανεῖς ἄς μὴ τὸ μάθῃ· δὸς τὸν λόγον σου,
εἰπέ μοι ὅτι γίνεσαι χριστιανή,
κ' ἐγὼ θὰ σοῦ χαρίσω τὴν καρδίαν μου,
καὶ θὰ καλοῦμαι ἰδικός σου σύζυγος.

ΕΥΝΙΚ. Ἄχ! τί θὰ κάμω; ΠΑΥ. Δὲν θὰ κάμῃς τίποτε
κακόν, Εὐνίκη· εἰς Θεὸς πῶς ἔπλασε
τὸ σύμπαν θέλεις εἶπῃ· οὗτος προσταγὴν
μᾶς δίδει νᾶγαπῶμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν·
χάριν ἡμῶν κατέβη ὁ υἱὸς αὐτοῦ
τὴν ἀγγελίαν ὅπως φέρῃ τὴν καλήν,
ὅτ' ἡ ψυχὴ μας θᾶχῃ· ἀθάνατον χαράν,
ἐὰν πληροῖ τὰς ἐντολάς του· θεὸς αὐτὸ
τὸ σύμβολόν του εἰς τὸ στήθος σου, εἰπέ
εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύεις, καὶ τετέλεσται.

ΕΥΝΙΚ. Καὶ πῶς νὰ μὴ πιστεύσω ; εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
τοὺς σοὺς ὡς θείαν βλέπω λάμψιν, ἡ δὲ σὴ
γλῶσσα νομίζω μέλι στάζ' οὐράνιον.
Δός μου τὸ σύμβολόν σου. ΠΑΥΛ. Καὶ τὴν χειρὰ μου,
Εὐνίκη, λάβε· ἀπὸ τοῦδε σύζυγον
θὰ μὲ καλῇς, δὲν θέλω πλέον ἐραστήν.

ΕΥΝΙΚ. Τί εὐτυχία ! τί χαρά ! Παυλῖνε μου,
ταχέως νὰ σὲ ἴδω ὑγιῇ, κ' εὐθὺς
θὰ πράττ' ὅ,τι μοῦ λέγεις, ἔσο βέβαιος·
τὰ πάντα δ' ὅταν τέλος λάβουν αἴσιον,
κ' ἡ μήτηρ μου βεβαίως θαυχαριστηθῇ.

διότι τώρα τῆς ἐσκότισαν τὸν νοῦν
προλήψεις· ἀλλὰ τότε θέλει μεθ' ἡμῶν
νοήσῃ ὅτι ταῦτα ἦσαν ψεύματα.

ΠΑΥΛ. Ποίαν χαρὰν μοῦ δίδεις ! ἡ βασίλισσα
εἶνε πασῶν ἡ πρώτη εἰς τὰ γράμματα·
κατόπιν σὺ θὰ εἶσαι, θὰ καυχῶμαι 'γὼ
μετὰ τὸν βασιλέα, ὅτι σύζυγον
πεπαιδευμένην ἔχω.

ΘΕΡΑΠΩΝ (Εἰσερχόμενος).

Ὁ Χρυσάφιος

ἐπιθυμεῖ νὰ σ' ἴδῃ.

(Ὁ Παυλῖνος τῷ κάμνει νεῦμα νὰ εἰσέλθῃ).

ΕΥΝΙΚ. Τότ' ἀναχωρῶ,

Παυλῖνέ μου, καὶ θᾶλθω πάλιν νὰ σὲ 'δῶ.

ΠΑΥΛ. Εὐνίκη μου, νὰ ἔλθῃς, νᾶλθῃς τάχιστα.

ΕΥΝΙΚ. Αὔριον πάλιν. **ΠΑΥΛ.** Ἀλλὰ ἐνωρίτερα·

ὦ ! τὰς στιγμὰς ὡς τότε θέλω ἀριθμῆ.

ΕΥΝΙΚ. Νὰ μὴ σὲ μέλῃ, θᾶλθω· νῦν ὑγίαине.

(Σφίγγει τὴν δεξιάν του καὶ ἐξέρχεται· εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

ΧΡΥΣ. Παυλῖνε, πῶς πηγαίνεις ; ἦλθον ἐπειδὴ

ἔμαθον ὅτ' ἡσθένεις, ὁ δὲ βασιλεὺς

βεβαίως θέλει λυπηθῇ παραπολύ,

καὶ θέλω νὰ γνωρίζῃ πῶς ἐφρόντισα

νὰ σ' ἴδω. **ΠΑΥΛ.** Πόσον ὄντως εἴμεθ' εὐτυχεῖς
τοιοῦτον ζεῦγος βασιλέων ἔχοντες !

Ὁ βασιλεὺς ἀνδρεῖος, εὐγενέστατος,

προστάτης τῶν γραμμάτων, ἡ βασίλισσα !

ποῖος ἀδάμας δύναται νὰ συγκριθῇ

πρὸς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς της ; ποῖα δὲ

θὰ εὕρεθῇ τοιαύτην ἔχουσα ψυχὴν ;

ποίαν παιδείαν ἢ μελίρρυτος αὐτῆς
δὲν φανερώνει γλῶσσα ; τῆς ἀγγελικῆς
καρδίας ποῖος δὲν μετέχει δυστυχῆς ;
μυρία τὸ κηρύττουν σάλπιγγες παντοῦ,
τῶν ὀρφανῶν ἢ μήτηρ καὶ τὸ στήριγμα
τῶν πενομένων εἶνε ἢ βασίλισσα.

ΧΡΥΣ. Ἐν μόνον ἴσως, ΠΑΥΛ. Ποῖον ; λέγε, φίλε μου·

ΧΡΥΣ. Ἴσως ὀλίγον εἶνε λίαν αὐστηρὰ
πρὸς τὰς αἱρέσεις. ΠΑΥΛ. Πῶς ; πᾶς τις θὰ ἐγείρεται
τὸ κράτος νὰ τυχράττη, εἰς δὲ τὸν λαὸν
νὰ σπείρῃ ἀπιστίαν, μόνον ἐπειδὴ
ἐσκέφθη καὶ τι λίαν φιλοσοφικόν ;
Ὅχι, νὰ ἔχῃ πρέπει πίστιν ὁ λαός,
διότ' εἰς τὴν καρδίαν πᾶσα εὐγενῆς
ιδέα ἔδραν ἔχει.

ΘΕΡΑΠΩΝ (εἰσερχόμενος).

Εἶδον, Κύριε,

τὸν βασιλέα νᾶρχεται πρὸς τὰ ἔδω.

ΠΑΥΛ. Ὅποιαν εὐτυχίαν μοὶ ἀνήγγειλες !

ΧΡΥΣ. Ἄν τις τοῦ βίου θεωρῇ εὐτύχημα

τὸ μέγιστον νὰ ἔχῃ σύντροφον πιστόν,

πόσον τῷ ὄντι εἶνε μεγαλῆτερον

νὰ ἔχῃ βασιλέα τόσον συμπαθῇ.

εἰς τὰ δεινὰ του ! ΠΑΥΛ. Μόνον μὲ τὸ νεῦμά του

νὰ ἱατρεύσῃ φίλον δύνατ' ἀσθενῇ

(Εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος).

ΘΕΟΔ. ὦ φίλε μου Παυλῖνε, πῶς διάχεισαι ;

ἡρχόμην μετὰ τόσης εἰς τᾶνάκτορον

χαρᾶς, ὁπότε θλίψιν μ' ἐνεποίησε

τὸ ἄγγελμα μεγάλης ἀσθενείας σου.

ΠΑΥΛ. ὦ βασιλεῦ καὶ φίλε, πλέον τίποτε
δὲν ἔχω τώρα, χάρις εἰς τὴν πρόνοιαν
τῆς σεβαστῆς ἀνάσσης, ἣτις παρευθὺς
τὸν ἄριστον ἀπάντων ἔστειλ' ἰατρόν.
Ἀλλὰ νᾶκούσης τί προτοῦ ἐλέγομεν
βαρβάρων τώρα πλέον εἶνε λάφυρον
ἢ Ῥώμη τοῦ Ῥωμύλου, πᾶν ἀπώλεσε
ῥαῖον, οὐδὲ θέλει νῦν ἀντίζηλος
καλεῖσθαι· μόνον ἤδη τὸ Βυζάντιον
εἶνε τοῦ κόσμου σύμπαντος πρωτεύουσα.
Ἐνταῦθα στόλοι καὶ στρατοὶ δεικνύουσι
τὴν δύναμιν, ἐνταῦθα οἱ σοφώτατοι
ἰσχύουσι τῶν νόμων, ἄρχει δ' ἡγεμῶν
αὐτὸς σπουδάζων, κώδικα δ' ἐξέδωκε
εἰς τοὺς αἰῶνας μέλλοντα τὴν δόξαν του
νᾶφήσῃ· κι' ὅπως πᾶν καλὸν κατέχωμεν
ἐνταῦθα, νῦν εἰσῆχθη καὶ ἡ Ἑλληνικὴ
σοφία· μέγα διδασκτῆριον παντοῦ
κηρύττει, τὸ ῥαῖον ὅτι θέλομεν
νᾶ συμβαδίζῃ μὲ τὸ δίκαιον, καὶ ἰδοὺ
μᾶς στέλλουν αἱ Ἀθῆναι τὸν ἀδάμαντα
πάσης πικδείας· ἄρχει ἡμῶν βασίλισσα,
ὁποῖαν μάτην εἰς τὰς δέλτους τῆς Κλειοῦς
ἤθελε τις ζητήσῃ. ΘΕΟΔ. Φίλε φίλε μου,
πῶς θᾶνταμείψω ταύτην τὴν φιλίαν σου;
ἢ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη δὲν εἶν' αἴσθημα
κοινῆς καρδίας, ὅντως ἐνθουσιασμὸς
οὐράνιος τὴν ῥαὶν ταύτην φάνεταί.

Πλήν, φίλτατε, διόλου τὴν ὑγείαν σου
 δὲν ὠφελοῦν αἱ σκέψεις αὗται· κύτταξε
 νὰ εἶσαι μᾶλλον ἥτυχος· τοὺς ἀσθενεῖς
 κι' αἱ ὁμιλίαι, λέγουν, βλάπτουν αἱ πολλαί.
 "Αχ! πιστεύσόν με, μὲ στενοχωρεῖ κι' αὐτὸ
 τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχῆς· ὥς τις ἀπλοῦς
 ἤθελον μᾶλλον ιδιώτης τοὺς καρπούς
 φιλίας τόσον θελκτικῆς νὰ γεύωμαι·
 ἐνίοτε μοὶ λέγει κάτι· «ἄρά γε
 τοσοῦτον θὰ μ' ἠγάπησεν ὁ Παυλῖνός μου,
 ἂν βασιλεὺς δὲν ἦμην;» ΠΑΥΛ. Θεοδόσιος
 ἂν ἦσο μόνον, βασιλεῦ, πλειότερον,
 ὦ! πιστεύσόν με, ἤθελον σὲ ἀγαπᾶ.
 Ἄπὸ πρωῒας τότε μέχρι τῆς νυκτὸς
 ὁμοῦ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἵμεθα.
 Τώρα σὲ βλέπω λίαν πολυάσχολον,
 φοβοῦμαι μήπως σὲ ταραξῶ, μὴ τυχὸν
 εἰς ὥραν ἔλθω κάπως μὴ κατ'ἀλληλον·
 πλήν... σὺ βεβαίως... τοῦτο οὔτε φρόνιμον
 θὰ ἦτο, οὔτε δυνατόν· νὰ καταβῇς
 ἀπὸ τοῦ θρόνου βλάβην φέρων γενικὴν·
 ἀλλ' εἰς ἐμέ δὲν εἶνε τοῦτ' ἀδύνατον·
 ἀφίρεσέ μου πᾶν ἀξίωμα, νὰ ζῶ
 ὡς ιδιώτης, ἄνευ πλούτου καὶ τιμῶν,
 καὶ θέλεις ἔδῃ πῶς καὶ πάλιν θ'ἀρχωμαι
 νὰκολουθῶ τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν τῶν σῶν,
 πῶς πάλιν, ὡς εἰκόνα χρόνων παλαιῶν
 προσκυνητῆς λατρεύει, τὴν βασίλισσαν
 μακρόθεν οὕτως ἤθελον ἀκολουθῆ.

ΘΕΟΔ. Ποῦ ταῦτ' ἐσκέφθης τὰ χαρίεντα !... ἰδοὺ
προβαίνει κι' ὁ Κανθάρχης· ὦ Παυλῖνέ μου,
οὗτος ἀρμόζει νὰ πομείνη μετὰ σοῦ
ὀλίγος γέλωας εἰς τὸν ἄρρωστον πολὺ
θὰ ὠφελήσῃ !

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (εἰσερχόμενος καὶ κρατῶν ὑψηλὰ τὸ μῆλον).

Κόσμον φέρ' ὀλόκληρον
τὴν σήμερον ἡμέραν, ἔγεινα κ' ἐγὼ
μονάρχης αὐτοκράτωρ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ἀπαράλλακτον

τὸ μῆλον τοῦ ἐπαίτου ! ΚΑΝΘ. Ἔρχομ' ἰατρὸς
πολὺ τοῦ Ἰπποκράτους σοβρώτερος.

ΧΡΥΣ. Μπα! τεῖν' αὐτό, Κανθάρχη; ΚΑΝ. Ἄ! ἐζήλεψες·
νὰ δοῦμε, σὺ νὰ φέρῃς τέτοιο γιαιτρικὸ
εἶς' ἄξιος ; ΧΡΥΣ. Τρελλάθης ; γιαιτρικὸ θὰ πῆς
πῶς ἔναι μῆλο εἶνε ; ΚΑΝΘ. Ἔ ! τὸ μῆλ' αὐτὸ
ἂν ξεύρετε ποῖα χέρια τὰ κρατούσανε.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (γελῶν).

Κατάλαβα, θὰ θέλῃ νὰ μοῦ 'πῇ αὐτὸ
τοῦ τό 'δῶκ' ἡ Εὐνίκη. ΧΡΥΣ. Τὸν παμπόνηρον!
γιὰ νὰ γελάσῃ ὁ Παυλῖνος τῶκαμε.

ΚΑΝΘ. Ποῖα βνίκη ! ἀπ' τὰ χέρια τῆς βασίλισσας
εἶνε τὸ μῆλο τοῦτο, χαχά ! ΠΑΥΛ. Καὶ γελάς ;
ἂν ἀληθῶς τὸ μῆλον τοῦτο σ' ἔδωκεν
ἡ ἄνασσά μας, ὥς κειμήλιον αὐτὸ
νὰ ἔχῃς πρέπει. ΚΑΝΘ. Τί ; 'ς ἐμένα τῶδωκε ;
ἐσένα τοῦτο στέλλει. ΠΑΥΛ. Πῶς ; ἡ ἄνασσα
μεγάλην τόσον κάμνει εἰς ἐμὲ τιμὴν ;

ΚΑΝ. Καὶ μάλιστα... ΧΡΥΣ. Τί'στάθης, τρισκατάρατε;

ΘΕΟΔ. Λέγε, τί'στάθης; ΚΑΝ. Δέν εἶν' τοῦτο τίποτε.

ΘΕΟ. Πῶς τίποτε;... ΚΑΝ. Καὶ τέλος πάντων λάβε το, σ' ἐπιάταμε 'ς τὰ πράσσα (γελαῖ) ΘΕΟ. Περισσότερον δέν ἐπιτρέπω νὰ γελάσης· ὕπαγε νὰ μὲ προσμένης εἰς τὸν πέραν θάλαμον.

(Ὁ Κανθάρχης δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν Παυλῖνον καὶ φεύγει).

ΘΕΟΔ. Παυλῖνε ! σὲ ὀρκίζω, ἄλλο τίποτε

σ' ἔπεμψ' ὥς τώρα ἡ βασίλισσα ; ΠΑΥΛ. Ποτέ·

ἴσως διότι ἔμαθεν ὁ ἱατρός

νὰ τρώγω μῆλα μὲ διέταξεν .. ΧΡΥΣ. Αὐτὸ

θὰ εἶνε.. ΘΕΟ. Τέλος... ΠΑΥ. Πρόσταξον, ὦ βασιλεῦ.

ΘΕΟΔ. Τεταρχγμένος εἶμαι. . δέν εἰξεύρω τι...

ΠΑΥΛ. Ὁμίλησον, εἰπέ μοι· τὴν καρδίαν μου αὕτη σπαράσσει ἡ ἀνησυχία σου.

ΘΕΟΔ. Πρώτην φοράν θολοῦται εἰς τὸν βίον μου

ὁ νοῦς μου τόσον, ἀλλά .. ναί, θὰ ἴδωμεν...

ταχέως δέν ἀρμόζει νὰ ἐξηγηθῶ...

ὑπάγω... φίλε, σ' εὐχομαι ἀνάρρωσιν.

(Φεύγει ἀποτόμως).

ΠΑΥΛ. Ὅποιαν μ' ἔχει ἡμπίξη μάχαιραν αὐτὸς τοῦ ἄνακτος ὁ τρόπος εἰς τὰ σπλάγχνα μου !

ΧΡΥΣ. Δέν εἶν' ἀμφιβολία, μόλις ἤλθ' ἐδῶ

τὸ μῆλον τοῦτο, κατηφὴς ὁ βασιλεὺς

ἔγεινε, λόγον ἓνα δέν ἐπρόφεραν

τὰ χεῖλη του. ΠΑΥΛ. Τί τρέχει ; ὦ Παρθένε μου, ἀνησυχία ποία μ' ἐκυρίευσε !

Πλὴν καὶ τὸ μῆλον τοῦτο... τί παράδοξον !

Χρυσάφιε, ἰδέ το· ἄλλοτ' ἔτυχε

τόσον ὥραϊον εἰς τὸν βίον σου νᾶδῃς ;

ΧΡΥΣ. Ὅποϊον ὄντως εἶνε ἀριστούργημα
τῆς φύσεως ! οὐδέποτ' ἔτυχε νᾶδῶ
καρπὸν τόσον ὥραϊον... Ἀλλὰ διατί,
ἐν πρᾶγμα δὲν μοῦ λέγεις, ὅτ' ὁ βασιλεὺς
εἰς χειρὰς σου τὸ εἶδε, χρώματ' ἑκατὸν
ἄλλαξε; ΠΑΥ. Τί μοῦ λέγεις! ΧΡΥΣ. Ἴσως σὺ καλῶς
αὐτὸ δὲν εἶδες, ἀλλ' ἐγὼ μὲ προσοχὴν
ἠτένιζον ἐκεῖνον· τόσῃν ἄλλοτε
οὐδέποτ' ἐνθυμοῦμαι νᾶχῃ ταραχὴν.

ΠΑΥΛ, Χρυσάφιε, τί λέγεις ! ἀλλὰ διατί ;

ΧΡΥΣ. Καὶ χθὲς νομίζω κατὰ παρετήρησα,
ὁπότε νέος ἦλθ' ἀξιωματικὸς
ἐν ἄγγελμα νᾶ φέρῃ, ἔτυχε δ' ἐκεῖ
πλησίον νᾶνε κ' ἡ βασίλισσα, μικρὰν
καὶ τότε ὁμοίαν ταραχὴν ἐνόησα.

ΠΑΥΛ. Χριστέ μου! μήπως... ΧΡΥ. Εἶνε φυσικὸν αὐτό,
ὅταν κανεὶς ὥραϊαν ἔχῃ σύζυγον
καὶ βλέπῃ ὅτι ἄλλος ὥραιότερος
ἐκείνου εἶνε... ΠΑΥΛ. Ποῖον ξίφος δίστομον
τὰ σπλάγχνα μου θερίζει ! εἶνε δυνατὸν
νᾶ φαντασθῇ;... ΧΡΥ. Τίς οἶδε; ΠΑΥΛ. Εἴθε κάλλιον
τὰ ὄμματά μου νᾶ ἐκβάλω μόνος μου,
εἴθε νᾶ πέσω ταύτην τὴν στιγμὴν νεκρός,
ἐὰν τοιοῦτος καὶν διῆλθε λογισμὸς
ἐκ τῆς ψυχῆς μου. ΧΡΥΣ. Εἶνε περιττὸν
νᾶ καταρᾶσαι· μήπως τὸ πιστεύω ἔγω ;
ἀλλ' εἶνε, φίλτατέ μου, φυσικώτατον.

ΠΑΥΛ. Εἰπέ μου, τί νᾶ κάμω ; ἂν δ βασιλεὺς

σπουδαίως ὑποπτεύῃ τι παρόμοιον,
δὲν θέλω πλέον εἰς τὴν γῆν νὰ φρίνωμαι.
ὦ, πρὸς Θεοῦ ! νὰ πάγῃς τώρα πνευθὺς,
κι' ἂν ἀμυδρὰ τοιαύτ' ἰδέα ἔτυχε
ἔς τὸν νοῦν του νὰ διέλθῃ, ἐξιλέωσον
τὸν βασιλέα· πόσον εἶμαι δυστυχής !
τὴν ὥραν ὅτε τὴν Εὐνίκην σύζυγον
μοῦ ἔδωκεν ἡ τύχη, κι' ὀλβιώτατος
ἀπάντων ἤμην... Ποῖος ἀποτρόπαιος
τὸ μῆλον τοῦτο δαίμων ἔφερεν ἐδῶ !

ΧΡΥΣ. Μὴν ἀμφιβάλλῃς, τῶστειλ' ἡ βασίλισσα,
εἰξεύρει πόσον σ' ἀγαπᾷ ὁ βασιλεύς,
κ' ἔλεγε τοῦτο θὰ σοῦ ἔφερε χαράν.

ΠΑΥΛ. Κι' ὄντως χαράν μεγάλην τοῦτο μ' ἔφερε,
τῆς βασιλίσσης δ' εἶπον μ' ἐνθουσιασμὸν
ἐγκώμια μεγάλα. ΧΡΥΣ. Ἦγουν ἔλαιον
εἰς τὸ ὀλίγον καῖον πῦρ ἐπέριψες.

ΠΑΥΛ. Χρυσάφιέ μου, σπεῦσον σπεῦσον ὕπαγε,
εὐρὲ τὸν βασιλέα· μὴ τὸν φίλον του
τοσοῦτον ἀδικήσῃ, τὸν συμμαθητὴν
τοσοῦτον μὴ νομίσῃ μισαρὸν. Θεέ!
καὶ μόνον αὕτη μὲ φονεύ' ἡ ἀμυδρὰ
ὑπόνοια· τοιοῦτον δὲν θὰ ἔκαμνα,
ὦ ! βέβαια ποτέ μου κ' εἰς τὸν ἔσχατον
ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου· σύ, Χρυσάφιε,
γνωρίζεις τὴν ψυχὴν μου· μιαιφάτος
ἐγκληματίας βλέμμα ῥυπαρώτατον
ἄνευ αἰδοῦς εἰς τὴν ἐμὴν θὰ ἔρριπτον
βασίλισσαν; ΧΡΥΣ. Νὰ μένης, φίλε, ἡσυχος·

προσπάθει νάναλάβης· τὸν γνωρίζομεν
τὸν βασιλέα, ὅταν τι κακὸν σκεφθῇ,
ὅσα κι' ἂν εἴπης, γνώμην εἶν' ἀδύνατον
νὰ μεταβάλῃ· ὅμως αὔριον πρωτ'...
Νὰ μ' ὑπογράψῃ θέλω κάτι ἔγγραφα·
ὁ νοῦς του τότ' ἐλπίζω, θά'νε καθαρὸς·
θέλω τὸν ὁμιλήσῃ, κ' ἔσο βέβαιος,
ὥς πρότερον θὰ εἶσαι πάλιν φίλτατος
τῶν φίλων πάντων. ΠΑΥΛ. Ποίαν μ' εἶπες εὐμενῇ
παρηγορίαν! Ἄχ! ἂν ἦτο δυνατὸν
αὐτὸ νὰ γείνη τώρα, σήμερον, εὐθύς!
δὲν θά'χω ἡσυχίαν ἕως αὔριον.

ΧΡΥΣ. Μὴ ἀνησύχει παντελῶς· τί πειστικὸν
ἔχω γνωρίζεις, ἐπ' αὐτοῦ, καὶ βέβαιος
νὰ εἶσαι πῶς τὰ πάντα θὰ λησμονηθοῦν·
ὕγιαινε! θὰ ἔλθω αὔριον πρωτ'
ἐλπίζω, θέλεις ἴδῃ ὄνειρα καλά.

(Φεύγει).

ΠΑΥΛ. Ὅποια μαύρη μοῦ ἀνοίχθη κόλασις!
ὁ Σατανᾶς βεβαίως θὰ ἐξέπεμψε
τὸ μῆλον τοῦτο ἐκ τοῦ Ἄδου... Μελαναὶ
ὁποῖαι τὴν ἐμὴν διέρχονται ψυχὴν
ὑπόνοιαι· καὶ νᾶμαι μ' εἶπον ἥρεμος!
ὦ! μόν' ἡ μήτηρ ἥτις τέκνον ποθητὸν
εἰς πόλεμον εἰξεύρει πῶς εὐρίσκεται,
ἀπαίσια δὲ φῆμαι φθάνουν ἀπαυστα,
ἐκείνη μόνον ἐννοεῖ τὸ στῆθός μου
ὁποῖον ἄλγος ἔχει ταύτην τὴν στιγμὴν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (καθ' ἑαυτόν).

Καλὰ τὰ ἔχω καταφέρη· κούντισα
τὸν βασιλέα ἔτσι, ποῦ θαρρῶ εὐθὺς
πῶς θὰ τὸν πιάψ' ἀπ' τὸ παλάτι, κ' ὕστερα
ὅποια κι' ἂν θέλω θέσι πείρνω εὐκόλα,
μὰ νὰ τον! φθάνει· πῶπω! σπίθεις ῥίχνουνε
τὰ μάτιά του, τὸ στόμα λές πῶς βγάνει· ἀφρούς!
Μωρὲ καλὰ τὸν ἔχω!

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἐμδαίνων).

Ἔλα, ἔλα 'δῶ

καὶ 'πές μου ὅλη τὴν ἀλήθεια· κύτταξε
μὴν τύχη καὶ μοῦ κρύψης τίποτα; γιατί
πηγαίνει, κακομοίρη, τὸ κεφάλι σου

ΚΑΝΘ, Τί λέεις, βασιλειά μου, τὸ κεφάλι μου; . . .

ΘΕΟΔ, Ναί, τὴν ἀλήθει' ἀ δὲ μοῦ 'πῆς, μὰ γλήγορα!

Τί σοῦ πεν ὅταν σοῦ δῶκ' ἡ βασίλισσα

τό μῆλο 'κεῖνο; ΚΑΝΘ. Μοῦ πε, πῶς νὰ σοῦ τὸ 'πῶ;
ντρέπομαι. ΘΕΟΘ. 'Πέτα ὅλα, ὅλα μονομιᾶς.

ΚΑΝΘ. Μοῦ πε σὲ κεῖνον ἄμε τὸν πειδὸ ὠμορφον
ἀπ' ὅλους, ποῦ τοῦ στέχει νῆν καὶ βασιλεύς.

ΘΕΟ. Τί λέγεις; ἔτσι σοῦ πε; ΚΑΝ. Κι' ἄλλα μοῦ λεγε,
πῶς νὰ τὸ εἶχε φυλαγμένον ἔπρεπε,
νὰ μὴν τὸ δώσῃ κανενός, μὲν γιὰ πολὺ

χατῆρι... ΘΕΟΔ. Μὰ 'πὸ τοῦτα ξέρεις ποιδὸ πολλά;

ΚΑΝΘ. Τοὺς εἶδαν, μοῦπαν καὶ προχθὲς πρωτὶ πρωτὶ
τοὺς δυὸ μονάχους. ΘΕΟΔ. Ποιδὸς τοὺς εἶδε; μονομιᾶς
'πέ μου! ΚΑΝ. Τοὺς εἶδα. ΘΕΟ. Σύ; ΚΑΝ. Μ' αὐτὰ τὰ
ΘΕΟ. Τοὺς εἶδες λέεις μὲ αὐτὰ τὰ μάτιά σου; [μάτιά μου.

μὰ τὸ πιστεύεις ; ΚΑΝ. Ἄλλο τώρα θὰ σοῦ 'πῶ
δὲν εἶχες παράγγειλῃ σὲ κανέναν

νὰ μὴ δοθῇ τὸ μῆλο; ΘΕΟ. Ἐκατὸ φοραίς.

ΚΑΝ. Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ λόγια λίγο χτίμησαν
τὰ ἐδικά σου, ποῦνε καὶ βασιλικά,

γιατὶ νὰ μὴν πιστέψω 'γὼ τὰ μάτιά μου;

ΘΕΟΔ. Ὅποία χαίνει ἔμπροσθέν μου ἄβυσσος !

ἀλλὰ τοὺς εἶδες λέγεις ; ΚΑΝ. Μὲ τὰ μάτιά μου.

ΘΕΟΔ. Τὸ πρᾶγμα πλέον εἶνε ἀναμφίβολον.

ΚΑΝΘ. Ἐρώτησέ την, κι' ἂν ἐκείνη σοῦ εἰπῇ

πῶς ἔστειλε τὸ μῆλον, ἦτο χθὲς πρωτὶ

πρωτὶ μαζί του .. μὰ ἐγὼ θαρρῶ κι' αὐτὸ

πῶς θὰ τὸ κρύψῃ, πῶς 'ς ἐκεῖνον τῶς τειλε.

ΘΕΟΔ. Λές πῶς μπορεῖ νὰ κάμῃ τοῦτο ; τῷδα 'γὼ
μὲ τὰ δικὰ μου μάτια εἰς τὰ χερίά του.

ΚΑΝΘ. Κ' ἐγὼ τοὺς εἶδα μὲ τὰ μάτιά μου καλὰ·

ἂν σοῦ τὸ κρύψῃ, τότε συλλογίσου πειά !

γιατὶ φοβοῦμαι καὶ ὁ θρόνος σου καλὰ

δὲ στέκει, σὰν σοῦ κρύβουν τέτοια πράγματα.

ΘΕΟΔ. Ἄν ὄντως κόρη, ἣν ἐγὼ ἐκ ταπεινῆς

βαθμίδος εἰς τὸν πρῶτον θρόνον ὕψωσα

τῆς οἰκουμένης· ἂν τὸν σύζυγον αὐτῆς,

πρὸς ὃν ὀφείλει σέβας, καὶ περιωπῆς

ἂν εἶνε ἀνωτέρω ἢ γυνή, τολμᾷ

κατὰ τοιοῦτον νὰ μ' ἐμπιξῇ τρόπον, ὦ !

κι' αὐτὸς ὁ Ἄδης προσωπεῖον μοχθηρὸν

τοσοῦτον δὲν θὰ ἔχη... εἰς τὰ Τάρταρα

θὰ κρημνισθῇ, θὰ πέσῃ... Ἀπετόλμησαν

κι' αὐτὸν τὸν θρόνον νὰ σκλεύσουν; πλὴν κ' ἐγὼ

θὰ τοὺς κλονίσω τόσον, ὥστε' κι' ἄν ἡ γῆ
ἐκ θεμελίων ἐκλονίζετο, ποτέ
δὲν ἤθελε τοιοῦτος κρήτος ἀκουσθῇ.
Σὺ ὕπχαγε· νὰ εἶσαι βέβχιος, λαμπρὰ
σὲ περιμένει' ἀνταμοιβή... πλὴν ἄν ψευδῆς
ὁ λόγος οὗτος αἴφνης ἐξηλέγχετο...
ὦ! τότε μὴ προσμένης ἐπιείκειαν,
τὴν γλῶσσάν σου θὰ φάγουν χοῖροι 'ς τὰς ὁδούς.

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Ἡ αἴθουσα τοῦ Ἀνακτόρου).

ΕΥΔΟΚΙΑ (καθ' ἐξυτὴν).

Θεέ μου! ποίαν ἔχω ταραχὴν φρικτὴν!
ὁποῖον λόγον μ' εἶπεν ὁ Χρυσάφιος,
ζηλοτυπίας ὅτι νέφος θόλωσε
τὸν νοῦν τοῦ βασιλέως· ἄχ! πῶς ἔκαμα
κακὰ τὸ μῆλον νὰ ποστείλω... μ' ἄφρονας
ὁ Κῦρος λόγους... φεῦ! πῶς μ' ἔλεγε καλὰ
ἡ μήτηρ μου πολλάκις, πρὸς τὸν σύζυγον
καὶ μόνον νὰ ποβλέπης, ὅταν νυμφευθῇς,
Ἀθηναίς μου, ὄρκους νᾶχης ἱεροῦς
τοὺς λόγους του... Πλὴν νά τον! φθάνει· ὦ Χριστέ!
ὁπόσον εἶνε ἐρυθρὸς ὡς σίδηρος
εἰς πῦρ τεθείς! Θεέ μου! Τί θὰ τοῦ εἰπῶ; ...
Κάλλιον εἶνε νὰ εἰπῶ τὸ ἔφαγον...

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (εἰσερχόμενος ὡς μανιώδης).

Ποῦ εἶσαι, Εὐδοκία; τί τὸ ἔκαμες
τὸ μῆλον, τὸ ὁποῖον σ' ἔδωκα προτοῦ;

ΕΥΔΟΚ. Ἐδῶ τὸ ἔχω... ὄχι... ναί, τὸ ἔφαγον.

ΘΕΟΔ. Τὸ μῆλον θέλω νὰ μοῦ δώσης τάχιστα·
σοῦ εἶχον παραγγείλη, ὦ βασίλισσα,

νὰ μὴ τὸ δώσης εἰς κανέναν· λησμονεῖς
πῶς εἶσαι συζυγός μου ; ΕΥΔΟΚ. Δὲν τὸ ἔδωκα.

ΘΕΟΔ. Εἰξεύρεις, ὅταν λέγῃς «δὲν τὸ ἔδωκα»,
ὅτι ψευδὴς ἐλέγχεσαι χριστιανή ;

ΕΥΔΟΚ. Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἶπω ; τόσον σήμερον
τεταραγμένος εἶσαι ! . . . ΘΕΟΔ. Λέγε παρευθύς,
τὸ μῆλον θέλω· τί τὸ μῆλον ἔκχμες ;

ΕΥΔΟΚ. Τὸ ἔφαγον, τί θέλεις ἄλλο νὰ σοῦ ἔπω ;
ὀρκίζομαι εἰς τὸν θρόνον, ἐφ' οὗ κάθημαι,
εἰς τὴν ζωὴν σου, ἥτις τῆς ἐμῆς ζωῆς
πολὺ τιμιωτέρα εἶνε πρὸς ἐμέ,
τὸ μῆλον τοῦτο κόψας ἔφαγα προτοῦ.

ΘΕΟΔ. Τοιαῦτα λέγεις μ' ὄρκον τόσον δυνατόν,
καὶ δὲν φοβεῖσαι μήπως γείνη θρύμματα
ὁ θρόνος οὗτος, πᾶν δὲ θρύμμα φοβερόν
ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου δώτῃ κτύπημα,
Τοιαῦτα λέγεις καὶ δὲν τρέμεις, ἡ ζωὴ
τοῦ βασιλέως μήπως δώσῃ θάνατον
εἰς ψευδομένην οὕτως ἀναιδέστατα ;

Ὑπαγε, ἀγνώμων κόρη ! πῶς σ' ἐνόμιζον
ἄθῳαν μᾶλλον τῆς περιστερᾶς, καὶ σὺ
τὸν ὄφιν, βλέπω, ὅστις ἐξηπάτησε
τὴν Εὐάν, ὁμοιάζεις· ὕπαγε προτοῦ
φονέως κάμης χεῖρα τὴν παλάμην μου·
διότι μὰ τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴν
τὴν ὥραν νοῦν δὲν ἔχω, μόνον φοβεράν
ὁρμὴν νὰ τιμωρήσω τοὺς ἐγκλήματα
φρικώδη πρὸς τὸν θρόνον διαπράξαντας.
Φύγε, διότι κεραυνὸς σ' ἐπαπειλεῖ,
στιγμὴν ἂν μίαν ἔτι θαύρεθῃς ἐδῶ.

(Ἡ Εὐδοκία φεύγει μετὰ φρίκης).

ΘΕΟΔ. Καὶ τώρα τί θὰ κάμω ; ἀπεδείχθησαν
τὰ πάντα τοῦ ἡλίου φεινότερον·
ἤλπιζον ὅτι ὡς ἄθῳα ἔμελλε

μετ' ἀφελείας μ' εἶπη, «πρὸς τὸν φίλτατον
τῶν φίλων σου τὸ μῆλον ἔστειλ', ἐπειδὴ
ἔλεγον, θέλεις οὕτως εὐχαισθηθῇ,
κι' αὕτη... ὅποιον ψεῦδος φρικωδέστατον !
αὕτη μοῦ λέγει ὅτι ἔφαγεν αὐτό·
ἐν ᾧ ἰδίῳις ὄμμασιν εἶχον ἰδῆ
τὸ μῆλον πρὸ ἐλίου εἰς τὰς χεῖράς του.
Οἶμοι! ἀμφιβολίαν εἶνε δυνατόν
νὰ ἔχω πλέον ὅτι ἔγκλημα δεινὸν
ἐξετελέσθη; τίς δὲ τοῦτο ἔπραξε;
ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἔλεγ' ἀδελφόν...
τί ἀδελφόν; πολλάκις ἀδελφοὶ φθονοῦν,
καταδιώκουν εἰς τὸν ἄλλον φοβερά !...
ἐγὼ τὸν εἶχα πότε; . λέξιν καὶ ψυχρὰν
τὸν εἶπον; πότε δὲν ἐθώπευον αὐτὸν
ὡς μήτηρ τέκνον; .. Ἀλλὰ τί μὲ ὠφελοῦν
τὰ δάκρυα καὶ οἱ θρήνοι; τὴν καρδίαν μου
θέλω κρατήσῃ, θέλω εἶπη .. ναί... κριτῆς
ὑπέρτατος ἀπάντων εἶν' ὁ βασιλεύς·
ἐπάνω ἡφαιστείου εἶμαι βέβαια,
διότι μοιχαλὶς γυνὴ δὲν εἶν' ἀπλῶς
λάγνος, συνήθως ζίφος δίστομον κρατεῖ
καὶ πλήττει στῆθος τοῦ συζύγου· ἄπειρα
διδάγματα τοιαῦτα εἶν' ἀπαίτια
Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τὸν ὄφιν, ὅστις ὑπουλα
φαρμακερὸν δδόντα μοῦ ἐνέπηξε,
θέλω κτυπήσῃ μὲ τὴν πτέρναν ἄσπλαγχνα·
θέλω τὴν ὄψιν ἀποστρέψῃ καὶ οὕτω 'πῇ·
καὶ ὁ Ἐωσφόρος ἦτον ἄλλοτ' ἄγγελος,
ἀλλ' ἄπαξ ὀλισθήσας, ἔχει τὴν ψυχὴν
τοσοῦτον μαύρην φρικωδῶς καὶ δυσειδῆ,
ὥστε τοὺς πάντας συνεχώρησ' ὁ Θεὸς
μετανοοῦντας, τοῦτον μόνον παντελῶς
δὲν συγχωρεῖ, διότι ὅσῳ μᾶλλον πρὶν

καλὸς ὑπῆρξε, τόσῳ τῶρα μοχθηρὸς
τὴν πλάσιν μὲ πνοὴν μολύνει ῥυπαράν...
Οὕτως θὰ γείνη .. Πάλιν, Θεοδόσιε,
μία φωνὴ μοῦ λέγει, τόσον γλήγορα;
Ἔ ! γλήγορα, διότι ἔσως τὴν αὐγὴν
τᾶνάκτορόν μου συνωμότσι ζώσωσιν,
ὁ δὲ μοιχός. . τί; μῆπως; τὸν παραμικρὸν
θὰ ἔχω πλεόν περὶ τούτου δισταγμόν;...
Ἡ τίγρις ! καὶ ὠρκίσθη 'ς τὴν ζωὴν ἐμοῦ,
ὠρκίσθη εἰς τὸν θρόνον φεῦ ! καὶ κάθημαι;...
Διαγγελεῦ, ποῦ εἶσαι;

(Εἰσέρχεται ὁ Διαγγελεὺς· ὁ Θεοδόσιος σημειώνει ἐπὶ χάρτου).

Μὴ ἀναβολάς !

ἀλλὰ τὸν χάρτην τοῦτον λάβε· τὸ πρῶτ',
δὲν πρέπει πλεόν νᾶνε ὁ Παυλῖνος ζῶν·
ὁ Κῦρος οὐδεμίαν δύναται στιγμὴν
ἐν Βυζαντίῳ νᾶπομένη· τάχιστα
νᾶ δώσης τοῦτο, τῶρα, τῶρα παρευθὺς
εἰς τὸν φρουροῦντα κάτω νέον πραίτωρα.

(Ὁ Διαγγελεὺς ἐξέρχεται).

Τετέλεσται ! τὴν ἔχιδναν ἐπάτησα.

Ἐν ἔτι δὲν ἐσκέφ' ἦν, τὴν βασίλισσαν
πῶς θέλω ἐξορίσῃ· πλὴν περὶ αὐτοῦ
ἡ ἀδελφὴ μου ἄς σκεφ' ἦ καλήτερα,
ἥτις συμβίαν τὴν ἐξέλεξεν ἐμὴν·
τὴν νύκτα τούτην σώζομαι, ἢ φρικωδῶς
ποιῶ 'ς τὰ ὦτα τὰ ἐμὲ ἡχεῖ φωνή!
«καθ' ἅπαντα τὸν βίον δὲν θέλεις ἰδῇ
τὴν εὐτυχίαν πλεόν...»

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Αἴθουσα τῶν Ἀνακτόρων).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Τὸν ὀφθαλμὸν νὰ κλείσω δὲν εἰμπόρεσα
παντάπασι τὴν νύκτα· φάντασμα φρικτὸν
αἵματος θρόμβον φέρον εἰς τὴν χεῖρά του
ἀπαύστως ἔμπροσθέν μου ἤρχετο βοῶν·
«δὲν θᾶχης πλέον ἡσυχίαν!» Ἀλλὰ τίς
ἔρχετ' ; ὁ πραίτωρ εἶνε· ποίαν εἶδῃσιν
οἴμοι ! θέλει μοὶ φέρη; ΠΡΑΙΤΩΡ. Αἰ διαταγαὶ
τοῦ βασιλέως ἔργον ἔγειναν εὐθύς.

ΘΕΟ. Τί λέγεις, πραίτωρ; ΠΡΑΙΤ. Σκότος κατεκάλυψεν
ἀχάριστον ἐχθρὸν τῆς βασιλείας σου.

ΘΕΟΔ. Πῶς ; ΠΡΑΙΤ. Δὲν ὑπάρχει τώρα πλέον ζῶν
ἀπιστος φίλος. ΘΕΟΔ. Οἴμοι ! πῶς; ἀπέθανε;
τὸ ἔγκλημά του ὠμολόγησε, τυχὸν
δὲν ἐξωμολογήθη; δὲν τῷ ἔδωκες
τὴν ἄδειαν, ΠΡΑΙΤ. Βεβαίως· δὲν ἀρνούμεθα
εἰς τοὺς κακούργους τὴν μετάληψιν ποτέ.

ΘΕΟΔ. Καὶ τεῖπε τὴν ὑστάτην ὥραν; λέγε μοι.

ΠΡΑΙΤ. Ἀφοῦ τὴν καταδίκην τῷ ἐπέδειξα
ἐγγράφως, κατὰ πρῶτον ἔβαλε φωνήν,
ὡς ἂν ὠρύχθη λέων· πάλιν ἔπειτα
ἐκάθισε καὶ «τόσον», ἀνεφώνησε
«νεάζων ! καθ' ἣν ὥραν μ' ἔσφιγγε μνηστὴ
ἀγαπητὴ τοσοῦτον εἰς ὑμέναιον
τὴν χεῖρα τῆς καρδίας! Κατηφής, ὠχρὸς
ἐσίγησε κατόπιν· πλὴν μετέπειτα
αἴφνης τὸ ἦθος λίαν ἔλαβε φαιδρόν·
«διόλου δὲν μὲ βλάπτει,» λέγει, «μὴ ἔδω

ἄθάνατος θὰ ἤμην; εἰς τὸν οὐρανὸν
 εὐθὺς πηγαίνω· φέρτε τὸν πνευματικόν·
 καὶ σὺ μὴ φύγῃς, ἄκουσον τί θὰ τοῦ 'πῶ.»
 Ὁ ἱερεὺς ταχέως ἔφθασεν· οὐδὲν
 τῶν ἐν τῷ βίῳ μυστικῶν τῷ ἔκρυψε·
 μὲ τόνον εἶπεν, ἀποθνήσκει παντελῶς
 ἄθῳρος· ταῦτα δὲ ψευδῆς διαβολή,
 φρικώδης εἶνε, πόθεν ὅμως ἄγνοεῖ.
 Τὸ δακτυλίδιόν του τῷ παρείγγειλε
 νὰ δώσ' εἰς τὴν Εὐνίκην, ἥτις ἔγεινε
 χριστιανή, καὶ λόγον πρὸς αὐτὴν νᾶπῃ
 παρήγορον· κατόπιν ἐκοινώνησεν
 ἄθόρυβος, καὶ κάτω εἰς τὰ γόνατα
 πεσών, τὴν τοῦ δημίου πλῆξιν μ' ἤρεμον
 τὸ πρόσωπον ἐδέχθη, ὡς ἐὰν τυχὸν
 κοινήν τινα νὰ πράξῃ πράξιν ἔμελλε·
 «τὸν βκσιλέα συγχωρῶ » ἀνέκραξε,
 κ' ἡ κεφαλὴ του παρὰ χροῖμα ἔπεσε.

ΘΕΟΔ. Ἡ κεφαλὴ του λέγεις; τίνος; πρὸς Θεοῦ
 ὁμίλει. ΠΡΑΙΤ. Τοῦ Παυλίνου, ὡς διαταγὴν
 ὁ πρᾶίτωρ εἶχεν ἔπειτα δ' ἐξόριστος
 κι' ὁ Κῦρος ἐδιώχθη. ΘΕΟΔ. Κ' εἶπε παντελῶς
 ὅτ' εἶνε ἄθῳρος τοῦ θανάτου τὴν στιγμὴν;

ΠΡΑΙΤ. Τὸν ἱερέα νᾶρωτήσης δύνασαι

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ πῶς τότε ψεῦμα τόσον φοβερὸν
 ἐψεύσθ' ἢ Εὐδοκία; ΠΡΑΙΤ. Ἴσως ταραχὴν
 αἱ φρένες ἔχουν ὅτε πίπτ' ὁ πέλεκυς

ΘΕΟΔ. Τὸ ἐναντίον λέγουν, τότε καθαροὶ
 τὸ παρελθὸν προσβλέπουν καὶ τὰ μέλλοντα
 προλέγουν... Πλὴν δὲν εἶπε τὴν βασίλισσαν;..

ΠΡΑΙΤ. Περὶ αὐτῆς μὲ σέβας μέγα ῥμίλησε
 πῶς εἶνε ἀγνοτάτη. ΘΕΟΔ. Ἐκ τοῦ στόματός
 τοῦ σοῦ, πῶς κατ' ἐκάστην λέξιν ἄσπλαγχνοὶ
 αἰχμαὶ προβαίνουν, σχίζουν τὴν καρδίαν μου!
 Καὶ σύ, καὶ σὺ μὴν ἦλθες τὴν ταχεῖάν μου

νὰ ἐξελέγξης πρᾶξιν; Οἴμοι! φίλτατον
 ἓνα τῶν φίλων εἶχον. κ' ἦλθ' ὁ Σατανᾶς
 ἀπὸ τῆς ταρταρείας κατοικίας του
 νὰ τὸν ἀρπάσῃ!... Ὅχι, ἔκαμα καλὰ
 δὲν ἤμην ἄλλως βχσιλεύς.. θάτάραττον
 ἀπαύστως ὑποψίαί τὴν ἐμὴν ζωὴν
 κοινὸς ἀνὴρ τὴν κλίνην θάχῃ ἀμείντον,
 κι' ὁ ἄναξ ὅπου διαβῇ, θὰ προκαλῇ
 κρυφὰ τοῦ διαβότου σκώμματα πικρά;
 Πλὴν... πρᾶίτωρ, λέγε, τί αὐτὸν ἐκάμετε;

ΠΡΑΙΤ. Ὁ ἄναξ θὰ προστάξῃ, ἂν εἰς ὄρνεα
 βορὰν θέλουν τὸν ῥίψῃ, ἢ θὰ κηδευθῇ,
 ὅπως ἀνήκει εἰς τὸ πρὶν ἀξίωμα.

ΘΕΟΔ. Εἰς φέρετρον θὰ ἴδω τὸν Παυλῖνόν μου!

τίς ἔτι τὴν προχθὲς ἡμέραν ἤθελε
 τὸν λόγον τοῦτον μ' εἶπε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 αὐτοῦ νὰ ἐξορύξω δὲν θὰ πρόσταζον;
 καὶ τώρα νὰ μοῦ λέγουν ὅτι μέλλουσι
 νὰ τὸν σπαράξουν σαρκοβόρα ὄρνεα!

Ὅχι, δὲν πράττει πλέον ἔγκλημα ὁ θανὼν,
 οὐδ' ἔχουσιν οἱ ζῶντες ἐπὶ τῶν νεκρῶν
 καμμίαν ἐξουσίαν· τούτους δέχεται
 κακοὺς ὁμοίους κι' ἐναρέτους γῆ βωβή,

ὥς εἶνε καὶ τὸ πτώμα ΠΡΑΙΤ. Ὡστε πάρκυτα
 ταφὴ νὰ διατάξω μεγαλοπρεπῆς

νὰ γείνη τοῦ Παυλίνου; ΘΕΟΔ. Συμπαθεῖς λοιπὸν
 σὺ τὸν Παυλῖνον; ἂν δὲ σὺ αἰσθάνεσαι
 συμπάθειαν, διότι ἴσως ἄλλοτε

καλὸν σοῦ εἶπε λόγον, τί νὰ αἰσθανθῶ
 ἐγὼ δὲν πρέπει τώρα, ὅστις μετ' αὐτοῦ
 τὸν βίον ὅλον φίλος διετέλεσα;

ὅστις ποτὲ τὰ χεῖλη τοῦ Παυλίνου μου
 δὲν ἤκουσα νὰ εἶπουν λόγον δυσμενῆ!

Πλὴν... ὅχι, μέχρις οὐρανοῦ τὸ ἔγκλημα
 τὸ προφανὲς ἐβόα, καὶ νὰ ζήσωμεν

ἄμφοτεροι δὲν ἦτο πλέον δυνατόν.
 Ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου καθαρίζεται
 τῆς ἀνομίας ἡ ψυχὴ, θάνταμωθῶ
 μ' ἐκεῖνον πάλιν, ἵνα ζῶ μακχίριος
 εἰς τοὺς αἰῶνας... τῶρα μὲ τὰ δάκρυα
 τὸ πρόσωπόν του θέλω βρέξῃ τὸ ὠχρόν.
 Κι' ἂν τὸν κακοῦργον ὡς κριτῆς ἐφόνευσα,
 ἀλλὰ τὸν φίλον θὰ θωπεύσ' ὡς ἀδελφός.
 Ναί, πρέπει ἡ κηδεῖα μεγαλοπρεπῆς
 νὰ γείνη. κ' ἐὰν εἶνε τοῦτο δυνατόν,
 κανεῖς νὰ μὴ τὸ μάθῃ, ὅτι προσταγὴν
 νὰ τὸν φονεύσουν ἔδωκεν ὁ βασιλεύς.

ΠΡΑΙΤ. Οὐδεὶς γινώσκει τοῦτο, ἄνχξ, τὸ συμβάν.

ΘΕΟΔ. Τότε νὰ εἴπουν ὅτι τὸν κατέλαβεν
 ἐξαίφνης νόσος τῆς καρδίας· θὰ θρηνῶ,
 ὡς ἂν ἐγὼ δὲν εἶχον τὴν διχταγὴν
 ἐκδῶση τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὁ φίλος μου
 εἰς τὴν ἀγκάλην τὴν ἐμὴν ἀπέθικνε.

ΠΡΑΙΤ. Οὕτω θὰ γείνουν πάντα· ἔχεις, βασιλεῦ,
 καμμίαν ἄλλην νὰ μοῦ δώσῃς προσταγὴν;

ΘΕΟΔ. Ἐν μόνον· τὸν ἡγάπης, δὲν εἶν' ἀληθές;
 ἐνίοτε νὰ λέγῃς τὸ παμφίλτατον
 ὄνομα τοῦ Παυλίνου, ναί, νὰ ἔρχεται·
 αἰέποτε θὰ μ' εἶνε τοῦτο προσφιλές.
 Ἄχ! ἀλλὰ κόπον μέγαν εἰς τὸ σῶμά μου
 καὶ τὴν ψυχὴν νομίζω πῶς αἰσθάνομαι·
 νὰ ἡσυχάσω πρέπει, νὰ φροντίσῃς σὺ
 τὰ πάντα καθὼς εἶπον νὰ ἐκτελεσθοῦν.

(Ὁ Πραίτωρ κατανεύει· ὁ Θεοδόσιος ἐξέρχεται εἰς τὸ παρακείμε-
 νον δωμάτιον· εἰσέρχεται δὲ ἡ Εὐδοκία ὀλίγα δὲ βήματα ὀπί-
 σθεν τὴν ἀκολουθοῦν ἀδελχοί).

ΕΥΔΟΚΙΑ (καθ' ἑαυτήν).

Οὐδέποτε τὴν νύκτα τόσῃν ταραχὴν
 ἡσθάνθην· ὁ Παυλῖνος ὡς νὰ ἔστεκεν
 ὑπὲρ τὴν κλίνην τὴν ἐμὴν περίλυπος,

εἰς δὲ τὸν τράχηλόν του αἶμα φαίνεται.
Θεέ μου, ποῖαν μέλλω εἶδῃσιν φρικτὴν
νᾶκούσω;

(Εἰσέρχεται ἡ Εὐνίκη με ἀφελῇ λευκὴν ἐνδυμασίαν).

Ἄλλὰ ποῖα εἶσαι, κόρη, σύ,
ἥτις ἐξαίφνης φθάνεις εἰκονίζουσα
τὴν θλίψιν εἰς τὴν ὄψιν; Οἴμοι! προσταγὴν
ἔχω δομένην νὰ μὴν ἐμποδίζωσι
τάς δυστυχεῖς νεάνιδας, ἂν θέλωσι
νὰ μ' ἴδουν· ἀλλὰ σὺ τοσοῦτον μὲ λυπεῖς!
ὁμίλησον, τί θέλεις; πῶς; τὰ χεῖλη σου
νὰ ὁμιλήσουν τὴν ἰσχὺν δὲν ἔχουσι;

ΕΥΝΙΚ. Βασίλισσά μου, σὺ τοὺς πάντας ἔλεεῖς,
καλεῖσαι μήτηρ, δυστυχῶν παρήγορος·
ἄχ! σῶσον τὸν Παυλῖνον, σπεῦσον παρευθύς·
διότι μίαν ἂν βραδύνωμεν στιγμὴν,
δὲν θέλει πλέον ἴδῃ τοῦ Ἥλιου φῶς.

ΕΥΔ. Τί λέγεις; ποῖα εἶσαι σύ, μὲ πένθιμον
τοσοῦτον ἦθος, ὦ Χριστέ, τί ἤκουσα!

ΕΥΝΙΚ. Ἡ τοῦ Παυλίνου εἶμαι δύστηνος μνηστὴ
κ' ἐπῆγα νὰ τὸν ἴδω, κεῖθεν ἔρχομαι
πλὴν οἴμοι! ποῖον εἶδον θέαμα, ἄνασσα!
τὴν κλίνην ἄνω κάτω, μὲ χαρὰν δ' ἐκεῖ
ταρτάρειον ἐν βλέμμα ῥίψας φονικὸν
μοῦ εἶπε τῆς αὐλῆς ὁ ἀσχημὴνθρωπος·
«ὕπαγε τώρα, μὲ νεκρὸν νυμφεύθητι·
ἀπήγαγον, ἀκούεις; τὸν Παυλῖνόν σου

οἱ δῆμιοι.» ΕΥΔΟΚ. Θεέ μου! καὶ θὰ εἶμαι ἔγω
φρικώδους τόσον συμφορᾶς παρχίτιος·
τί δύναμαι νὰ κάμω; (Πρὸς αὐλικόν) Τὸν Χρυσάφιον
νὰ προσκαλέσης ὕπαγε. ΕΥΝΙΚ. Τί δύναται
νὰ κάμῃ κεῖνος, κι' ἂν ἐγκαίρως ἔλθῃ ἴδῃ;
τὸν βασιλέα μόνῃ ἂν ἰκέτευες,
νὰ κατορθώσῃς τοῦτο ἢ ἡδύνασο·
Βασίλισσά μου! σπεῦσον, τὸν φονεύουσι.

ΕΥΔΟΚ. Τὸν βασιλέα λέγεις; κόρη δυστυχής!
ἐκεῖνος τώρα μηδ' ἐμὲ θέλει νᾶδῃ.

ΕΥΝΙΚ. Τότε δὲν εἶνε σωτηρία πρὸς ἐμὲ
μ' ἐκεῖνον ζῶσα θέλω νὰ ταφῶ κ' ἐγώ,
ὁ κόσμος ἀφοῦ τόσον ἔγειν' ἄσπλαγχνος.

(Κλίνει ἐπὶ ἀνυχλίντοῦ, εἰσέρχεται ὁ Γραμματεὺς).

ΕΥΔΟΚ. ὦ γραμματεῦ, εἰπέ μοι, τὸν Παυλῖνον σὺ
ἤκουσες πῶς ἀπύχουν δῆμιοι; **ΓΡΑΜΜ.** Αὐτὸ
δὲν ἤκουσα, πλὴν ἄλλο ἔμαθον φρικτὸν
ἐπίσης, ὅτι τάχιστα νᾶξοριθῇ
διέταξαν ὁ Κῦρος. **ΕΥΔ.** Οἴμοι! μελανὰ
πῶς ἔγειναν τὰ πάντα! τί ὁ βασιλεὺς
ἔπαθεν ὥστε τιμωρεῖ σκληρότατα
τοὺς φίλους τῶν ἀρίστων, τοὺς προτρέψαντας
ἐμὲ νὰ λάβῃ βασιλείας κοινωνόν;
Ἐπὶ τοῦ θρόνου ποῖα ἀπροσδόκητα
μετὰ τοιαύτην εὐτυχίαν ἔρχονται
συμβάντα! νὰ φονεύουν ὅσους ἔλεγον
φιλτάτους, νᾶξορίζουν μ' ἀποτρόπαιον
ἀτίμωσιν ἐκείνους, οὓς ἐκήρυττον
τὴν χθὲς ἡμέραν κόσμημα τοῦ σκήπτρου τῶν
Εἴθε καὶ νῦν νὰ ἤμην κόρη ἀφελής,
πρὸς τὴν φιλοσοφίαν πρόθον ἔχουσα,
ἢ τόσον ὕψος αἴφνης; νᾶναιβῶ κ' εὐθύς
πρὸς βαθυτάτην ἄβυσσον νὰ κρημνισθῶ!
Πλὴν... ποῖα αἴφνης μουσικὴ ἀκούεται;
ὥς πένθιμος... τίς τόσον θάπτεται πρῶτ;
Ὅποια φρίκη! **ΕΥΝΙΚ.** Τίς, ἀκούω, θάπτεται;
τίς λέγει μαῦρ' ἡμέρα πῶς ἀνέτειλεν
ἀπὸ λαμπάδων ὑμεναίου; **ΕΥΔΟΚ.** Τέχνον μου!
ἡσύχασε, δὲν εἶνε δυνάτην αὐτό,
δὲν θάπτουν ὅσους δῆμιοι φονεύουσι.

ΕΥΝΙΚ. Ὑπάγω· τίς μοῦ λέγει ἔτι καὶ αὐτό,
ὅτι κηδεῖας δὲν θὰ τύχη,

(Φεύγει ὡς παράφρων).

ΕΥΔΟΚ. Δύστηνος!

μὴ τρέχης οὕτω. (Εἰσέρχεται ὁ Θεοδόσιος).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἐαυτόν).

Ποίαν ἤκουσ' ἔνδοθεν
ἀπὸ τοῦ Ἄδου ἐξελθοῦσαν μουσικὴν!
Οἱ αὐλικοὶ ποῦ εἶνε; τίνα θάπτουσιν,
ὁ ἥλιος πρὶν ἔτι ἀναβῇ πολὺ;

Εἰς Αὐτ. Οὐδεὶς ἡμῶν γινώσκει τοῦτο, βασιλεῦ;

ΘΕΟΔ. Κι' ὁμῶς ἐγὼ γινώσκω, ὅστις ἔδωκε
διαταγὴν τὸν φίλον νὰ κηδεύσωσι.

Εἰπέτε νὰ μὴ τρέχουν, ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ
προσώπου του νὰ χύσω θέλω δάκρυα.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

Χρυσάφιε, τί εἶνε, πῶς περίφροντις
τὴν ὥραν ταύτην φθάνεις; ἔμαθες καὶ σὺ
ὅτι δὲν ἔχω πλέον τὸν πιστότατον
τῶν φίλων μου καὶ μαῦρος σύμπας ἔγεινεν
ὁ κόσμος ἔμπροσθέν μου. ΧΡΥΣ. Ἀπαντ' ἔμαθον,
ἀλλὰ νὰ σ' ἀποδώσω πάλιν, βασιλεῦ,
τὸν φίλον θέλω· κι' ἂν τὸ σῶμα τὸ νεκρὸν
ὑπὸ τὴν γῆν θὰ μένη, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
νὰ ἔχης πάλιν ἀγνοτάτην καθὼς πρὶν.

ΘΕΟΔ. Φεῦ! ποίως λέξεις μ' εἶπες! τὴν βασίλισσαν
νὰ μ' ἀποδότης ὁμῶς πρέπει μὴ ψεύδῃ,
πρὶν ἀποδείξῃς τὴν φιλίαν ἄδολον.

ΧΡΥΣ. Μὲ δύο λέξεις πᾶται διαλύονται
τοῦ ψεύδους αἱ πλεκτάναι· ταύτην τὴν στιγμὴν
ἀπήγγχθ' Ἰούδας νέος τὸν ὡς ὁ Χριστὸς
ἀγνὸν φονεύσας ἄνδρα μὲ διαβολῆς.

ΘΕΟΔ. Ποῖος ἀπήγγχθ' Ἰούδας; ΧΡΥΣ. Ὅστις ἀναψέ-
ζηλοτυπίαν τόσῃν εἰς τὸ στήθος σου·
ἀπήγγχθη καταλείπων ἑδ' ἐπιστολήν,
ἣν ἀναγνώσας θέλεις τάχιστα πεισθῇ
πῶς πάντα ταῦτα ἦσαν κεφαλῆς κακῆς

τεχνάσματα. ΘΕΟΔ. Πῶς τρέμω! τὴν ἐπιστολὴν
δῶσέ μου· ποῖος κεραυνὸς μ' ἐκτύπησε!

(Ἀναγινώσκει).

« ὦ βασιλεῦ, τοιοῦτον δὲν ἐπρόσμενα
δυστύχημα νὰ ἔλθῃ· φεῦ! τὸν παῖτόν σου
νὰ θανατώσῃς φίλον· τί δ' ἐκέρδισα
ὁ ἄθλιος ἐκ τούτου; περισσότερον
μ' ἐμίσησ' ἢ Εὐνίκη, οὐδὲ δύναμι
νὰ ζήσω πλέον, βλέπων φάντασμα
φρικτὸν ἐπάνωθέν μου· ἀδιάκοπα
«ἀπόθχνε.» μοῦ λέγει ὅμοια καὶ σὺ
ὁ τὴν πλεκτάνην πλέξας· ἦσαν ψεύματα,
ὅσα σοῦ εἶπον, πάντῃ, γίνωσκε καλῶς·
οὐδ' ἐφάντάσθη ὁ Πυλῆνος πώποτε
κακούργημα τοιοῦτον. ΘΕΟΔ. » Εἰς τὴν κεφαλὴν
ὁποῖα φλόξ μὲ καίει! πάρτε πάρτε
τὰ δίστομά σας ξίφη, νὰ τὰμπήξετε
εἰς τὴν καρδίαν φίλου, ὅστις ἤκουσεν
ἐπιπολαίως τόσον τὴν διαβολήν·
τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ θρόνου ῥίψατε.
ὅστις τὸν σύντροφόν του ἐθανάτωσε
τὸν ἄριστον ἀπάντων. ΧΡΥΣ. Πόσον ἀληθῆ
τὸν λόγον τοῦτον εἶπας! ΘΕΟΔ. Ὅχι, μηδ' ἐγὼ
νὰ ζήσω πλέον μετ' αὐτὸ δὲν δύναμι
τὸ ἔγκλημα· Κανθάρχη! σὺ τὸν νοῦν ἀμβλύς,
ἡσθάνθης τοῦτο τόσον, ὥστε μετ' αὐτὸ
συνείδησις νοσοῦσα σὲ κατέπνιξε·
κ' ἐγὼ τοιαύτην θάχω κεφαλὴν κακὴν
ἐπὶ τῶν ὤμων; ὅχι, καταθρύσατε
οἱ τοῖχοι ταύτην, ὅπως μὴ τὰ ὄμματα
τὴν βλέπουν τῶν ἀνθρώπων.

(Ὑπάγει νὰ κτυπήσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν τοίχων).

ΧΡΥΣ. Οἴμοι! βασιλεῦ,

ποῖα μανία σὲ κατέχει φοβερά.

ΘΕΟΔ. Μανία, ναί, μανία· τί! ὁ χωρικὸς

τὸν φίλον θὰ θωπεύῃ, θὰ τὸν βοηθῇ
 εἰς τὰς ἀνάγκας, ἄρχων δὲ ὑπέρτατος,
 τῶν πάντων ἔχων χρεῖαν, ὅπως ἴσταται
 καὶ πάντων μᾶλλον ὑψηλὰ, διὰ κοινοῦ
 διαβολὴν ἀνθρώπου ξίφος δίστομον
 εἰς τοῦ φιλτάτου τὴν καρδίαν θὰ ὤσῃ;
 Συντρίψατε τὸ στέμμα, τὴν πορφύραν μου
 εἰς βόρβορον ἀφῆτε δυτωδέσταντον·
 ἀντὶ χιτῶνος σάκκον θὰ περιβληθῶ,
 εἰς ἔρημον νὰ πνέω καυστικὴν πνοήν,
 ἢ ζῶν εἰς τάφον σκώληκας θὰ γεύωμαι,
 ἕως νὰ πλύνω ἀνομίαν, ἣν οὐδεὶς
 ἔπραξεν ιδιώτης.

(Εἰσέρχεται ἡ Πυλχερία).

ΠΟΥΛ. Τί σημαίνουνουν

ἐδῶ φωναὶ τοιαῦται ἀγριώτταται;
 τὸν βασιλέα μὲν πως αἰφνης ἀπειλοῦν;
 ΘΕΟΔ. Μὴ βασιλέα λέγε, πλέον, ἀδελφὴ,
 τὸν δῆμιον τοῦ φίλου κάλεσον ἐμέ.

ΠΟΥΛ. Τί λέγεις, ἀδελφέ μου; τί, ἐξήγητον,
 Χρυσάφιε, συμβαίνει; ΧΡΥΣ. Εἰς διαβολὴν
 ὅλως ψευδῇ πιστεύσας, νὰ φονεύσωσιν...

ΘΕΟΔ. Ναί, λέγε το, εἰπέ το· φρικτῆς καὶ σύ;

ΧΡΥΣ. Αὐγούστα, τὸν Πχυλῖνον ἀπωλέσαμεν.

ΠΟΥΛ. Πῶς εἶπας; τὸν Πχυλῖνον! ΧΡΥ. Ναί, ζηλότυπος
 ὁρμὴ τοιοῦτον ἔφερε δυστύχημα.

ΘΕΟΔ. Τί στέκεις; πῶς εἰς ἄλλας πράξεις εὕρισκας
 μεγάλας ἐπιπλήξεις; τώρα δ' ἄλαλος
 μὲ βλέπεις· μὴ διστάζης, ἔχεις μόνη νοῦν·
 τὸ σκῆπτρον λάβε, καὶ διάταξον εὐθὺς
 νὰ μὲ δικάσουν ἀμερόληπτοι κριταί,
 εἰς κύνας νὰ μὲ ρίψουν. ΧΡΥΣ Ὁ φυλόβιος
 Κυνθάρχης, φθόνον τρέφων, μᾶλλον αἷτιος,
 Αὐγούστα, τούτου τοῦ συμβάντος ἔγεινε.

ΠΟΥΛ. Φεῦ! μᾶλλον λέγε ἀναξ ἐπιπόλαιος,

πάν κάπτων ὅ,τι πρὸς αὐτὸν προσέρριπτον,
 ἄρκει μὲ τέχνην τοῦτο νὰ ἐγίνετο.
 Δὲν τῶλεγα πολλάκις, ὅτ' ὑπέγραφες
 μὲ τόσῃν εὐκολίᾳ, ὅτι καὶ τὴν σὴν
 θὰ ὑπογράψῃς καταδίκην κάποτε;
 Ἴδου μὲ ποῖον φοβερὸν δυστύχημα
 ἐκπλύνεις τώρα ὅσα πρὶν θὰ ἔπραξες
 ἐγκλήματ' ἀποστέλλων εἰς τὸν δῆμιον
 πολλοὺς ἀθώους. Νῦν δὲ μάτην τί θρηνεῖς;
 τί; νὰ φονεύσῃς σεαυτόν; νὰ καταβῇς
 ἀπὸ τοῦ θρόνου σκέπτεσαι; φρονεῖς λοιπὸν
 ὅτι τοιοῦτον ἔχεις σὺ δικαίωμα,
 ὥστε νὰ βρίζῃς καὶ αὐτὴν τὴν πρόνοιαν
 τοῦ θείου, ἥτις τὴν ζωὴν σοῦ ἔδωκε,
 ἥτις μονάρχην μέγαν σὲ ἀνύψωσε;
 Ἐν δένδρου φύλλον, νέε ἐπιπόλαιε,
 δὲν πίπτει δίχως νᾶνε θέλημα Θεοῦ·
 μία ψυχὴ δὲν φεύγει ἀπὸ τοῦ θνητοῦ
 σκηνώματος παρὰ τοὺς νόμους τοῦ παντός·
 καὶ ταύτην, ἥτις νῦν σὲ πλήττει συμφορὰ
 φρικώδης ὄντως, οἷα σπάνια θνητὸν
 εὔρε, διότι μᾶλλον τὸν μονογενῆ
 υἱὸν βεβαίως μήτηρ δὲν ἠγάπησεν,
 ὅσον ἠγάπας σὺ τὸν φίλον τὸν πιστόν,
 ταύτην νὰ πάθῃς ἦτο κέλευσμα Θεοῦ,
 ὅπως νοήσῃς ποῖον ἔχεις ὑψηλὸν
 καθῆκον, πάντα νὰ διερευνᾷς καλῶς,
 ὅπως μὴ πάθῃ τις ἀναίτιος κακόν.

(Ἀκούεται ἐκ νέου πένθιμος μουσικὴ, εἰσέρχεται δὲ ἀγγελιαφόρος τις).

Ἄλλὰ τί οὗτος θέλει, ὅστις κατηφὴς
 τοσοῦτον αἴφνης ἔρχεται; ΑΓΓΕΛ. Προφθάσατε,
 διότι τὴν κηδεῖαν ἐσταμάτησαν,
 τὸν δὲ νεκρὸν δὲν κρύπτουν εἰς τὸν τάφον του.

ΠΟΥΛ. Ποῖον νεκρὸν μὲ θράσος ἐμποδίζουσι
 νὰ θάψουν; τοῦτο τὸ δικαίωμα θνητὸς

δὲν ἔχει ΑΓΓΕΛ. Πλὴν βικίως δὲν ἐμπόδισαν,
 νὰ θάψουν τὸν Παυλῖνον· λυπηροὺς ἐνῶ
 ὕμνους βραδέως βαίνοντες οἱ ἱερεῖς
 ἔψαλλον, αἶφνης ἔτρεξεν ἐπάνω του
 ὡς μαινομένη κόρη· θάμβος δ' ἄπαντας
 κατέλαβε· σιγῶντες ἴσταντ', οὐδ' ἐμπρὸς
 βαδίζοντες κι' ὀπίτω μὴ στρεφόμενοι.

ΠΟΥΛ. Τίς εἶν' ἡ νέα αὕτη; ΑΓΓΕΛ. Λέγουσι, μνηστὴ
 πῶς εἶχε γείνη τοῦ Παυλίνου μυστικά.

ΠΟΥΛ. ὦ δύστηνος νεᾶνις! ναί, τὸ ἤκουον
 πῶς τὸν Παυλῖνον κόρ' ἠγάπα ἐθνική·

ΑΓΓΕΛ. Τώρα, μοῦ λέγουν, ἔγεινε χριστιανή.

β'. ΑΓΓΕΛ. ὦ βασιλεῦ, τοὺς δύο τί θὰ κάμωσι
 νεκροὺς μὲ πέμπουν νάρωτήσω. ΠΟΥΛ. Πρὸς ἐμέ
 θύποτχνθῆς νὰ λάβῃς τὴν ἀπάντησιν.

Τίς ἄλλος πάλιν αἶφνης ἔπεσε νεκρός;

β'. ΑΓΓΕΛ. Ἐπὶ τοῦ στειθοῦς τοῦ Παυλίνου ἔπεσεν
 ἄψυχος ἡ μνηστὴ του· τόπον οἱ λυγμοὶ
 εἰς τὴν καρδίαν ἄλγος ἔφερχαν δεινόν.

ΠΟΥΛ. Τοσοῦτον τὸν ἠγάπα! κόρη δύσμοιρος.

β'. ΑΓΓΕΛ. Θυνόντος τοῦ Παυλίνου, δὲν ἠδύνατο
 νὰ ἐπιζήσῃ πλέον. ΠΟΥΛ. Ἄν χριστιανή,
 ὡς λέγετ', ἦτο, θάψατε κι' αὐτὴν ἐγγὺς
 τοῦ προσφιλοῦς μνηστῆρος· εἰς τὴν ἔπειτα
 ζωὴν τὴν αἰωνίαν νὰ φορέσωσι

στεφάνους ἀθανάτους. β'. ΑΓΓ. Ταῦτ' εἰς τὸν λαὸν
 νὰ εἴπω; ΠΟΥΛ. Καὶ ταχέως μὴ πορεύωνται·
 πλησίον των νὰ κλαύσῃ πρέπ' ὁ βασιλεὺς
 τὴν δυστυχίαν τούτην. Τί κατέπεσες
 ἐπὶ τῆς γῆς, ὦ τάλας Θεοδόσιε;

(Ἔρχεται ἡ Εὐδοκία).

Ἴδου κ' ἡ σύζυγός σου! εἰς τὰ γόνατα
 νὰ πέτῃς τούτης πρέπει, μὲ γλυκύτητα
 παρηγορίαν νὰ σοῦ δώτῃ, τὸν Θεὸν
 νὰ ἱκετεύσῃ διὰ σέ· ἐγέρθητι!

ΘΕΟΔ. Ἡ Εὐδοκία ἦλθε... ναί, συγχώρησιν
ζητῶ.

(Κάμνει νὰ γονατίσῃ ἔμπροσθέν της).

ΕΥΔΟΚ. Μή... σήκω, δός μου, δός τὴν δεξιάν·
ὡς βασιλεὺς ἀρμόζει καὶ τὴν συμφορὰν
αὐτὴν νὰ ὑπομείνῃς· ἅπαντ' ἔμαθον·
καὶ ὅμως οὐδὲν τοιοῦτον εἶνε ἔγκλημα,
ὥστε συγγνώμην νὰ μὴ δίδῃ ὁ Θεός,
ἂν πλύνῃ τὴν ψυχὴν ἢ μεταμέλεια.
Σὺ δὲ μεγίστου βασιλείου μέγιστος
μονάρχης, χρέος ἔχεις νὰ μὴ κάμπτεσαι
μικροψυχῶν πρὸς τύχην ἀπροσδόκητον·
ἀλλὰ νὰ λάβῃς μάλλον μέγα δίδαγμα,
πεποίθῃσιν δὲ νᾶχῃς εἰς τὴν ἀρετὴν
ἣν ὠμολόγεις ὅτι ἔχ' ἡ σύζυγος

ΠΟΥΛ. Εὖγε! τοιαύτην ὄντως γλῶσσαν συνετὴν
ἐκ νέας προσεδόκων, ἣτις νάματα
φιλοσοφίας ποτισθεῖσα πρότερον,
εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν ἔπειτ' ἔστρεψε.
Ἐγὼ δὲ θέλω εἰς τὸν λόγον τὸν σοφὸν
ὡς ἀδελφὴ προσθέσῃ νέαν ἐντολήν.
Ἀρκοῦν δὲν εἶνε τοῦτο, μεταμέλεια
νὰ νίψῃ τὴν ψυχὴν του· πρέπει καὶ ὁ λαὸς
νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο, πρέπει τὸν νεκρὸν
ὡς φίλον νὰ θρηνήσῃ, τὴν δὲ σύζυγον,
ἣν τόσον μ' ὑποψίαν ὅλως ἄτοπον
ἐπίκρανε, νὰ πέμψῃ πράξεις ἀγαθὰς
νὰ πράξῃ εἰς ὅλον τὸ εὐρὺ βασίλειον·
μονάς, ναοὺς νὰ κτίσῃ, χήρας καὶ ὀρφανὰ
νὰ νακουφίσῃ, καὶ ἔνθα πρῶτον ὁ Χριστὸς
ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ,
νὰ δώσῃ πλοῦτον μέγαν, ὅπως τοῦ Θεοῦ
ἡ δόξα λάμψῃ, πάντες δ' οἱ ἀλλόδοξοι
λαοὶ πρὸς τοῦτον εὐγνωμόνως νὰ στραφοῦν·
Ἐγέρθητι, σοὶ λέγω, Θεοδόσιε,

τοιαῦτα πράξον. ΘΕΟΔ. Ὄταν ἐκ Θεοῦ σοφῇ
 τοιαῦτα λέγῃ ἀδελφῇ, θὰ σηκωθῶ.
 Ναί, θέλω, θέλω νὰ πνιγῶ εἰς πέλαγος
 δακρύων καταβρέχων τοῦ Παυλίνου μου
 τὸ στῆθος... θέλω πανταχοῦ τὸ ἔκγλημα
 τοῦ βασιλέως νὰ κηρύξω ΠΟΥΛ. Ἀγωμεν!
 οἱ πάντες πρέπει νὰ τιμήσωμεν ταφὴν
 τοσοῦτον ἐναρέτου νέου, κ' ὕστερον,
 ὅταν ἀγρία θλίψις καταπρῶνθῇ,
 εἰκόνα τοῦ Παυλίου θὰ προσταξώμεν
 νὰ κάμῃ καλλιτέχνης ἐπιτήδειος,
 κ' εἰς τὴν εἰκόνα κάτω μέλλει νὰ γραφῇ
 ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου, ὅταν κρίνετε
 μὴ σπεύδετε διόλου· φέρει θάνατον
 ταχεῖα κρίσις μ' ἐπιπόλαιον τὸν νοῦν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΔΟΚΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020857

ΤΟΥΤΑ ΤΟΤΕ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΙΣΤΕΝΕΥΟΝΤΕΣ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΡΗΤΗΣ, ἔπος ("Εκδόσεις 6'.)	Δραχ.	4
Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, ἐποποιῖα τῶν ἀργατωλῶν	"	6
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΑΣ, ἔπος ἱστορικόν	"	4
Η ΜΑΝΝΑ ΤΟΥ ΓΕΝΝΙΤΡΑΦΟΥ)		
Α ΜΒΡΟΣΙΟΣ Ο ΜΕΔΙΟΛΑΝΩΝ)	"	3
Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΑΝΕΤΑΣ	"	1
Ο ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	"	4
Η ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟΥΣΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ)		
ΑΛΗΜΠΕΗΣ Ο ΚΑΚΟΔΙΚΙΩΤΗΣ	"	4
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ τραγωδία,	"	1
Ο ΠΛΟΥΤΗΣΑΣ ΣΚΥΤΟΤΟΜΟΣ, κωμωδία	"	2
Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ, τραγωδία	"	2
ΑΓΙΣ Ο ΕΥΔΑΜΙΔΑ, τραγωδία	"	2
ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ Ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ, τραγωδία)		
Ο ΤΟΚΟΓΛΥΦΟΣ ΨΗΦΟΘΗΡΑΣ, κωμωδία)	"	4
Η ΑΠΗΣΤΟΣ, κωμωδία		
ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ, τραγωδία		
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ, τραγωδία	"	4
ΑΤΥΣ Ο ΛΥΔΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ, τραγωδία)		
Ο ΑΣΩΤΟΣ ΣΩΦΡΟΝΙΖΟΜΕΝΟΣ, κωμωδία)		
Ο ΚΡΙΣΠΟΣ, τραγωδία ("Εκδόσεις 6'.)	"	2
ΟΙ ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΙ, τραγωδία		
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ, τραγωδία)	"	4
Ο ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΣ, τραγωδία		
Η ΧΑΙΔΕΜΕΝΗ, κωμωδία		
ΠΑΝΘΕΙΑ Η ΣΟΥΣΙΣ, τραγωδία)		
Η ΚΛ ΕΦΤΟΠΟΥΛΑ, τραγωδία	"	4
Η ΚΕΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ, τραγωδία		
Η ΠΕΘΕΡΑ, κωμωδία		
ΤΟΜΥΡΙΣ, τραγωδία		
ΛΑΜΠΡΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ, δράμα	"	4
ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΘΕΟΔΩΡΑ		
ΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΚΗΠΟΥΡΟΣ		
ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ, δράμα		
ΚΑΤΣΑΝΤΩΣΗΣ "		
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΚΑΙ ΚΛΕΙΣΟΒΑ, δράμα	"	4
Ο ΨΑΡΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ κωμωδία)		
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ, τραγωδία	"	1,25
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΑΣ, τραγωδία	"	50
ΣΚΕΝΤΕΡΜΠΕΗΣ, τραγωδία	"	1
Ο ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, δράμα	"	1
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ ("Εκδόσεις 6'.)	"	50
ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΚΑΚΟ ΠΑΙΔΙ, κωμωδία	"	1

Τιμᾶται δραχμῆς 1.

ΑΘΗΝΑΝ